

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต
ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มานะ รักษ์วงศ์

รายงานการวิจัยนี้ ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิจัย

จากเงินรายได้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประจำปีงบประมาณ 2554

บทคัดย่อ

ชื่องานวิจัย	ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้วิจัย	นายมานะ รักรั้ววงศ์
หน่วยงาน	คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ปีที่ทำวิจัย	พ.ศ. 2554

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต และเปรียบเทียบการตัดสินใจกับปัจจัยในการศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 87 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ประกอบด้วย ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติ T-test และ F-test

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน และปัจจัยในการตัดสินใจในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว และด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ส่วนผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต พบว่า นักศึกษาที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน ไม่แตกต่างกัน แต่มีการตัดสินใจด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน และพบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผู้อุปการะและอาชีพผู้อุปการะที่แตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

คำสำคัญ : การตัดสินใจ, การศึกษาต่อ, หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต

Research Title	Factors Influencing First Year Students to Study for a Bachelor Degree in Thai Traditional Medicine at the Faculty of Traditional Thai Medicine, Prince of Songkla University
Researcher	Mr. Mana Rakwong
Affiliation	Faculty of Traditional Thai Medicine
Year	2011

Abstract

The goal of this research were to study the factors which influenced the first year students to enroll in the bachelor degree course of Thai Traditional Medicine and to compare of decision making to study in the Bachelor of Thai Traditional Medicine program. The subjects in the study were eighty-seven first year students of Traditional Thai Medicine, Prince of Songkla University. The instrument used in this study was a questionnaire to survey opinions of students. The questionnaire is divided in three parts: Part one: General information. Part two: Influencing factors for enrolling for a bachelor degree in Thai Traditional Medicine consisting of: family's socio-economic status; aptitude and personal reasons; location of faculty or university; expectations to study in Thai Traditional Medicine program; expectations of making a career; remuneration, honor and prestige from the profession and the institution. Part three: Other reasons. The data were statistically analyzed utilizing descriptive statistics (including a mean, standard deviation, frequency distribution, percentage, T-test and F-test).

The results showed the most important factors influencing students to study for a bachelor degree in Thai Traditional Medicine were the following: expectations to study in Thai Traditional Medicine program; expectations of making a career; remuneration; location of faculty or university; honor and prestige from the profession and the institution. The majority of students reported that aptitude, personal reasons and family's socio-economic status affected their decision also at a moderate level. Comparing of decision making to study for a bachelor degree in Thai Traditional Medicine showed that there was no difference in family's socio-economic status; aptitude and personal reasons; expectations to study in Thai Traditional Medicine program; expectations of making a career; remuneration; honor and prestige from the profession and the institution in students of different genders but there was a difference in the factor of location of faculty or university. Grade point average in high school, sponsor and occupation of sponsor did not produce any difference in all factors which were at 0.05 level of significance.

Keywords : Decision Making, Further Education, Bachelor of Thai Traditional Medicine

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ สำเร็จได้ด้วยได้รับความร่วมมือและความกรุณาจากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะบุคคลต่างๆ ที่มีส่วนร่วมต่อความสำเร็จของงานวิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สนั่น สุภธีรสกุล ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ อย่างดียิ่งตลอดมา ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุเทพ สันติวรานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุใจ ส่วนไพโรจน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัสรัตน์ สาครินทร์ ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง แก้ไข ขอขอบคณนัศึกษาศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลา ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม การวิจัย ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนสำคัญ ต่อความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้

มานะ รัศมีวงศ์

มกราคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมุติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ	9
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษา	25
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ	27
หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
3 การดำเนินการวิจัย	49
กลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการตัดสินใจกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกตามเพศ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้อุปการะ และอาชีพผู้อุปการะของนักศึกษา	64
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการวิจัย	70
อภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	78
ภาคผนวก	82
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม	83
ข การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม	85
ค ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย (Reliability)	90
ง แบบสอบถาม	93
ประวัติผู้วิจัย	101

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกและมีสิทธิ์เข้าสอบสัมภาษณ์เข้าศึกษา ในคณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และจำนวนนักเรียนที่รายงานตัว ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ตามประเภทการรับนักศึกษา ปีการศึกษา 2551-2553	2
2 องค์กรประกอบสำหรับการตัดสินใจ	16
3 เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล	51
4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป	52
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านสังคม และเศรษฐกิจของครอบครัว เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา	57
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษา ในด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา	58
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษา ในด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา	59
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษา ในด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา	60
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษา ในด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา	61
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา	62
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษา ในภาพรวม จำแนกเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา	63
12 ผลการเปรียบเทียบระหว่างเพศของนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน	64
13 ผลการเปรียบเทียบระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักศึกษา กับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน	65
14 ผลการเปรียบเทียบระหว่างผู้อุปการะนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 ผลการเปรียบเทียบระหว่างอาชีพผู้ปกครองนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จําแนกเป็นรายด้าน	67
16 ค่าความถี่ของความคิดเห็นอื่น ๆ ของนักศึกษา ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต	69

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2 กระบวนการในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ	14
3 การตัดสินใจด้วยแผนภาพต้นไม้	17
4 ขั้นตอนในการตัดสินใจ	24

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย

คณะกรรมการแพทยแผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกในภาคใต้ที่เปิดสอนหลักสูตรทางวิชาชีพการแพทย์แผนไทย โดยได้เริ่มเปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย ในปีการศึกษา 2548 มีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตบัณฑิตทางการแพทย์แผนไทยที่สามารถนำความรู้และทักษะทางการแพทย์แผนไทย ไปประกอบวิชาชีพได้เป็นอย่างดี เป็นผู้มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ เป็นคนดีของสังคม มีทักษะในเชิงวิชาชีพ ทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการจัดการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สามารถผสมผสานความรู้ทางด้านแพทย์แผนไทยและแผนปัจจุบัน ให้เกิดเป็นความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อสังคมและการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ อีกทั้งจะเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านวิชาการแพทย์แผนไทย ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ในปี พ.ศ. 2552 ได้ปรับปรุงหลักสูตรและได้เปลี่ยนชื่อหลักสูตรเป็น “หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต” เพื่อให้ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549 และได้ปรับปรุงเนื้อหาสาระของหลักสูตรให้มีความสอดคล้องตามหลักเกณฑ์วิธีการ การรับรองสถาบันการศึกษาการแพทย์แผนไทย ตามมาตรา 33 (1) (ข) แห่งพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 พ.ศ. 2551 โดยได้ใช้หลักสูตรปรับปรุงนี้กับนักศึกษาที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นมา

ในการรับนักศึกษาเข้าศึกษา รับนักศึกษาจากการคัดเลือก 5 ประเภท คือ (1) การสอบคัดเลือกนักเรียนใน 14 จังหวัดภาคใต้ เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภายใต้การคัดเลือกโดยวิธีรับตรงของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2) การคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยวิธีรับรวม (Admissions) (3) การคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนดี เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (4) การคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาในคณะกรรมการแพทย์แผนไทย ภายใต้โครงการทายาทแพทย์แผนไทย (5) โครงการส่งเสริมเด็กดีมีคุณธรรมเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อมูลการรับนักศึกษาที่ผ่านมา โดยเฉพาะการรับนักศึกษาจากการคัดเลือกใน 2 ประเภทหลัก ซึ่งกำหนดจำนวนรับมากกว่าประเภทอื่น ๆ คือ การสอบคัดเลือกนักเรียนใน 14 จังหวัดภาคใต้ เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ภายใต้การคัดเลือกโดยวิธีรับตรงของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และการคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยวิธีรับรวม (Admissions) พบว่า นักเรียนที่ตัดสินใจยื่นสมัครเข้าศึกษาหรือขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา มีจำนวนน้อยกว่าจำนวนนักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกและเข้ารับการสอบสัมภาษณ์ และเพื่อให้ได้จำนวนนักศึกษาตามแผนการรับนักศึกษา ที่ผ่านมาคณะร่วมกับมหาวิทยาลัย ได้พิจารณาจัดจำนวนนักเรียนเข้าสอบสัมภาษณ์เกินจำนวนจากแผนการรับนักศึกษาไว้จำนวนหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อเผื่อจำนวนนักเรียนที่สละสิทธิ์ แต่ก็ยังมีบางปีการศึกษาที่ไม่สามารถรับนักศึกษาได้ตามเป้าหมาย เนื่องจากมีนักเรียนสละสิทธิ์จำนวนมาก ทำให้มีผลต่อจำนวนรับนักศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จึงใช้วิธีการรับนักศึกษาเพิ่มเติมโดยวิธีพิเศษ ดังข้อมูลการรับนักศึกษาของคณะกรรมการแพทย์แผนไทย ในปีการศึกษา 2551 -2553 ในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกและมีสิทธิ์เข้าสอบสัมภาษณ์เข้าศึกษาในคณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และจำนวนนักเรียนที่รายงานตัว
ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ตามประเภทการรับนักศึกษา ปีการศึกษา 2551-2553

ประเภทการรับนักศึกษา	ปีการศึกษา 2551			ปีการศึกษา 2552			ปีการศึกษา 2553					
	จำนวน นักเรียนที่มี สิทธิ์สอบ สัมภาษณ์	นักเรียนที่รายงานตัว ขึ้นทะเบียน เป็นนักศึกษา (คน)		จำนวน นักเรียนที่มี สิทธิ์สอบ สัมภาษณ์	นักเรียนที่รายงานตัว ขึ้นทะเบียน เป็นนักศึกษา (คน)		จำนวน นักเรียนที่มี สิทธิ์สอบ สัมภาษณ์	นักเรียนที่รายงานตัว ขึ้นทะเบียน เป็นนักศึกษา (คน)		รวมจำนวน นักเรียนที่ รายงานตัว ขึ้นทะเบียน เป็นนักศึกษา (คน)		
		จำนวน (คน)	ร้อยละ		จำนวน (คน)	ร้อยละ		จำนวน (คน)	ร้อยละ			
การสอบคัดเลือกนักเรียน ใน 14 จังหวัดภาคใต้ เข้าศึกษาใน สถาบันอุดมศึกษา ภายใต้การคัดเลือก โดยวิธีรับตรง ของมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์	75	32	42.67	71	40	15	37.50	83	80	39	48.75	71
การคัดเลือกบุคคลเพื่อเข้าศึกษา ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยวิธีรับรวม (Admissions)	40	32	80	เจียงหนือ 2 คน)	70	57	81.43	1 คนและโครงการ คัดเลือกนักเรียน จากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15	13	6.67	(นับรวมจาก โครงการ คัดเลือกนักเรียน ในเขตพัฒนา ภาคเหนือ 1 คน)
การคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการ เรียนดี เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	14	4	28.57		9	5	55.56	1 คน)	6	1	16.67	

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเภทการรับนักศึกษา	ปีการศึกษา 2551			ปีการศึกษา 2552			ปีการศึกษา 2553			
	จำนวน นักเรียนที่มี สิทธิ์สอบ สัมภาษณ์	นักเรียนที่รายงานตัว ขึ้นทะเบียน เป็นนักศึกษา (คน)		จำนวน นักเรียนที่มี สิทธิ์สอบ สัมภาษณ์	นักเรียนที่รายงานตัว ขึ้นทะเบียน เป็นนักศึกษา (คน)		จำนวน นักเรียนที่มี สิทธิ์สอบ สัมภาษณ์	นักเรียนที่รายงานตัว ขึ้นทะเบียน เป็นนักศึกษา (คน)		รวมจำนวน นักเรียนที่ รายงานตัว ขึ้นทะเบียน เป็นนักศึกษา (คน)
		จำนวน (คน)	ร้อยละ		จำนวน (คน)	ร้อยละ		จำนวน (คน)	ร้อยละ	
การคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาใน คณะกรรมการแพทย์แผนไทย ภายใต้ โครงการทายาทแพทย์แผนไทย	-	-	-	3	2	66.67	1	1	100	
โครงการส่งเสริมเด็กดีมีคุณธรรม เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี	-	-	-	6	2	33.33	5	2	40	
โครงการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยวิธีพิเศษ (เพิ่มเติม) ประจำปีการศึกษา 2553	2	1	50	-	-	-	23	14	60.87	
รวม	131	69	52.67	128	81	63.28	130	70	53.85	

จากตาราง 1 ในปีการศึกษา 2551 มีนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกและมีสิทธิ์เข้าสอบสัมภาษณ์รวมแต่ละประเภท จำนวน 131 คน แต่มีจำนวนนักเรียนที่รายงานตัวขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 52.67 (ไม่นับรวมนักศึกษาที่รับจากโครงการคัดเลือกนักเรียนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ในปีการศึกษา 2552 นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกและมีสิทธิ์เข้าสอบสัมภาษณ์รวมแต่ละประเภท จำนวน 128 คน แต่มีจำนวนนักเรียนที่รายงานตัวขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 63.28 (ไม่นับรวมนักศึกษาที่รับจากโครงการคัดเลือกนักเรียนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และโครงการคัดเลือกนักเรียนในเขตพัฒนาภาคเหนือ) และในปีการศึกษา 2553 มีนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกและมีสิทธิ์เข้าสอบสัมภาษณ์รวมแต่ละประเภท จำนวน 130 คน แต่มีจำนวนนักเรียนที่รายงานตัวขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 (ไม่นับรวมนักศึกษาที่รับจากโครงการคัดเลือกนักเรียนในเขตพัฒนาภาคเหนือ)

จากข้อมูลจำนวนนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกและมีสิทธิ์เข้าสอบสัมภาษณ์ เปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่รายงานตัวขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาที่มีจำนวนแตกต่างกันมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักเรียน ประกอบกับจากการพิจารณาจากข้อมูลผลการเรียนของนักศึกษา จากการติดตามดูแลนักศึกษาที่เรียนอ่อน จากการดำเนินการที่ผ่านมา พบว่า นักศึกษามีปัญหาเรื่องความไม่ถนัด ไม่ชอบในสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย ไม่ตั้งใจเรียน ขาดการวางแผนในการเรียน มีหลายรายได้ให้เหตุผลในการเข้าเรียนเพราะเป็นความต้องการของผู้ปกครอง โดยที่ตัวนักศึกษาไม่ชอบและไม่ถนัดที่จะเรียนในสาขาวิชา/หลักสูตรนี้ ซึ่งบางรายไม่สามารถศึกษาต่อไปได้ ต้องลาออกจากการเป็นนักศึกษา และบางรายพ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษา ด้วยปัญหาดังกล่าวและจากข้อมูลการรับนักศึกษาที่ผ่านมา ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผลการวิจัยที่ได้ จะเป็นข้อมูล แนวทางในการดำเนินการด้านการบริหารหลักสูตร การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร การประชาสัมพันธ์และแนะแนวการศึกษา การสร้างสิ่งจูงใจ ความมั่นใจ ในการศึกษาต่อของหลักสูตร และนำผลการวิจัยไปใช้ในการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของคณะการแพทย์แผนไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำแนกตามเพศ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้อุปการะ และอาชีพผู้อุปการะ

สมมติฐานการวิจัย

การตัดสินใจกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำแนกตามเพศ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้อุปการะ และอาชีพผู้อุปการะ มีการตัดสินใจในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาระดับการตัดสินใจเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประกอบด้วย ด้านสังคมและเศรษฐกิจรอบครัว ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน

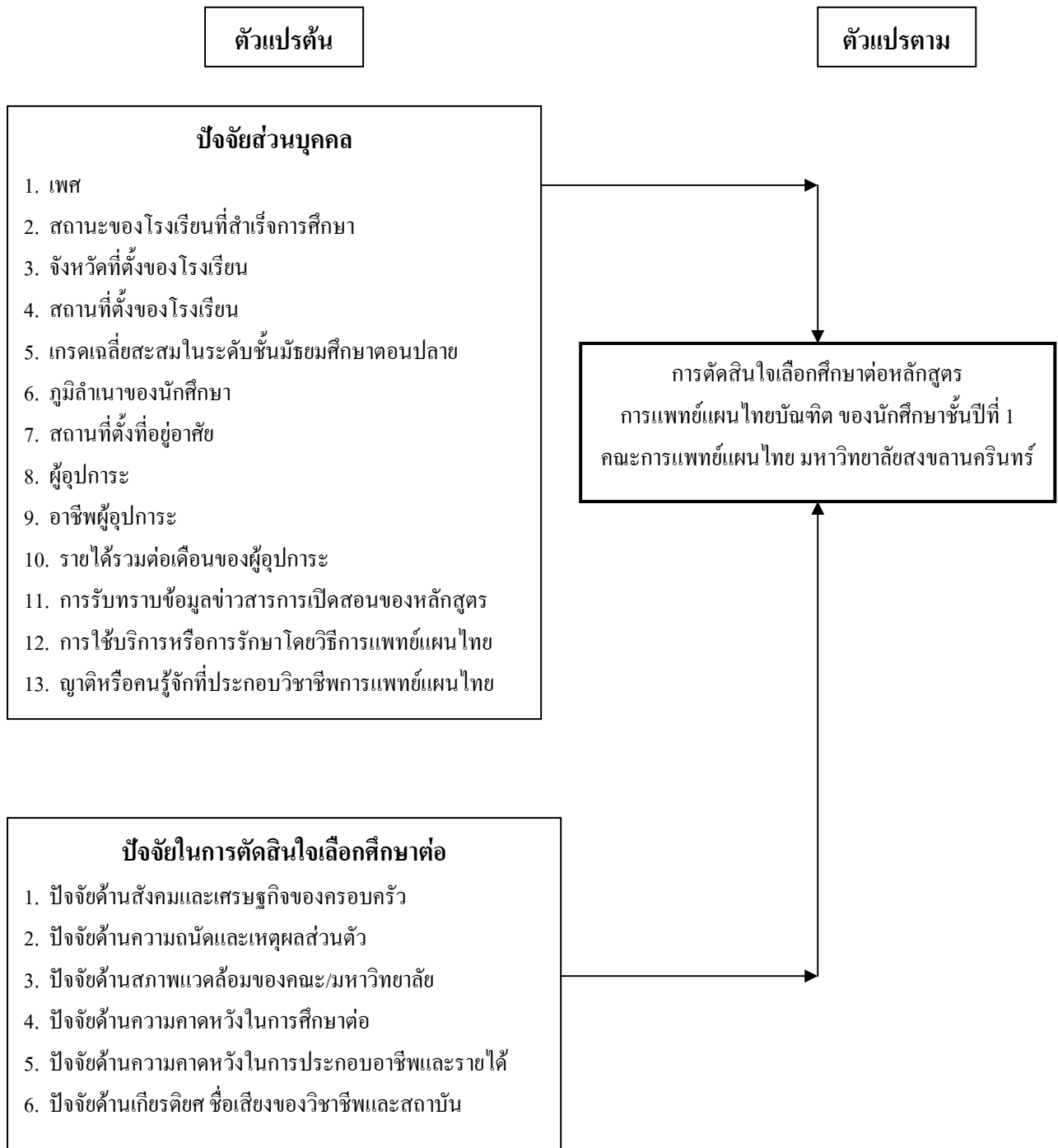
2. ในการเปรียบเทียบการตัดสินใจกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จะศึกษาตามตัวแปรข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่ เพศ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้อุปการะ และอาชีพผู้อุปการะ

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2554 จำนวน 87 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นียมศัพท์

ปัจจัยในการตัดสินใจ หมายถึง เหตุที่เป็นผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในด้านสังคมและเศรษฐกิจรอบครัว ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน

ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง เหตุที่เป็นผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในการศึกษา สถานภาพทางการเงิน ความสามารถในการสนับสนุนการศึกษาของบิดา มารดา หรือผู้อุปการะ เหตุผลในการเลือกเรียนหลักสูตรนี้

ปัจจัยด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว หมายถึง เหตุที่เป็นผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ความรู้พื้นฐานหรือทักษะหรือความสามารถพิเศษที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ความถนัด ความสนใจในวิชาชีพการแพทย์แผนไทย บุคลิกภาพและอุปนิสัยที่เหมาะสมกับวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ความต้องการในการประกอบอาชีพแพทย์แผนไทย

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย หมายถึง เหตุที่เป็นผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เกี่ยวข้องกับที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ ความใหญ่โตของคณะ/มหาวิทยาลัย ความสวยงาม ความร่มรื่น สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ปัจจัยด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต หมายถึง เหตุที่เป็นผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เกี่ยวข้องกับความมั่นใจในการสำเร็จการศึกษา การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การนำความรู้ทางวิชาชีพ ไปใช้ในการดูแล รักษา ส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยให้แก่ประชาชน การนำวิชาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การพัฒนาความรู้ทางด้านการแพทย์แผนไทย การสืบทอดภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

ปัจจัยด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ หมายถึง เหตุที่เป็นผลต่อการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้า ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ความหลากหลายของสาขาวิชาชีพ การได้งานทำ ค่าตอบแทน

ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน หมายถึง เหตุที่เป็นผลต่อการเลือกศึกษาต่อ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เกี่ยวข้องกับ ชื่อเสียงของคณะและมหาวิทยาลัย ชื่อเสียงของคณาจารย์ นักศึกษา หรือศิษย์เก่า ความภาคภูมิใจที่ได้ เรียนในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต การยอมรับของสังคม

การศึกษาต่อ หมายถึง การศึกษาเพิ่มเติมในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ต่อเนื่องจาก หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายที่เพิ่งสำเร็จการศึกษา

หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต หมายถึง หลักสูตรที่เปิดสอนโดยคณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สาระความรู้ของหลักสูตร ประกอบด้วย 4 หลักสูตรด้านการแพทย์แผนไทย ได้แก่ เวชกรรมไทย เภสัชกรรมไทย การนวดไทย และการผดุงครรภ์ไทย

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หมายถึง นักศึกษาที่มีรหัสประจำตัวนักศึกษา 54xxxxxxx ที่เข้าศึกษา ในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ในปีการศึกษา 2554

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบระดับการตัดสินใจเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. ทราบผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำแนกตามเพศ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้อุปการะ และอาชีพผู้อุปการะ
3. ได้ข้อมูลนำไปประกอบการพิจารณาในการบริหารหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การประชาสัมพันธ์และแนะแนวการศึกษาต่อในหลักสูตร การสร้างสิ่งจูงใจ ความมั่นใจต่อการเรียนในหลักสูตร และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย นำมาเรียบเรียงและเสนอรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษา
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ
4. หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

ทฤษฎีการตัดสินใจ

วิจิตร ตันทสุทธิ์ และคณะ (2520 : 1-16) ได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจไว้ว่า การตัดสินใจ เป็นการนำหลักเกณฑ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการตัดสินใจเพื่อทำให้ผู้ตัดสินใจมีโอกาสผิดพลาดน้อยลงหรือการตัดสินใจได้ถูกต้องมากขึ้น การตัดสินใจที่จะมีขึ้นภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ที่สามารถทำการประเมินได้ และใช้กฎเกณฑ์หรือเครื่องมือดังกล่าวพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดในการตัดสินใจ อย่างไรก็ตาม การทำการตัดสินใจได้นำเอาความน่าจะเป็นเชิงจิตและแบบเงื่อนไขเข้ามาเกี่ยวข้องเสมอ ทั้งนี้เพราะบุคคลต่างมีเหตุผลในการดำเนินธุรกิจของตนย่อมต้องการเลือกผลลัพธ์หรือผลตอบแทนที่ดีที่สุด แต่ถ้ามีทางเลือกเพียงทางเดียว ปัญหาการตัดสินใจก็ไม่เกิดขึ้นเพราะถึงอย่างไรก็ต้องเลือกตามวิถีทางเดียวที่มีอยู่นั้น ซึ่งจะไม่มีการเปรียบเทียบว่าผลลัพธ์หรือผลตอบแทนที่ดีที่สุดหรือไม่ แต่ถ้ามีวิธีให้ผลตอบแทนมากกว่าหนึ่งทางแล้ว ก็จะต้องมีการตัดสินใจเลือกทางหรือวิธีที่จะทำให้ได้ผลตอบแทนมากที่สุด ซึ่งการตัดสินใจเลือกดังกล่าวนี้เป็นเรื่องที่ยุ่งยากและสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงได้พยายามหาสิ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด โดยสิ่งที่จะช่วยในการตัดสินใจในที่นี้คือ หลักเกณฑ์และเครื่องมือต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. มีทางเลือกหลายทาง (Alternatives) ในแต่ละทางเลือกอาจจะอยู่ในรูปนโยบายในการปฏิบัติงานเทคนิค หรือขั้นตอนการดำเนินงาน การที่มีทางเลือกมาก ๆ ถ้าจะอาศัยดุลพินิจส่วนตัวทำการตัดสินใจนั้นอาจจะผิดพลาดขึ้นได้ ดังนั้น จึงต้องอาศัยเครื่องมือหรือเกณฑ์ต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการตัดสินใจ เพราะยังมีหลักประกันได้ว่า ไม่ได้ตัดสินใจไปตามดุลพินิจส่วนตัว

2. ข้อมูลในปัจจุบัน เนื่องจากข้อมูลในปัจจุบันมีจำนวนมาก ถ้านำข้อมูลพินิจส่วนตัวมาใช้ ในการตัดสินใจแล้ว โอกาสที่จะผิดพลาดมีมาก เพราะไม่อาจจะนำข้อมูลที่มีอยู่ทั้งหมดนั้นมาพิจารณาได้ครบถ้วนสมบูรณ์

3. เพื่อลดความขัดแย้งลง เนื่องจากพื้นฐานความรู้ และประสบการณ์ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน ถ้าไม่อาศัยหลักเกณฑ์หรือเครื่องมือที่เหมือนกันทำการตัดสินใจแล้วก็จะทำการตัดสินใจแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะ使人ในองค์กรเกิดการขัดแย้งกันขึ้นในกรณีที่มีความเห็นแตกต่างกัน

4. เพื่อลดความเสี่ยง การตัดสินใจที่ปราศจากกฎเกณฑ์หรือเครื่องมือแล้ว โอกาสที่เสี่ยงต่อความผิดพลาดนั้นมีสูง แต่การตัดสินใจที่มีเครื่องมือเข้ามาช่วยแล้ว โอกาสของการตัดสินใจที่ผิดพลาดนั้นมีน้อยหรือไม่เลยก็เป็นไปได้

สำราญ บุญเจริญ (2552 : 1) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการตัดสินใจ (Decision Theory) คือ วิธีการเชิงวิเคราะห์และเชิงระบบที่ใช้ในการแก้ปัญหาและช่วยทำให้ได้การตัดสินใจที่ดี คำว่า การตัดสินใจที่ดี (Good Decision) นั้น หมายถึง การตัดสินใจที่ใช้หลักตรรกศาสตร์ด้วยการพิจารณาข้อมูลและทางเลือกหรือกลยุทธ์ที่เป็นไปได้ทั้งหมด จากนั้นใช้วิธีการเชิงปริมาณที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา ในบางครั้ง อาจได้ผลลัพธ์ที่ไม่น่าพอใจก็ตาม รวมทั้งบางครั้งการตัดสินใจที่ดีมีผลลัพธ์ที่ไม่ได้คาดคะเนไว้เกิดขึ้นได้ แต่เรายังคงถือว่าการตัดสินใจที่ดี การตัดสินใจที่ไม่ดี (Bad Decision) คือการตัดสินใจที่ไม่ได้ใช้หลักตรรกศาสตร์ ไม่พิจารณาทางเลือกที่มีทั้งหมด ไม่ใช่ข่าวสารที่หาได้ ไม่ใช่เทคนิคเชิงปริมาณ ถ้าท่านทำการตัดสินใจที่ไม่ดีแต่โชคได้ผลลัพธ์ที่น่าพอใจ แต่ยังถือได้ว่าท่านทำการตัดสินใจที่ไม่ดีเช่นเดิม

วุฒิชัย จานง (อ้างถึงใน ปกรณ์ ปกรณ์กรณ 2552 : 2) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นเรื่องของการจัดการที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และในการจัดการนั้น การตัดสินใจเป็นหัวใจในการปฏิบัติงานทุก ๆ เรื่อง ทุก ๆ กรณี เพื่อดำเนินการไปสู่วัตถุประสงค์ อาจมีเครื่องมือมาช่วยในการพินิจพิจารณา มีเหตุผลส่วนตัว อารมณ์ ความรักใคร่ ชอบพอ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ และมีลักษณะเป็นกระบวนการอันประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ต่อเนื่องกันไป ดังนี้

1. การแยกแยะตัวปัญหา (Problem Identification) ในขั้นตอนแรกของการตัดสินใจนั้น จึงเป็นเรื่องราวของการสร้างความแน่ใจ มั่นใจ โดยการค้นหาทำความเข้าใจกับตัวปัญหาที่แท้จริง ก็เพราะเหตุว่ากระบวนการตัดสินใจจะเริ่มต้นตามขั้นตอนแรก เมื่อผู้ทำการตัดสินใจมีความรู้สึกว่าได้เกิดปัญหาขึ้นมา นั่นก็คือ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายในว่า ได้มีปรากฏบางสิ่งบางอย่างมิได้เป็นไปตามที่คาดคิด

2. การหาข่าวสารที่เกี่ยวกับตัวปัญหานั้น (Information Search) การเสาะหาข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้นก็คือ การเสาะหาสิ่งที่เป็นสาเหตุหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหานั้น ซึ่งอาจจะไม่ใช่สาเหตุโดยตรงก็ได้

3. การประเมินค่าข่าวสาร (Evaluation of Information) เป็นความจำเป็นที่จะต้องประเมินค่าข่าวสารที่ได้มานั้นถูกต้อง เหมาะสมเพียงพอตรงกับเวลา และสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่

4. การกำหนดทางเลือก (Listing Alternative) เป็นขั้นตอนสำคัญของการตัดสินใจ คือ การกำหนดทางเลือกมากที่สุดเท่าที่จะมากได้ เป็นการทำพยายามจะครอบคลุมวิถีทางที่จะแก้ปัญหาได้หลาย ๆ วิธี ถ้าเรามีข่าวสารสมบูรณ์สำหรับปัญหาแต่ละเรื่อง เราอาจจะกำหนดทางเลือกได้เหมาะสมและครอบคลุมอย่างแท้จริงได้

5. การเลือกทางเลือก (Selection of Alternative) เมื่อได้กำหนดทางเลือกต่าง ๆ ออกมาแล้ว พร้อมทั้งกำหนดลำดับความสำคัญและความเหมาะสมในการแก้ปัญหา ขั้นตอนต่อไป คือ การเลือกทางเลือกที่จะปฏิบัติการต่อไป (Selection of a Course of Action) และขั้นนี้เองที่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเป็นการตัดสินใจอย่างแท้จริง

6. การปฏิบัติตามการตัดสินใจ (Implement of Decision) เมื่อทางเลือกได้ถูกเลือกเข้ามาแล้ว ก็เป็นการปฏิบัติตามผลของการตัดสินใจหรือทางเลือก

ความหมายของการตัดสินใจ

นักการศึกษา ได้ให้ความหมายของคำว่า การตัดสินใจ ไว้ดังนี้

Barnard (อ้างถึงใน วุฒิชัย จำนวน 2523 : 3) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจไว้ว่า เป็นวิธีการที่จะลดจำนวนทางเลือกลงมาโดยใช้เทคนิคใดก็ตามที่จะเลือกทางเลือกเหล่านั้นมาเหลือทางเดียว

อานันท์ ทาปทา (2533: 8) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการทางความคิดที่เกิดจากองค์ประกอบ 2 ประการ คือ องค์ประกอบของตัวบุคคลกับองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม

บุญมี บุญมัน (2535: 12) กล่าวว่า การตัดสินใจของบุคคลเป็นกระบวนการทางความคิดที่เกิดจากความคาดหวัง เป้าหมาย แรงจูงใจ การรับรู้ เจตคติ อาชีพ ครอบครัวและด้านอื่น ๆ คือตัวบุคคลและสิ่งแวดล้อม

สุดารา ดิษฐากรณ์ (2535: 10) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกคิดอันจะนำไปสู่การปฏิบัติหลาย ๆ ทางเลือก เพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2540 : 187) กล่าวว่า การตัดสินใจหรือการวินิจฉัยสั่งการ หมายถึง การเลือกปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติ หรือการเลือกทางดำเนินการที่เห็นว่าดีที่สุดในทางใดทางหนึ่ง จากทางเลือกหลาย ๆ ทาง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการหรือการวินิจฉัยสั่งการ คือ การตั้งใจไตร่ตรองและตัดสินใจเลือกทางดำเนินงานที่เห็นว่าดีที่สุดในทางใดทางหนึ่งจากหลาย ๆ ทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

ทิพย์วัลย์ สัจจันทร์ และคณะ (2546: 110) กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นการเลือกทางเลือกมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งต้องมีทางเลือกหลาย ๆ ทางเกิดขึ้นก่อน แล้วนำมาเปรียบเทียบกันจนได้ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไป

ชนงกรณ์ ฤกษ์ทนต์ (อ้างถึงใน ฌัญญ์พัฒน์ ปัตตายะโก 2553 : 7) กล่าวว่า การตัดสินใจทางการจัดการ หมายถึง การที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การทำการเลือกทางเลือกใดจากหลายทางเลือกเพื่อให้แผนการบรรลุวัตถุประสงค์

บรรยงค์ โตจินดา (2548 : 178) กล่าวว่า การวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาพิจารณาตัดสินใจและสั่งการในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การวินิจฉัยสั่งการหรือการตัดสินใจเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก เพราะการวินิจฉัยสั่งการจะเป็นการเลือกทางเลือกดำเนินการที่ดีที่สุดในการบรรเทาทางเลือกหลาย ๆ ทาง

สมคิด บางโม (2548 : 175) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในทางปฏิบัติการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่ยากสลับซับซ้อน และมีวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจฉัยมากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติโดยวิธีใด จึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น

อภิญา จรูญพร (อ้างถึงใน สุวิมล เสริมสุข 2551 : 1) ได้กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีอยู่หลายทาง เป็นแนวทางปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่ยากสลับซับซ้อน และมีวิธีการแก้ปัญหามากกว่าหนึ่งอยู่เสมอ ผู้ตัดสินใจต้องเลือกปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและเกิดผลสูงสุด กล่าวโดยสรุปได้ว่า การตัดสินใจ คือ กระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาปัญหา แนวทางเลือก และวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

ศูนย์การเรียนรู้ออนไลน์ (2551 : 1) ได้กล่าวถึง การตัดสินใจ (Decision Making) ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการหาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด จากทางเลือกหลาย ๆ ทางที่ได้พิจารณาแล้วว่าเป็นทางเลือกที่สามารถทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้ การตัดสินใจเป็นสิ่งสำคัญมากในการบริหารจัดการเพราะจะต้องทำการตัดสินใจทุก ๆ ขั้นตอนในการปฏิบัติตามหน้าที่ทางการบริหาร (Management Function) เริ่มตั้งแต่การตัดสินใจในเรื่องการวางแผน การจัดองค์การ บริหารงานบุคคล การสั่งการ การประสานงานและการควบคุม

นัทธี จิตสว่าง (2552 : 2) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการในการที่จะพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ ให้เหลือทางเลือกเดียว

วนิดา ผลากุล (2553 : 1) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง จากหลาย ๆ ทางเลือกที่ได้พิจารณาหรือประเมินอย่างดีแล้วว่าเป็นหนทางให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร

จากความหมายของคำว่า “การตัดสินใจ” ที่นักการศึกษา ได้ให้ความเห็นไว้ดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า “การตัดสินใจ” หมายถึง การคัดเลือกแนวทางจากทางเลือกหลาย ๆ ทางที่มีอยู่ให้ตรงกับความต้องการของตนเองมากที่สุด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนการ เป้าหมายที่ต้องการ

องค์ประกอบของการตัดสินใจ

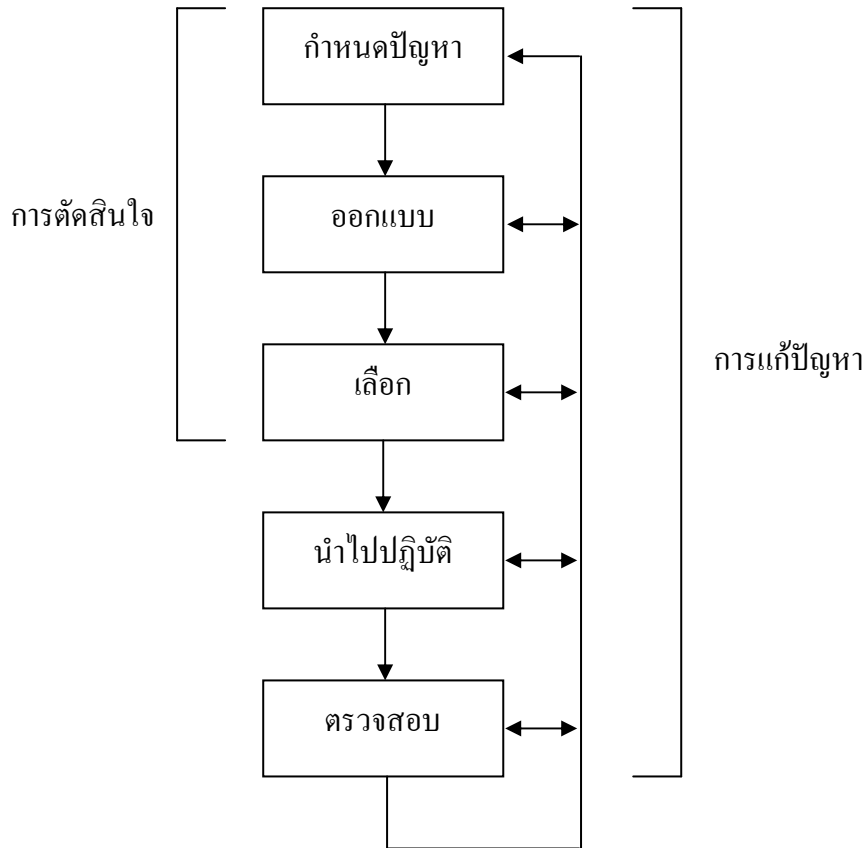
นักการศึกษา ได้กล่าวถึง องค์ประกอบในการตัดสินใจ ไว้ดังนี้

ปริญญา เชาวนาศัย (2546 : 2-3) ได้กล่าวถึง การตัดสินใจว่า เป็นกระบวนการหนึ่งในการแก้ปัญหา โดยกระบวนการในการแก้ปัญหานั้นประกอบด้วย

1. การกำหนดปัญหา (Intelligent Phase) เป็นขั้นตอนในการกำหนดหรือนิยามปัญหาที่เกิดขึ้น
2. การออกแบบ (Design Phase) เป็นขั้นตอนในการสร้างตัวแบบเพื่อแทนตัวระบบจริง ตั้งสมมติฐานและเขียนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมด กำหนดเงื่อนไขแบบต่าง ๆ และทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ ขึ้น
3. การเลือก (Choice Phase) เป็นขั้นตอนในการเลือกชุดของทางเลือกที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหา และทำการทดลองกับทางเลือกนั้นก่อน และเลือกทางที่สมเหตุสมผลที่สุด
4. การนำไปปฏิบัติ (Implementation Phase) เป็นขั้นตอนในการนำทางเลือกที่เลือกไว้มาปฏิบัติจริงเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
5. การตรวจสอบ (Monitoring Phase) เป็นขั้นตอนที่ผู้ตัดสินใจทำการประเมินผลของทางเลือกที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหา

กระบวนการในการตัดสินใจเกิดขึ้นในระหว่างขั้นตอนการกำหนดปัญหา การออกแบบทางแก้ปัญหา การเลือกทางแก้ปัญหา ไปจนถึงขั้นตอนในการนำทางเลือกนั้นไปปฏิบัติจริงซึ่งกระบวนการในการตัดสินใจเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้หลาย ๆ ครั้งเพื่อปรับให้เข้ากับผลลัพธ์ที่ต้องการ ดังภาพ 2

ภาพ 2 กระบวนการในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

ที่มา : ปริญา เชาวนาศัย (2546 : 3)

Herbert A. Simon (อ้างถึงใน โรงเรียนราชภัฏระชาณุเคราะห์ 2552 : 1) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบการตัดสินใจ มี 3 ประการ ดังนี้

1. กิจกรรมที่ใช้สติปัญญา หมายถึง การหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบการตัดสินใจ
2. กิจกรรมออกแบบ ครอบคลุมการพัฒนา วิเคราะห์ และเปรียบเทียบแนวทางต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ทางปฏิบัติ
3. กิจกรรมทางเลือก ซึ่งเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติได้

วรพจน์ บุษราคัมวดี (2551 : 113-114) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ต้องพิจารณาในการตัดสินใจ มี 4 ประการ คือ

1. ผู้ทำการตัดสินใจ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะการตัดสินใจจะดีหรือไม่ขึ้นกับบุคคลผู้ตัดสินใจเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้ตัดสินใจจำเป็นต้องมีข้อมูล มีเหตุผล มีค่านิยมที่ถูกต้องสอดคล้องต่อการบรรลุเป้าหมายของการ แต่ในบางครั้งถ้าผู้ทำการตัดสินใจขาดข้อมูลที่ถูกต้อง ขาดเหตุผล และมี

ค่านิยมที่ไม่สอดคล้องแล้วจะทำให้ผลของการตัดสินใจไม่ดี ผู้ทำการตัดสินใจบางเรื่อง ต้องมุ่งสู่การตัดสินใจเป็นกลุ่ม บางเรื่องบางกรณีก็ตัดสินใจโดยคน ๆ เดียว ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องวิเคราะห์สถานการณ์ให้ถูกต้อง

2. ประเด็นปัญหาที่ต้องตัดสินใจ เป็นองค์ประกอบที่สองที่ต้องให้ความสำคัญ ปัญหาที่ต้องตัดสินใจนั้นจำแนกได้หลายประการ เช่น จำแนกตามโรคโครงสร้างและระบบงานบกพร่อง โรคพฤติกรรมบกพร่อง และโรคเทคโนโลยีและวิทยาการบกพร่อง เมื่อกำหนดปัญหาได้ชัดว่าเป็นปัญหาเรื่องอะไรก็สามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง

3. ทางเลือกต่าง ๆ ที่บรรลุเป้าหมายได้ เป็นองค์ประกอบที่สามที่ต้องคำนึง ผู้บริหารต้องพยายามที่จะค้นหาทางเลือกที่ดีกว่าอยู่เสมอและสร้างทางเลือกให้มากกว่า 2 ทางเลือก ในปัจจุบันการบริหารองค์การมุ่งสู่การสร้างทางเลือกสู่การผลิตสินค้าและบริการที่ถูกลงกว่า มีคุณภาพสูงกว่า มีความรวดเร็ว มีการบริการที่ประทับใจมากกว่า นอกจากนี้ควรจะสร้างทางเลือกเพื่อมุ่งสู่การเรียนรู้ และสร้างนวัตกรรมด้านผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อองค์การอีกด้วย

4. สภาพการณ์ที่ทำการตัดสินใจ ในการตัดสินใจจำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพการณ์ที่ทำการตัดสินใจเป็นแบบใด ซึ่งมี 3 ประการ ได้แก่ สภาพการณ์ที่แน่นอน เป็นสภาพการณ์ที่ผู้ทำการตัดสินใจทราบทางเลือกต่าง ๆ และทราบถึงผลที่จะเกิดขึ้นของแต่ละทางเลือกอย่างดีด้วย การตัดสินใจดังกล่าวย่อมมีโอกาสถูกต้องมากที่สุด เช่น ตัดสินใจนำเงินฝากธนาคารยอมค่านวดดอกเบี้ยได้ชัดเจนในระยะสั้นและระยะยาว สภาพการณ์ที่เสี่ยง เป็นสภาพการณ์ที่ผู้บริหารตัดสินใจทราบทางเลือกต่าง ๆ และทราบโอกาส ความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้น ผู้บริหารจะตัดสินใจเมื่อโอกาสที่จะได้รับผลประโยชน์มากกว่าเสียประโยชน์ การตัดสินใจในสภาพการณ์เสี่ยงผู้ทำการตัดสินใจต้องเรียนรู้ทำความเข้าใจ เรื่องทฤษฎีความน่าจะเป็นและแขนงการตัดสินใจ และสภาพการณ์ที่ไม่แน่นอน เป็นสภาพการณ์ที่ผู้ทำการตัดสินใจอาจทราบทางเลือกต่าง ๆ แต่ไม่ทราบผลที่อาจจะเกิดขึ้นในแต่ละทางเลือกโดยไม่สามารถคาดคะเนความน่าจะเป็นของแต่ละทางเลือกภายใต้สภาพการณ์ดังกล่าว ผู้ทำการตัดสินใจ จึงไม่ควรตัดสินใจใด ๆ ลงไปจนกว่าจะมีข้อมูลสารสนเทศที่น่าเชื่อถือมากกว่าที่มีอยู่

วนิดา ผลากุล (2553 : 1) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบในการตัดสินใจ ไว้ดังนี้

1. เป้าหมายของการตัดสินใจ เป้าหมาย หมายถึง ภาพชัดเจนที่สามารถทำให้บรรลุเป็นจริงได้ หรือความฝันที่กำหนดเวลาไว้ชัดเจน และควรมีผลออกมาในเชิงปริมาณ เป้าหมายจึงเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการตัดสินใจ เพราะจะส่งผลต่อการพิจารณาประเมินผลทางเลือก ดังนั้น การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนจะเป็นการควบคุมทิศทางการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง โดยเริ่มต้นจากการกำหนดประเด็นเป้าหมายในเบื้องต้น แล้วจึงตั้งคำถาม ทดสอบ และขัดเกลา เพื่อให้ได้เป้าหมายที่ชัดเจนถูกต้องสำหรับนำไปใช้ในกระบวนการตัดสินใจ

2. เกณฑ์ในการตัดสินใจหลักและรอง เกณฑ์ในการตัดสินใจจะช่วยให้กระบวนการตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวิเคราะห์ปัญหาที่มีความสลับซับซ้อน ผู้มีอำนาจตัดสินใจควรจะมองปัญหาอย่างรอบด้านให้สมดุลระหว่างเกณฑ์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

ประเมินผลการตัดสินใจที่จะเกิดตามมาในระยะยาว ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยปราศจากอคติ และพิจารณาผลกระทบที่จะเกิดกับผู้อื่นด้วย

3. ทางเลือก การพิจารณาทางเลือกเป็นขั้นตอนสำคัญที่สุดในกระบวนการตัดสินใจ เพราะการแก้ปัญหาจะประสบผลสำเร็จตามความต้องการจะขึ้นอยู่กับทางเลือกที่ถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ ดังนั้นผู้มีอำนาจตัดสินใจจึงต้องพิจารณาด้วยหลักเหตุผล ใคร่ครวญ และไตร่ตรองให้รอบคอบ รวมทั้งแสวงหาทางเลือกใหม่ที่สร้างสรรค์อย่างต่อเนื่อง

4. ความเสี่ยงและความไม่แน่นอน ในการตัดสินใจ ผู้มีอำนาจตัดสินใจต้องเผชิญกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนซึ่งมีผลกระทบต่อตัดสินใจอยู่เสมอ เทคนิค AHP เป็นกระบวนการตัดสินใจที่นำเอาความเสี่ยงและความไม่แน่นอนมาสนับสนุนในการตัดสินใจด้วย โดยแบ่งการพิจารณาเป็น 3 กรณีดังนี้

4.1 กำหนดความเสี่ยงและความไม่แน่นอนให้เป็นปัจจัยหนึ่งของเกณฑ์ตัดสินใจหลักหรือรอง เหมาะสำหรับสถานการณ์ที่ค่อนข้างจะมีความเสี่ยงและความไม่แน่นอนต่ำ รวมทั้งความสลับซับซ้อนน้อย

4.2 กำหนดความเสี่ยงและความไม่แน่นอนในรูปของสถานการณ์แสดงไว้เป็นระดับชั้นของแผนภูมิ เช่น สถานการณ์ดีที่สุด สถานการณ์ปานกลาง และสถานการณ์แย่มาก เป็นต้น โดยพิจารณาให้อยู่ระหว่างเป้าหมายกับเกณฑ์ในการตัดสินใจหลัก หรืออยู่ระหว่างเกณฑ์ในการตัดสินใจหลักกับเกณฑ์ในการตัดสินใจรอง

4.3 การสร้างแผนภูมิใหม่เพื่อพิจารณาความเสี่ยงและความไม่แน่นอนขึ้นมาโดยเฉพาะ ซึ่งจะเหมาะสมกับการตัดสินใจที่มีความซับซ้อน เพราะเป็นการยากที่จะนำเอาความเสี่ยงและความไม่แน่นอนมาพิจารณาร่วมกับเกณฑ์ในการตัดสินใจและปัจจัยอื่น

จากเว็บไซต์ http://classroom.hu.ac.th/courseware/SA/CHAPTER11/ch11_4.html ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำหรับการตัดสินใจทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจะขึ้นอยู่กับเงื่อนไข โดยที่เงื่อนไขประกอบขึ้นจากตัวแปรต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจ ดังตาราง 2

ตาราง 2 องค์ประกอบสำหรับการตัดสินใจ

เงื่อนไข (conditions)	การกระทำ (actions)
เหตุการณ์ที่เป็นไปได้ --> นำไปสู่การเลือก -->	แนวทางการทำงาน หรือขั้นตอนการทำงานหรือกิจกรรมเมื่อมีการระบุการตัดสินใจ

จากตาราง 2 แสดงองค์ประกอบสำหรับการตัดสินใจ โดยเงื่อนไขจะเกิดขึ้นจากตัวแปรที่ใช้ในการตัดสินใจ เช่น การเลือกซื้อผลไม้ พิจารณาว่า ผลไม้ "ดี" หรือ "เสีย" ในที่นี้ "ดี" หรือ "เสีย" จะเป็นตัวแปรที่ใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งจะทำให้เกิดเหตุการณ์ที่เป็นไปได้ของการระบุเงื่อนไข ดังนี้

ผลไม้มือดี

ผลไม้มือเสีย

และนำไปสู่การเลือกแนวทางการทำงาน หรือกิจกรรมได้ดังนี้

ซื้อ

ไม่ซื้อ

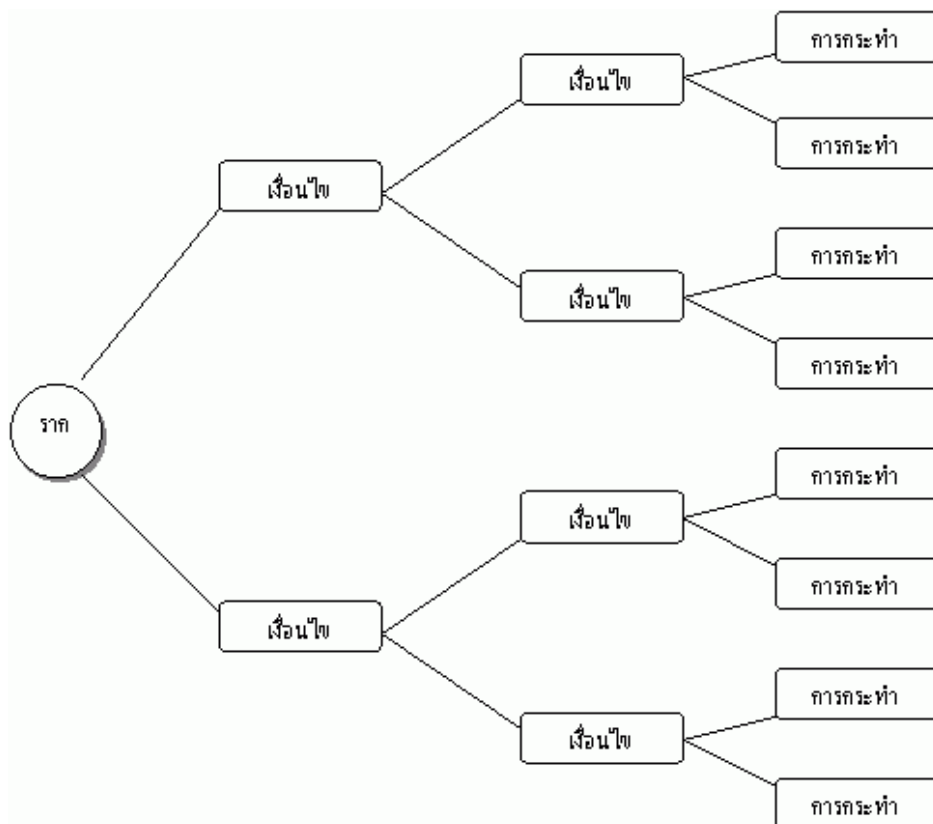
เมื่อนำทั้งเงื่อนไขและการกระทำมาสร้างองค์ประกอบสำหรับการตัดสินใจตามข้อเท็จจริงที่ได้วิเคราะห์ อาจเป็นไปได้ดังนี้

ผลไม่ดี --> ซื้อ

ผลไม่เสีย --> ไม่ซื้อ

ศิริพร ครุภา (2553 : 8-9) ได้กล่าวถึง แผนภาพต้นไม้เพื่อการตัดสินใจว่า เป็นการนำข้อมูลมาสร้างแบบจำลองเพื่อการตัดสินใจแบบ Tree ซึ่งการที่จะตัดสินใจทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่มี โดยเงื่อนไขก็จะประกอบไปด้วยตัวแปรต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจ Decision Tree จะประกอบด้วย ราก (Root) เป็นจุดเริ่มต้นของลำดับการตัดสินใจ ถัดมาจะเป็น Node ซึ่งเป็นกิ่งก้านสาขาของต้นไม้ คือเงื่อนไขของระบบ สุดท้ายจะเป็น Leaf ซึ่งจะหมายถึงการกระทำหรือการปฏิบัติตามเงื่อนไข ดังภาพ 3

ภาพ 3 การตัดสินใจด้วยแผนภาพต้นไม้

ที่มา : ศิริพร ครุภา (2553 : 9)

จากภาพ 3 การอ่านการตัดสินใจด้วยแผนภาพต้นไม้ จะอ่านจากซ้ายไปขวา เริ่มจากรากของต้นไม้จะอยู่ทางซ้ายมือของแผนผัง ซึ่งเป็นจุดตั้งต้นของลำดับการตัดสินใจ ส่วนกิ่งก้านสาขาของต้นไม้จะเป็นเงื่อนไข ระบบปลายสุดของกิ่งก้านสาขา จะเป็นการตัดสินใจหรือเลือกปฏิบัติงานตามเงื่อนไข การตัดสินใจโดยแผนภาพต้นไม้มีประโยชน์ต่อนักวิเคราะห์ระบบ 2 อย่างด้วยกัน อย่างแรกคือ อธิบายเงื่อนไขและทางเลือกของการปฏิบัติงาน เพราะบางครั้งยากที่จะเขียนอธิบายการตัดสินใจทั้งหมดที่เป็นไปได้ เพราะขึ้นอยู่กับตัวแปรว่าเป็นเชิงปริมาณ หรือเชิงคุณภาพ อย่างที่สอง คือการตัดสินใจโดยแผนภาพต้นไม้ เป็นการวิเคราะห์การตัดสินใจแบบเป็นลำดับ ทำให้ผู้ใช้สามารถตัดสินใจเลือกเงื่อนไขที่ต้องการได้อย่างรวดเร็ว (http://classroom.hu.ac.th/courseware/SA/CHAPTER11/ch11_4.html)

ขั้นตอนในการตัดสินใจ

เทพ สงวนกิตติพันธุ์ (2551 : 1) ได้กล่าวถึงการตัดสินใจของบุคคล จะมีตั้งแต่เรื่องที่ย่อย ๆ ไปจนถึงเรื่องที่ซับซ้อนยุ่งยาก เสียค่าใช้จ่ายน้อยไปจนถึงเสียค่าใช้จ่ายมาก มีเวลาในการตัดสินใจมากไปจนถึงมีเวลาน้อย เป็นต้น ดังนั้นการตัดสินใจที่ดีจึงควรมีกระบวนการที่ดีในการตัดสินใจจึงจะช่วยให้การตัดสินใจมีความผิดพลาดน้อยที่สุดและเกิดผลดีมากที่สุด โดยทั่วไปแล้วกระบวนการตัดสินใจประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดเรื่องที่จะตัดสินใจ (Decision Statement)
2. กำหนดเกณฑ์ที่ต้องการ (Criteria)
3. ตัวเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดมีกี่ตัว (Alternatives)
4. วิเคราะห์ส่วนดีของตัวเลือกแต่ละตัว (Benefit Analysis)
5. วิเคราะห์ส่วนเสียของตัวเลือกแต่ละตัว (Risk Analysis)
6. เปรียบเทียบส่วนดีและส่วนเสียของตัวเลือกทุกตัวและตัดสินใจ (Decision)

ศูนย์การเรียนรู้ออนไลน์ (2551 : 1) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการตัดสินใจ สามารถแบ่งออกได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การระบุปัญหา (Define problem) เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะจะต้องระบุปัญหาได้ถูกต้อง จึงจะดำเนินการตัดสินใจในขั้นตอนต่อ ๆ ไปได้

ขั้นที่ 2 การระบุข้อจำกัดของปัจจัย (Identify limiting Factors) เป็นการระบุปัญหาได้ถูกต้องแล้วนำไปพิจารณาถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ขององค์กร โดยพิจารณาจากทรัพยากรซึ่งเป็นองค์ประกอบของกระบวนการผลิต

ขั้นที่ 3 การพัฒนาทางเลือก (Development Alternative) ขั้นตอนที่ผู้บริหารต้องพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ ขึ้นมาซึ่งทางเลือกเหล่านี้ควรเป็นทางเลือกที่มีศักยภาพและมีความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาให้น้อยลงหรือให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น เพิ่มการทำงานกะพิเศษ เพิ่มการทำงานล่วงเวลา โดยใช้ตารางปกติ เพิ่มจำนวนพนักงาน

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ทางเลือก (Analysis the Alternatives) เมื่อได้ทำการพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ โดยนำเอาข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกมาเปรียบเทียบกันอย่างรอบคอบ ควรพิจารณาว่าทางเลือกนั้นนำมาใช้ จะเกิดผลต่อเนื้ออะไรตามมา

ขั้นที่ 5 การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด (Select the Best Alternative) เมื่อผู้บริหารได้ทำการวิเคราะห์และประเมินทางเลือกต่าง ๆ แล้ว ผู้บริหารควรเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละทางเลือกอีกครั้งหนึ่งเพื่อพิจารณาหาทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเดียว

ขั้นที่ 6 การนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ (Implement the Decision) เมื่อผู้บริหารได้หาทางเลือกที่ดีที่สุดแล้ว ก็ควรมีการนำผลการตัดสินใจนั้นไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 7 การสร้างระบบควบคุมและประเมินผล (Establish a Control and Evaluation System) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการตัดสินใจ ได้แก่ การสร้างระบบการควบคุมและประเมินผลซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลย้อนกลับที่เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ผู้บริหารแก้ปัญหาหรือทำการตัดสินใจใหม่ได้

ศักดิ์ชัย ภูเจริญ (2553 : 1) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการตัดสินใจ ประกอบด้วยลำดับขั้นตอน 8 ขั้นตอน อธิบายความสำคัญได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นกำหนดปัญหา ก่อนการดำเนินการใด ๆ ผู้ตัดสินใจต้องศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบและเข้าใจในสภาพของปัญหาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จึงจะสามารถกำหนดขึ้นเป็นปัญหาได้อย่างชัดเจน ปัญหาที่ต้องตัดสินใจคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และมีความจำเป็นต่อการตัดสินใจมากน้อยเพียงใด ข้อมูลต่าง ๆ ถูกรวบรวมไว้ครบถ้วนหรือยัง ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนเป็นอย่างไร จุดคุ้มทุนอยู่ที่จุดใด วัตถุประสงค์ แรงงานมีเพียงพอหรือยัง ตรวจสอบสินค้าคงคลังแล้วหรือยัง ปริมาณการสั่งซื้อตลอดจนสิ่งแวดล้อมและภาวะเศรษฐกิจขณะนั้นเป็นอย่างไร เช่น ปัญหายอดขายตกต่ำ ข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องรวบรวม ได้แก่ ยอดขายในแต่ละงวดนั้น ต้นทุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ราคาสินค้าของคู่แข่ง เกมการแข่งขันต่าง ๆ พฤติกรรมผู้บริโภค เป็นต้น แล้วจึงกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น ๆ สิ่งที่ต้องตระหนัก คือ การกำหนดปัญหาผิด ผลเสียที่ตามมาจะเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย เช่น เกิดปัญหาใหม่พอกพูนมากขึ้นในขณะที่เดียวกันปัญหาเดิมก็ยังคงมีอยู่ต่อไป หากแก้ปัญหาไม่ตรงประเด็นจะปรากฏแนวของปัญหาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ยุ่งยากและวุ่นวายมากขึ้น

ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหา เมื่อทราบปัญหาแล้วผู้ตัดสินใจต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการแก้ปัญหาครั้งนี้ออกมาให้ชัดเจน เช่น ต้องการผลตอบแทนสูงสุด หรือต้องการส่วนครองตลาดมากที่สุด ต้องการขยายตลาด ต้องการลดต้นทุน ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพและปริมาณการผลิต เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปกำหนดตัวแปรและสร้างเป็นตัวแบบในการตัดสินใจ การกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้เกิดสภาพที่เป็นจริงตามความต้องการภายหลังจากที่ได้มีการแก้ไขปัญหา

ขั้นที่ 3 การกำหนดทางเลือกที่หลากหลาย ผู้ตัดสินใจจะต้องรวบรวมทางเลือกต่าง ๆ ตามลักษณะของปัญหานั้นออกมาหลาย ๆ ทาง เช่น กำหนดทางเลือกของการลงทุนว่าจะลงทุนขนาดเล็กหรือขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ กำหนดทางเลือกขายสินค้าว่าจะขายผลไม้ หรือ เสื้อผ้า หรือเครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น การกำหนดทางเลือกต้องสอดคล้องกับการกำหนดปัญหาและทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการแก้ปัญหา นั้น ๆ การตัดสินใจในขั้นตอนนี้ถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ทางเลือกที่หลากหลายก็ไม่ได้หมายความว่าทุกทางเลือกเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด ทางเลือกที่ตัดสินใจเลือกจะเป็นฐานนำไปกำหนดตัวแปรและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 4 การกำหนดเหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ปัญหาที่ต้องการการตัดสินใจ ส่วนใหญ่มีความไม่แน่นอนเข้ามาเกี่ยวข้องและเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าจึงต้องกำหนดเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นหลาย ๆ เหตุการณ์ตามสภาพของปัญหาพร้อมทั้งสามารถกำหนดความน่าจะเป็นที่เป็นไปได้ในเหตุการณ์นั้นได้ เช่น ปัญหาเกี่ยวกับยอดขายอาจกำหนดเหตุการณ์ความต้องการของลูกค้าออกเป็นเปอร์เซ็นต์ เช่น ความต้องการมาก 20% ความต้องการปานกลาง 40% หรือความต้องการน้อย 40 % ค่าเหล่านี้เป็นเพียงค่าประมาณการเท่านั้น หรืออาจเป็นปัญหาเกี่ยวกับกำไร กำหนดเหตุการณ์ความต้องการกำไรออกเป็นความต้องการสูง 40% ความต้องการปานกลาง 50% หรือความต้องการอย่างต่ำ 10% เป็นต้น การกำหนดเหตุการณ์หรือผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเป็นเพียงการคาดหมายตามหลักการ กฎเกณฑ์ หรือทฤษฎีต่าง ๆ เท่านั้น

ขั้นที่ 5 การศึกษาสภาพการณ์ของปัญหา

5.1 สภาพของปัญหาที่มีลักษณะที่แน่นอน หมายถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้นมองเห็นได้ชัดเจนและสอดคล้องกับสิ่งที่เป็นอย่างและมีเพียงเหตุการณ์เดียว และผู้ตัดสินใจเองมีข้อมูลที่แน่นอนชัดเจนจึงสามารถที่จะคาดคะเนถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ต้องการตัดสินใจได้แน่นอนและอย่างถูกต้อง

5.2 สภาพของปัญหาที่มีลักษณะไม่แน่นอน หมายถึง ปัญหาที่นำมาประกอบการตัดสินใจไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเชื่อถือได้ ผู้ตัดสินใจจึงไม่สามารถที่จะคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการตัดสินใจได้แน่นอนและถูกต้อง ด้วยเหตุนี้ผลของการตัดสินใจจึงอาจเกิดขึ้นได้หลายลักษณะอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ วิธีที่ดีและเหมาะสมที่สุดจึงต้องใช้งานประมาณค่าความน่าจะเป็นเข้าช่วยในการคาดคะเนเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเป็นไปได้

5.3 สภาพปัญหาที่มีลักษณะเสี่ยง หมายถึง ผู้ตัดสินใจทราบถึงทางเลือกต่าง ๆ ของการตัดสินใจครั้งนั้นและมีข้อมูลเพียงพอ แต่ไม่ทราบถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากแต่ละทางเลือกได้อย่างชัดเจนแน่นอน อันเนื่องมาจากมีสาเหตุบางประการที่ทำให้ผู้ตัดสินใจไม่สามารถประมาณการได้ว่าความรุนแรงจะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด เช่น การตัดสินใจลงทุนในภาวะน้ำท่วม การเกิดสงคราม ภาวะเงินเฟ้อ เป็นต้น แต่ก็มีนักบริหารหลายท่านกล่าวว่าความเสี่ยงคือความไม่แน่นอน

ขั้นที่ 6 การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ภายหลังจากที่ได้มีการประเมินสถานการณ์หรือเปรียบเทียบผลลัพธ์หรือผลตอบแทนของแต่ละทางเลือกให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการหรือเป็นไปตามเป้าประสงค์ขององค์กร หมายความว่า เป็นการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับการแก้ปัญหานั้น ๆ (อาจไม่ใช่ทางเลือกที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด) ผู้ตัดสินใจจึงจะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการแก้ปัญหาคือไป ดังนั้นต้องตระหนักไว้เสมอว่า การตัดสินใจเลือกทางเลือกใดนั้นอาจก่อให้เกิดผลได้อาจน้อย 2 ประการ คือ ความล้มเหลวหรือความสำเร็จ โดยทั่วไปการตัดสินใจเลือกทางเลือกผู้ตัดสินใจมักจะเลือกใช้วิธีตัดสินใจแบบมีหลักเกณฑ์ เช่น ใช้วิธีทดลอง สังเกตการณ์ วิจัย หรือใช้ข้อมูล ค่าความน่าจะเป็น หรืออาจจะเลือกตัดสินใจแบบไม่มีหลักเกณฑ์ ใช้ประสบการณ์ ความชำนาญพิเศษ หรือการใช้จิตสำนึก เป็นต้น ทางเลือกที่เหมาะสมควรเป็นทางเลือกที่ง่ายต่อการปฏิบัติ มีความยืดหยุ่นได้บ้าง ต้นทุนต่ำ มีความเสี่ยงน้อย มีความพร้อมของทรัพยากรและสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว

ขั้นที่ 7 การสร้างตัวแบบการตัดสินใจ หมายถึง การสร้างเครื่องมือหรือตัวแบบเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจะถูกนำมาตัดแปลงเป็นตัวแปรตัดสินใจ การนำการวิเคราะห์เชิงปริมาณมาช่วยในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการตัดสินใจที่ต้องมีการรวบรวมข้อมูลหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจไว้ให้ได้ทั้งหมด แต่ในทางปฏิบัติเป็นเรื่องยากที่จะมีการรวบรวมข้อมูลได้อย่างเพียงพอ ดังนั้นการสร้างตัวแบบในการตัดสินใจจึงอยู่ในรูปแบบของการจำลอง (Models) กล่าวคือ เป็นการสร้างตัวแทนของสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นภายใต้ข้อสมมติและข้อจำกัดต่าง ๆ ของเหตุการณ์ หรือสถานการณ์จริงที่คาดคะเนขึ้นมาเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจ การสร้างตัวแบบการตัดสินใจ เป็นขั้นตอนการวางแผนปฏิบัติ คือ การกำหนดขั้นตอนในการแก้ปัญหาคือการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ เช่น การกำหนดงาน ผู้รับผิดชอบ ทรัพยากรที่ต้องใช้ ระยะเวลา งบประมาณ การควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

ขั้นที่ 8 การติดตามผลและการประเมินผล เป็นการติดตามผลและประเมินผลที่ได้รับจากการปฏิบัติวัตถุประสงค์ของการติดตามผล เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและเพื่อนำข้อมูลไปกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไป การติดตามผลของกระบวนการปฏิบัติงานแม้จะมีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดผลที่ได้ อาจไม่เป็นไปตามเป้าหมายเพราะการแก้ปัญหาคือขาดประสิทธิภาพ ไม่สามารถจัดปัญหาที่แท้จริงได้ ทั้งนี้เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ข้อมูลเดิมอาจจะไม่เหมาะสมต่อการนำมาใช้ในปัจจุบัน ดังนั้นจึงต้องมีติดตามผลและการประเมินผลที่ได้รับอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดตัวผู้รับผิดชอบคอยตรวจสอบว่างานในแต่ละขั้นตอนในแผนปฏิบัติมีอุปสรรคอย่างไรหรือมีผลสำเร็จลุล่วงภายในระยะเวลา ทรัพยากร และงบประมาณที่ได้กำหนดไว้ มีการรายงานผลจากผู้ปฏิบัติเป็น ระยะ ๆ การประเมินผลนิยมกำหนดออกเป็นตัวชี้วัดในเชิงปริมาณมากกว่าเชิงคุณภาพ

Rubenstein และ Haberstroh (อ้างถึงใน ทวีศักดิ์ นาคม่วง 2553 : 1) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการตัดสินใจว่ามี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ตัดสินใจรับรู้ถึงโอกาส หรือปัญหาที่เกิดขึ้น
2. ผู้ตัดสินใจรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาและกำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ เพื่อการวิเคราะห์ทางเลือกในการตัดสินใจ
3. ผู้ตัดสินใจจะทำการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่คิดว่าเหมาะสมกับลักษณะของปัญหาและสถานการณ์ เพื่อนำไปปฏิบัติต่อไป
4. ผู้ตัดสินใจจะดำเนินการ เพื่อนำผลการตัดสินใจไปปฏิบัติ
5. ภายหลังจากนำผลการตัดสินใจไปดำเนินงาน ต้องทำการติดตามผลของการปฏิบัติเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพียงใด และต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างไร

Long (อ้างถึงใน ทวีศักดิ์ นาคม่วง 2553 : 1) ได้กล่าวไว้ในหนังสือระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการว่า การตัดสินใจแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. การรับรู้ถึงโอกาสหรือปัญหาที่เกิดขึ้น
2. การสำรวจขอบเขตและข้อจำกัดของการตัดสินใจ เช่น ข้อจำกัดทางกฎหมาย เศรษฐกิจ และการเมือง
3. การกำหนดทางเลือกในการตัดสินใจ
4. การรวบรวมสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ
5. การวิเคราะห์ทางเลือกที่เป็นไปได้
6. การเลือกทางเลือกที่เหมาะสมและนำไปปฏิบัติ

Simon (อ้างถึงใน ทวีศักดิ์ นาคม่วง 2553 : 1) ได้อธิบายขั้นตอนการตัดสินใจโดยใช้แบบจำลอง (Model) ที่ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การใช้ความคิดประกอบเหตุผล (Intelligence) ผู้ตัดสินใจจะรับรู้ถึงโอกาสหรือปัญหาที่เกิดขึ้น จากนั้นผู้ทำการตัดสินใจเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากทั้งตัวปัญหา และสิ่งแวดล้อมหรือโอกาสนั้น
2. การออกแบบ (Design) ผู้ตัดสินใจจะวิเคราะห์และพัฒนาทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหา เพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกทางเลือกในการปฏิบัติที่เหมาะสม การที่จะประสบความสำเร็จได้ในขั้นตอนนี้ ผู้ทำการตัดสินใจจะต้องมีความเข้าใจในปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ พยายามที่จะหาทางออกของปัญหา และตรวจสอบความเป็นไปได้ในปัญหานั้น
3. การคัดเลือก (Choice) ผู้ทำการตัดสินใจจะทำการคัดเลือกแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุด เพื่อที่จะนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ชนงกรณ์ กุณทลบุตร (อ้างถึงใน ญัฐพัฒน์ ปิตตายุโก 2553 : 8-10) ได้กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งมีขั้นตอนในการตัดสินใจ ดังนี้

1. การกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา สำหรับขั้นตอนแรกของการตัดสินใจจะเป็นการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาให้เกิดความชัดเจนก่อน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับ

องค์กรบางครั้งยากต่อการระบุว่ามีสาเหตุใด เช่น องค์กรประสบปัญหาเกี่ยวกับต้นทุน การผลิตที่สูงขึ้นซึ่งอาจเกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องทำการศึกษาวิเคราะห์เพื่อระบุ และกำหนดปัญหาให้ชัดเจนว่าเกิดจากสาเหตุอะไร โดยทั่วไปการแบ่งประเภทของปัญหา ได้แก่ ปัญหาที่เป็นมาตั้งแต่อดีตและปัญหามีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นในอนาคต ปัญหาที่ทราบล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นและควรเตรียมการป้องกัน หรือปัญหาเฉพาะด้านเป็นปัญหาที่เกิดจากสาเหตุเดียวและสามารถแก้ไขสำเร็จได้ง่าย เป็นต้น ดังนั้นการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจึงเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร

2. การกำหนดทางเลือกต่าง ๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา เมื่อผู้บริหารสามารถกำหนดปัญหาได้ ชัดเจนแล้ว โดยจะต้องมีการกลั่นกรองข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทั้งหมด เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรเพื่อค้นหาปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบของปัญหาที่มี ระดับความรุนแรงแตกต่างกัน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดจะถูกนำมากำหนดเป็นทางเลือกเพื่อแก้ไข ปัญหา ทางเลือกที่กำหนดในขั้นตอนนี้อาจมีหลายทางเลือก เช่น ทางเลือกในการแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น อาจเกิดขึ้นได้ตั้งแต่การปรับวิธีการทำงานของฝ่ายผลิต การฝึกอบรมทีมงานเพื่อเพิ่มทักษะการผลิต การปรับปรุงการออกแบบผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

3. การประเมินผลทางเลือกต่าง ๆ ที่ได้กำหนดหลังจากวิเคราะห์ปัญหา ทำการกำหนด ทางเลือกต่าง ๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา จากนั้นจึงทำการประเมินผลทางเลือกต่าง ๆ ซึ่งเป็นแนวทางการนำปัญหาไปสู่การแก้ไข ในขั้นตอนนี้ผู้ตัดสินใจจะวิเคราะห์และประเมินว่าทางเลือกใดสามารถแก้ไขปัญหาลดได้ดีที่สุด ทางเลือกใดควรจะดำเนินการก่อนและหลัง มีการใช้กระบวนการชั่งน้ำหนักเพื่อพิจารณาถึงผลดีและผลเสียในแต่ละทางเลือกด้วย นอกจากนี้จะต้องพิจารณาด้วยว่าการตัดสินใจในทางเลือกหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่น ๆ ตามมาได้ ดังนั้นควรวิเคราะห์และประเมินทางเลือกอย่างรอบคอบ สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นจะเป็นการพิจารณาปัญหาจากภายในองค์กรมากกว่าภายนอก เช่น บุคลากร อุปกรณ์ขาดแคลน แนวทางแก้ไขสามารถทำได้โดยการเพิ่มบุคลากรการจัดซื้ออุปกรณ์เพิ่ม เป็นต้น

4. การตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด เป็นการนำเอาทางเลือกต่าง ๆ มาเปรียบเทียบว่าทางเลือกใดจะเหมาะสมและเป็นไปได้มากกว่ากัน เช่น องค์กรมีเงินทุนไม่เพียงพอ อาจใช้ทางเลือกที่เป็นไปได้มากที่สุด คือ การกู้ยืมจากภายนอก การนำเงินกำไรสะสมมาใช้ เป็นต้น

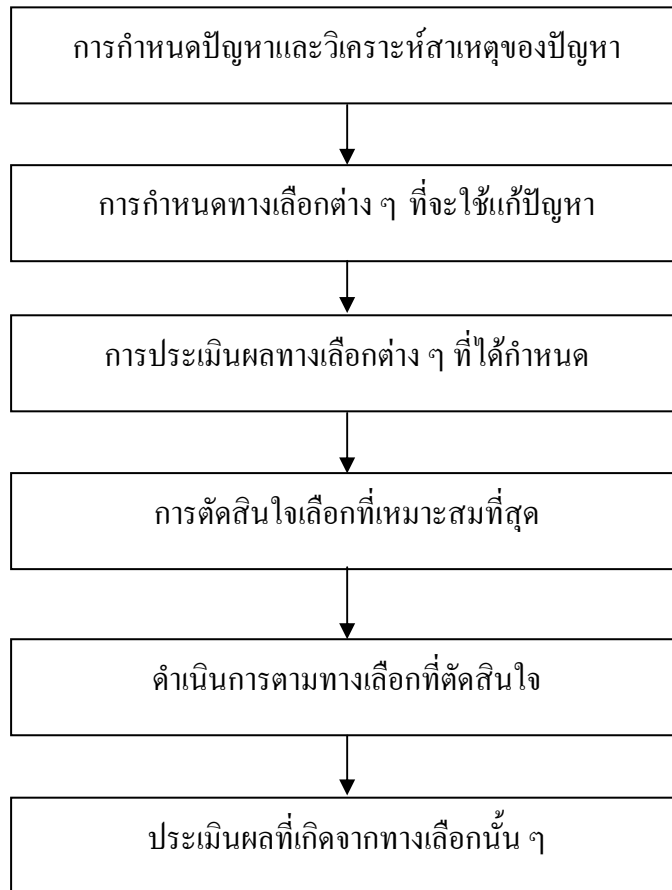
5. ดำเนินการตามทางเลือกที่ตัดสินใจ เป็นการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดและมีความเหมาะสมมากที่สุด จากนั้นจึงนำผลการตัดสินใจสู่การปฏิบัติและประเมินผลต่อไป

6. ประเมินผลที่เกิดจากทางเลือกนั้น ๆ การประเมินผลเป็นการพิจารณาคุณค่าของผลงานและความแตกต่างระหว่างผลการปฏิบัติงานกับเกณฑ์ และมาตรฐานที่ได้เลือกจากทางเลือกที่ตัดสินใจ ทั้งนี้ผู้บริหารต้องทำการเปรียบเทียบผลงานกับเกณฑ์ และมาตรฐานก่อนว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ และความแตกต่างนั้นมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่มากน้อยเพียงใด โดยตีค่าของความแตกต่างนั้นจากผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นว่าเป็นผลดีหรือผลเสียต่อองค์กรอย่างไร

จากขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าว สามารถแสดงเป็นภาพขั้นตอนในการตัดสินใจ ดังภาพ 4

ภาพ 4 ขั้นตอนในการตัดสินใจ

ที่มา : ชนงกรณ์ กุณทลบุตร (อ้างอิงใน อนุรักษ์พัฒน์ ปัดตายะโก 2553 : 9)

จากภาพ 4 แสดงถึงขั้นตอนในการตัดสินใจ ได้แก่ ขั้นตอนการกำหนดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การกำหนดทางเลือกต่าง ๆ ที่จะใช้แก้ปัญหา การประเมินผลทางเลือกต่าง ๆ ที่ได้กำหนด การตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด การดำเนินการตามทางเลือกที่ตัดสินใจ รวมทั้งการประเมินผลที่เกิดจากทางเลือกนั้น ๆ ตามลำดับ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษา

นักการศึกษา ได้กล่าวเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษาของบุคคล ไว้ดังนี้

เจ็จันท์ จงสถิตอยู่ (อ้างถึงใน กนกวรรณ รุ่งอรุณพิศาล 2524 : 14) กล่าวถึง เหตุจูงใจในการศึกษาต่อว่า ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันไป
4. ภูมิลำเนาของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค
5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

ปัจจัยทั้ง 5 ประการดังกล่าว เป็นผลให้บุคคลมีเหตุจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อต่างกัน

ทิพวรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (อ้างถึงใน กนกวรรณ รุ่งอรุณพิศาล 2524 : 15-16) กล่าวว่า ความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจจะเริ่มมีแนวหันเหเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่าย มีรายได้ดี ไม่ต้องทำงานหนัก และที่สำคัญคือ ต้องเป็นงานประเภทที่ตนมีใจรัก และชอบที่จะทำด้วย เป็นต้น บางครั้งการเลือกเรียนสาขาวิชาต่าง ๆ มักจะขึ้นอยู่กับค่านิยมของพ่อแม่ พี่น้องและเพื่อน โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน ในเรื่องการสนับสนุนของครอบครัว ถ้าครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดี มักจะพยายามส่งเสริมบุตรหลานให้ได้เรียนระดับสูงสุดเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียนได้ ส่วนครอบครัวใดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ไม่อาจส่งเสริมบุตรหลานให้เรียนถึงระดับอุดมศึกษาได้ ก็จำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อน เมื่อมีโอกาสในภายหน้า และถ้ามีความสนใจจึงกลับเข้าศึกษาต่อใหม่ ในการเข้าศึกษาของกลุ่มหลังนี้มักจะมีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่มแรกคือ คนกลุ่มหลังนี้มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ และเพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย

พจน์ สะเพียรชัย (2526 : 8) กล่าวว่า แรงจูงใจในการศึกษาระดับอุดมศึกษา นับวันจะมีแนวโน้มสูงขึ้น อันเนื่องมาจากค่านิยมในปริญญา ความต้องการของผู้เรียน และการที่มีหรือไม่มีงานทำจากการพิจารณาการศึกษาที่ผ่าน ๆ มา สิ่งที่เห็นชัดเจนอย่างหนึ่ง คือ การศึกษาได้รับการยอมรับให้เป็นปัจจัยพื้นฐานอย่างหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับปัจจัยอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย

สุภัททา ปิ่นชนะแพทย์ (อ้างถึงใน กนกวรรณ รุ่งอรุณพิศาล 2524 : 15) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่า ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. แรงจูงใจเกิดจากความต้องการความสุขส่วนตัว มนุษย์มีความต้องการหาความสุขให้กับตนเอง หลีกหนีความไม่พึงพอใจ ดังนั้นแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ใ้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเพื่อแสวงหาความสมดุล ไม่ว่าจะในด้านความสุขหรือความเจ็บปวด ซึ่งขึ้นอยู่กับความพอใจแห่งตน
2. แรงจูงใจเกิดจากการตอบสนองสัญชาตญาณ โดยไม่ต้องมีการเรียนรู้ เช่น การตอบสนองต่ออาหาร ตอบสนองต่อสิ่งเร้าทางเพศและความเจ็บปวดต่าง ๆ

3. แรงจูงใจเกิดขึ้นตามเหตุและผล คนเรามีอิสระที่จะกระทำหรือตัดสินใจต่าง ๆ โดยมีเหตุผลและรู้ว่าตนต้องการอะไรทำให้การตัดสินใจเลือกเป็นแรงจูงใจตามหลักเหตุและผล
4. แรงจูงใจเกิดจากแรงขับ การกระทำที่มนุษย์เลือกกระทำขึ้นอยู่กับความมากน้อยของแรงขับที่จะตัดสินใจให้เกิดแรงกระทำนั้น ๆ
5. แรงจูงใจเกิดจากการกระตุ้นของอารมณ์ในบางครั้งบุคคลก็จะแสดงพฤติกรรมตามพลังของอารมณ์

เปรมจิตร์ ศิริสานต์ (2542 : 14) กล่าวว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อ นอกจากความต้องการที่จะเรียนเพื่อสนองตอบต่อเหตุจูงใจที่คาดหวังจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านรายได้ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น และเหตุผลส่วนตัวอื่น ๆ แล้ว ยังขึ้นอยู่กับสถานภาพของผู้เรียนเอง มีความพอใจและมีความสุขในการเรียน การที่ได้นำความรู้ไปช่วยเหลือผู้อื่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นการจัดการศึกษาตรงกับความต้องการของผู้เรียน สะดวกในการเดินทางมาเรียนและมีความเชื่อถือในชื่อเสียงของสถาบันที่จะเข้าศึกษา

เรืองเกียรติ ปัญจพลสกุล (2550 : 12) กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลเกิดจากปัจจัยภายในและภายนอกของแต่ละบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือนกัน อันได้แก่ เหตุจูงใจด้านอาชีพ เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อปรับสภาพความเป็นอยู่ เหตุจูงใจด้านสังคม ความศรัทธาต่อสถาบัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อทั้งสิ้น

ประหยัด ทองมาก (อ้างถึงใน สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดชัยภูมิ 2553: 9) กล่าวว่า เหตุจูงใจที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลโดยตรงต่อการศึกษาคือเหตุจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation) ซึ่งเป็นเหตุจูงใจที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตใจของมนุษย์ที่จะเอาชนะอุปสรรค ฝ่าฟันกระทำสิ่งที่ยาก ๆ ให้ประสบผลสำเร็จ เป็นความปรารถนาที่จะกระทำสิ่งใด ๆ ให้สำเร็จโดยเร็วที่สุดและได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้ที่มีเหตุจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะบรรลุผลสำเร็จในการศึกษา และมีความมานะพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป

สรุปได้ว่า แรงจูงใจในการเลือกศึกษา จะประกอบด้วย ค่านิยมในปริญญา ความต้องการส่วนตัว ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ทุนทรัพย์ ภูมิภาคนาของสถานศึกษา ความคาดหวังที่จะประสบความสำเร็จ อาชีพ รายได้ ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษา และความศรัทธาต่อสถาบัน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

นักการศึกษา ได้กล่าวเกี่ยวกับการศึกษาต่อและประกอบอาชีพของบุคคล ไว้ดังนี้

สุทธิรักษ์ เสมอกัน (2552 : 1) วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้กล่าวถึงแนวทางการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ไว้ดังนี้

1. การวางแผนการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เมื่อจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกคนมีปัญหาที่จะต้องคิดเหมือนกันว่า จะเรียนต่อหรือไม่ ถ้าเรียนจะเรียนอะไร และถ้าไม่เรียนจะทำอะไร ในกรณีของผู้ประสงค์จะศึกษาต่อ จะมีหลักเกณฑ์ในการคิดตัดสินใจศึกษาต่ออย่างไรบ้าง จึงจะเหมาะสมกับตนเอง เมื่อจบแล้วจะได้ประกอบอาชีพตามที่ต้องการ และตรงกับความสนใจและความถนัด ถ้าเราสามารถปฏิบัติได้ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้วก็เชื่อว่าเราต้องประสบความสำเร็จในชีวิตการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพแน่นอนเพราะว่าจะสามารถทำให้เราตัดสินใจหรือวางแผนแนวทางในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง เหมือนกลอนดังนี้

“การเลือกทางศึกษาต่อขอให้คิด อย่าหลงคิดตามเพื่อนหนอเป็นข้อใหญ่
ควรคำนึงถึงปัญหาทุกท่านไป ว่าทางไหนเราถนัดจัดว่าดี
อีกทั้งความสนใจและความชอบ จะประกอบให้เราเด่นเป็นศักดิ์ศรี
ทั้งเรื่องทุนการศึกษาปัญหา มี ทั้งหมดนี้ควรวิเคราะห์ให้เหมาะสม”

2. แนวทางการวางแผนศึกษาต่อและประกอบอาชีพ

2.1 ต้องรู้จักตนเอง จะต้องรู้พิจารณาตนเองในเรื่องเหล่านี้

2.1.1 ความชอบหรือความสนใจ ในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง เราควรนำเอาผลการสำรวจในด้านต่าง ๆ มาประมวลเพื่อประกอบการพิจารณา เช่น มีบุคลิกภาพแบบใด ความสามารถด้านใด ชอบทำกิจกรรมอะไร สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เราพิจารณาตนเองได้ว่าเราควรประกอบอาชีพอะไร ซึ่งหากเลือกอาชีพใดได้ตรงกับคุณสมบัติของตัวเองแล้วจะทำให้ประกอบอาชีพนั้นอย่างมีความสุข มีผลงานที่มีประสิทธิภาพน่าพอใจ คนแต่ละคนมีความชอบและความสนใจที่แตกต่างกัน ความสนใจนี้จะสังเกตได้จากการที่นักเรียนชอบทำกิจกรรมใดอยู่เสมอ ๆ หรือบ่อย ๆ กว่ากิจกรรมอื่น

2.1.2 ความถนัด การที่บุคคลจะวางแผนในอนาคตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับตัวเองได้นั้น สิ่งหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญ คือ บุคคลต้องรู้จักความถนัดของตนเอง ทุกคนมีความถนัดในแต่ละด้านแตกต่างกันไป เมื่อเราทำสิ่งใดได้ดีก็จะทำให้เรามีความสุข และเกิดความภาคภูมิใจในตัวเอง การรู้จักจุดด้อยของตัวเองจะช่วยให้เราพัฒนาได้ถูกต้อง และเรียนรู้ที่จะปรับปรุงด้านที่ไม่ถนัด ความถนัดและความสนใจมักเป็นสิ่งที่คู่กันไป ความถนัดนี้อาจสังเกตได้จากการที่บุคคลทำกิจกรรมใดหรือสิ่งใดแล้ว ทำได้ดี คล่องแคล่ว ทำแล้วประสบความสำเร็จ

2.1.3 สติปัญญาและความสามารถ การที่จะรู้ว่าสติปัญญาหรือความสามารถดีไม่ดี อาจดูได้จากระดับคะแนนหรือผลการเรียนที่ผ่านมาในสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนดูว่าในแต่ละวิชาที่สอบไปแล้วได้ระดับคะแนนหรือผลการเรียนเป็นอย่างไร ถ้าได้ระดับการเรียนหรือผลการเรียนในวิชานั้นสูง ก็แสดงว่าระดับสติปัญญาหรือความสามารถในการเรียนวิชานั้นสูง แต่ถ้าระดับคะแนนหรือผลการเรียนในวิชานั้นต่ำ ก็แสดงว่าสติปัญญาหรือความสามารถในการเรียนวิชานั้นต่ำ ส่วนหนึ่งที่เราควรรู้คือ รู้ว่าตนเองมีความสามารถด้านใดบ้าง เพราะสิ่งนี้จะช่วยทำให้เราเลือกแนวทางเหมาะสมกับตนเองมากที่สุด เราควรคำนึงว่าเราไม่จำเป็นต้องเก่งในด้านที่เหมือนกับคนอื่น เพียงแต่มีความสามารถในด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว แต่เชี่ยวชาญในทักษะด้านนั้น ๆ มากก็เพียงพอแล้ว ดังคำกล่าวที่ว่า “อันความรู้รู้กระจ่างเพียงอย่างเดียว แต่ให้เชี่ยวชาญเถิดจะเกิดผล”

2.1.4 ค่านิยม การที่บุคคลจะวางแผนอนาคตได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับตนเองได้นั้น สิ่งหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญมากก็คือ ต้องรู้ค่านิยมในงานที่ตนยึดไว้เป็นหลักสำคัญ ค่านิยมในตนเองมีผลต่อการเลือกแนวทางต่าง ๆ ในชีวิตของเราเสมอ การสำรวจค่านิยมในงาน จะช่วยชี้นำไปสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการของเรา มีโอกาสประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานสูง แต่ทั้งนี้เราควรนำคุณสมบัติในด้านอื่น ๆ มาประกอบกับค่านิยมของตนเองด้วย เพื่อช่วยให้การพิจารณาอาชีพที่เราควรเลือกทำเมื่อจะไปประกอบอาชีพในอนาคตอีกด้วย

2.1.5 บุคลิกภาพ คือ ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่าง ๆ ทั้งส่วนภายนอกและภายใน ส่วนภายนอก คือ ส่วนที่มองเห็นชัด เช่น รูปร่าง หน้าตา กิริยามารยาท การแต่งกาย ส่วนภายใน คือ ส่วนที่มองเห็นยาก แต่อาจทราบได้โดยการอนุมาน สติปัญญา ลักษณะอารมณ์ประจำตัว ฯลฯ ลักษณะต่าง ๆ ของบุคลิกไม่สามารถแยกเป็นส่วน ๆ ออกจากกันได้ มีผลต่อกันประดุจลูกโซ่ บุคลิกภาพของมนุษย์ถูกหล่อหลอมด้วยพันธุกรรม การเรียนรู้วิธีปรับตัวของบุคคลและสิ่งแวดล้อม ต้องพิจารณาว่าอุปนิสัยใจคอของตนเองเป็นเช่นไร ควรได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นความสามารถและลักษณะเฉพาะตัว ทำให้เราเป็นคนมีคุณภาพ ลักษณะบางอย่างเราอาจนึกไม่ถึงเพราะเป็นจุดเล็ก ๆ แต่อาจเป็นจุดที่ดีและเด่นของเรา การสำรวจตนเอง ให้ถี่ถ้วนจะทำให้เราเลือกแนวทางชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2.1.6 รูปร่างและลักษณะของร่างกาย สถานศึกษาหลายแห่งกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับรูปร่าง และลักษณะของทางร่างกายไว้ด้วย เช่น สถานศึกษาด้านทหาร ตำรวจ พลศึกษา จะต้องเป็นคนที่มีความสุขุม คือ มีร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง (มีส่วนสูงสัมพันธ์กับน้ำหนัก) มีลักษณะสมชาย และต้องไม่พิการทางสายตา เป็นต้น

2.1.7 อายุ สถานศึกษาหลายแห่งกำหนดอายุของผู้ที่จะเข้าศึกษาไว้ ซึ่งต้องนำมาประกอบการตัดสินใจ

2.1.8 เพศ บางสถานศึกษาได้กำหนดเพศเอาไว้ด้วย เพื่อความเหมาะสมและความคล่องตัวในการประกอบอาชีพต่อไป เช่น พยาบาล เป็นต้น

2.1.9 สัญชาติและเชื้อชาติ สถานศึกษาบางแห่งจะกำหนดว่าผู้เข้าศึกษาต่อยังสถานศึกษานั้น ๆ ต้องมีสัญชาติและเชื้อชาติตามที่สถานศึกษานั้นกำหนด ทั้งนี้ต้องสงวนสิทธิในการประกอบอาชีพบางอาชีพเพื่อคนไทย เช่น อาชีพทหาร ตำรวจ เป็นต้น

2.1.10 ทุนทรัพย์ ว่าคุณฐานะทางบ้านเป็นอย่างไร พอที่จะส่งเสียให้ศึกษาต่อได้เพียงใด เพราะการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปนั้น บางสาขาวิชาจำเป็นต้องใช้ทุนในการศึกษามาก แต่บางสาขาวิชาอาจใช้เวลาในการศึกษาระยะสั้น ๆ ใช้ทุนในการศึกษาไม่มาก ทั้งนี้แล้วแต่สถานศึกษาหรือสาขาวิชาที่เลือกเรียน

2.1.11 เป้าหมายในอนาคต ควรตั้งเป้าหมายในอนาคตว่าต้องการประกอบอาชีพใด เพื่อจะได้ศึกษาต่อในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับอาชีพที่นักเรียนสนใจ มีความถนัดและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน

2.1.12 ผู้ปกครอง การที่นักเรียนจะเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ควรขอคำปรึกษาจากบิดา มารดา เสียก่อน เพื่อช่วยชี้แนะแนวทางให้เราตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

2.2 ต้องรู้จักสิ่งแวดล้อม ต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่จะศึกษาต่อว่า ที่ตั้งระยะทางไป-กลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา ระเบียบการ หลักสูตร คุณสมบัติที่ต้องการ สวัสดิการ ค่าใช้จ่ายเป็นอย่างไร หรือข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพว่าลักษณะงาน คุณสมบัติที่ต้องมี โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ รายได้ สวัสดิการเป็นอย่างไร และอาชีพดังกล่าวในอนาคตอันใกล้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากน้อยเพียงใด

3. เปรียบเทียบข้อมูลของตนเองกับสิ่งแวดล้อม เมื่อรู้จักตนเองในด้านต่าง ๆ รู้จักข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษาที่จะศึกษาต่อ หรือข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพแล้ว ให้นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเองเปรียบเทียบกับข้อมูลสิ่งแวดล้อมว่าเหมาะสมที่จะเลือกศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพใดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับอัตราภาพของตน โดยมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ

มะแอน ราโอบ (2551 : 33-35) ได้กล่าวถึง การวางแผนเพื่อการประกอบอาชีพอย่างรอบคอบ โดยเริ่มตั้งแต่การเลือกศึกษาเล่าเรียนในสาขาวิชาที่เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งการที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในแต่ละระดับอย่างเหมาะสมนั้น ผู้ที่จะศึกษาควรจะต้องตระหนักและยอมรับถึงความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวเองให้มากที่สุด มองตนเองอย่างรู้จักและเข้าใจโลกเกี่ยวกับตน บุคคลจะต้องรู้จักวิเคราะห์และสำรวจตนเองและพิจารณาลักษณะรวม ๆ ของตนเองทุกแง่มุม จนเกิดความเข้าใจและรู้ข้อดีหรือข้อบกพร่องอย่างแท้จริงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งได้รวบรวมทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเลือกอาชีพได้ดังนี้

1. ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล

ภูมิหลังของทฤษฎี ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล มีรากฐานมาจากจิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล และได้พัฒนาขึ้นเป็นทฤษฎีควบคู่กับความเจริญในด้านการทดสอบในทางจิตวิทยา ข้อสมมติฐานของทฤษฎีนี้ คือบุคคลประกอบด้วยลักษณะหลายประการ เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกลักษณะ เป็นต้นว่าชอบเก็บตัว แสคงตัว ใจเย็น ใจร้อน บุคลิกภาพและลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้สามารถวัดได้ด้วยแบบทดสอบทางจิตวิทยาหรือแบบสำรวจ ตลอดจน

ใช้การสังเกตหรือสัมภาษณ์ บุคลิกภาพและคุณลักษณะดังกล่าวของบุคคลมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพโดยบุคคลจะพิจารณาลักษณะของอาชีพประกอบการพิจารณาตนเอง

สาระของทฤษฎี ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคลมีหลักการว่าบุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยใช้หลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน ทฤษฎีนี้มีหลักการเหมือนหลักการเลือกอาชีพของ Frank Parsons ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งการแนะแนวอาชีพ โดยมีหลักการเลือกอาชีพดังนี้คือ (1) การวิเคราะห์ตนเอง บุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่าง ๆ และองค์ประกอบของตนเอง เป็นต้นว่า ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ฐานะเศรษฐกิจ สภาพการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว (2) การวิเคราะห์อาชีพ บุคคลจะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เป็นต้นว่าความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เวลาและทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพต่าง ๆ (3) การใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

ทฤษฎีนี้ได้มีการศึกษาลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ สรุปได้ดังนี้คือ (1) ความถนัดและสติปัญญา มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพนอกจากนั้นยังเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและก้าวหน้าในการประกอบอาชีพด้วย (2) ความสนใจเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และจะมีอิทธิพลต่อการทำงานที่มีความบากบั่นในการประกอบอาชีพนั้นมากน้อยเพียงใด (3) ค่านิยม ค่านิยมของบุคคลที่มีต่ออาชีพมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เป็นต้นว่า คนที่ชอบช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์อาจเลือกอาชีพนักสังคมสงเคราะห์ แพทย์ พยาบาล คนที่ยึดถือความเป็นธรรมในสังคมอาจเลือกอาชีพนักกฎหมาย (4) บุคคลแวดล้อม พ่อแม่ ญาติ ครุฑนักแนะแนว ล้วนมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล เช่น เด็กบางคนอยากเลือกอาชีพครูเพราะนิยมชมชอบครูของตน เด็กบางคนอาจเลือกอาชีพตามที่ประสบความสำเร็จ เด็กบางคนอาจเลือกอาชีพตามเพื่อนสนิทของตน (5) ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน บุคคลที่มีผลการเรียนดีในแขนงวิชาใดมักจะเลือกอาชีพในแขนงวิชานั้น และบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเกณฑ์ดีมีแนวโน้มจะเลือกอาชีพในระดับวิชาชีพ (6) ครอบครัว อาชีพของพ่อแม่ และสถานะเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว จะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของเด็ก Laurance Lipsett ทำการวิจัย พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวสถานะเศรษฐกิจสังคมระดับกลาง จะเลือกอาชีพระดับสูงกว่าอาชีพของพ่อแม่ เนื่องจากคนชั้นกลางมักจะสนับสนุนให้ลูกเลือกอาชีพที่มีเกียรติและมีรายได้ดีกว่าตนเนื่องจากมีกำลังความสามารถพอที่จะสนับสนุนลูกได้ เด็กจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำจะเลือกอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความชำนาญ ไม่มีลักษณะงานที่ซับซ้อน จะเห็นได้ว่าเด็กจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำไม่กล้าตั้งระดับความหวังไว้สูง (7) บุคลิกภาพและการปรับตัว บุคลิกภาพ มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ บุคคลที่มีบุคลิกลักษณะแตกต่างกัน เช่น มีลักษณะเป็นผู้นำ เป็นผู้ตาม ชอบเก็บตัว ชอบสังคม มีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพต่าง ๆ กันตามความเหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน นอกจากนั้นการปรับตัวยังมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล เด็กที่มีปัญหาในการปรับตัวจะเลือกอาชีพได้ช้ากว่าเด็กที่ปรับตัวได้ดี (8) ถิ่นที่อยู่และค่านิยมในชุมชน มีอิทธิพลต่อการ

เลือกอาชีพ จะสังเกตเห็นว่า คนไทยในชนบทมักจะนิยมให้บุตรหลานเลือกอาชีพครู ทหาร พยาบาล เพราะถือว่าเป็นอาชีพน่ายกย่อง หรือบางคนต้องการให้ลูกดำเนินรอยตามอาชีพของตน เช่น ทำไร่ ทำนา และพักอยู่ในชุมชนนั้น

จะเห็นได้ว่า ทฤษฎีการเลือกอาชีพแบบวิเคราะห์ลักษณะ และองค์ประกอบของบุคคลมีแนวคิดว่าการเลือกอาชีพได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบหลายประการ แต่ละบุคคลอาจได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งมากน้อยต่างกัน หรืออาจได้รับอิทธิพลจากหลายองค์ประกอบ ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเข้าใจองค์ประกอบเหล่านี้ และอิทธิพลของสิ่งเหล่านี้ที่จะมีต่อบุคคล ฉะนั้น ผู้ให้คำปรึกษาควรเก็บข้อมูลในเรื่องคุณสมบัติของเด็ก เช่น ความสามารถ สถิติปัญญา ความถนัด บุคลิกภาพ และองค์ประกอบด้านสังคมของเด็ก เป็นต้นว่า อาชีพ รายได้ การศึกษาของผู้ปกครอง ความคาดหวังที่ผู้ปกครองมีต่อดูก่อน ค่านิยมของครอบครัว และช่วยให้บุคคลเข้าใจองค์ประกอบเหล่านี้ เพื่อนำไปสู่การประกอบอาชีพที่เหมาะสมต่อไป

2. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Roe (Roe's Theory) Anne Roe เป็นนักจิตวิทยาคลินิก ได้สร้างทฤษฎีการเลือกอาชีพขึ้น เมื่อปี ค.ศ.1957 โดยอาศัยผลงานวิจัยทางด้านจิตวิทยาที่ทำไว้หลายโครงการ งานวิจัยส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ความแตกต่างด้านบุคลิกภาพ สถิติปัญญา ความถนัด และภูมิหลัง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของบุคคล Roe ได้สรุปผลงานวิจัยไว้สองประการคือ (1) บุคลิกภาพมีความแตกต่างกันตามพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม แบบแผนความสนใจและแรงจูงใจอันจะนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ผล (2) ความแตกต่างของบุคลิกภาพของบุคคลในการเข้าสู่อาชีพนั้นเป็นผลมาจากประสบการณ์บางอย่างในวัยเด็ก Roe ได้ปรับปรุงทฤษฎีใหม่ในปี ค.ศ. 1964 โดยใช้ความเข้าใจตามทฤษฎีของ Maslow เป็นพื้นฐาน จึงจัดทฤษฎีของ Roe อยู่ในประเภท “ทฤษฎีความต้องการ” (Needs Theory) เพราะได้ให้ความสนใจต่อความต้องการของบุคคล Roe เห็นว่าทุกคนในสังคมอยู่ภายใต้อิทธิพลของความต้องการซึ่งบุคคลพยายามหาทางตอบสนองความต้องการของตน อาชีพในทัศนะของ Roe นั้นไม่ได้หมายถึงแต่เพียงกิจกรรมที่บุคคลทำเพื่อหาเลี้ยงชีพเท่านั้น แต่หมายถึง วิถีชีวิตหรือกิจกรรมที่บุคคลกระทำเกือบตลอดชีวิต เพื่อให้ได้รับการตอบสนองความต้องการของตนทุกระดับ วิถีชีวิตหรือรูปแบบของการดำเนินชีวิตของบุคคลจึงเป็นผลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมในวัยเด็ก การเลือกรูปแบบการดำเนินชีวิตเพื่อให้ตอบสนองความต้องการในระดับต่าง ๆ จึงเกิดเป็นอุปนิสัยในการเลือกอาชีพของบุคคล

2.1 หลักสำคัญของทฤษฎีของ Roe ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบด้วยกัน คือ

2.1.1 อิทธิพลของพันธุกรรม จะเป็นตัวกำหนดและจำกัดการพัฒนาคุณลักษณะต่าง ๆ ของมนุษย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความต้องการ

2.1.2 อิทธิพลของทฤษฎีความต้องการของ Maslow (Maslow Hierarchical Needs Theory) ซึ่งได้จัดลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์จากต่ำสุดไปถึงขั้นสูงสุดไว้ดังนี้

- 1) ความต้องการด้านสรีระ (Physiological)
- 2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)

- 3) ความต้องการความรักความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs)
- 4) ความต้องการเห็นตนเองมีคุณค่า (Esteem Needs)
- 5) ความต้องการที่จะเข้าใจตนเอง (Needs for Self-Actualization)
- 6) ความต้องการที่จะรู้และเข้าใจ (Desire to know and Understand)
- 7) ความต้องการทางด้านสุนทรียะ (Aesthetic Needs)

Maslow (อ้างถึงใน มะแอน ราโอบ 2551 : 38) ได้เสนอความต้องการ 7 ชั้น แต่โดยทั่วไปจะกล่าวถึงเพียง 5 ชั้น คือ ชั้นที่ 5 ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองเท่านั้น ทั้งนี้เพราะถ้าบุคคลได้พัฒนามาถึงขั้นนี้แล้วบุคคลย่อมจะมีการพัฒนาถึงขั้นที่ 6 และขั้นที่ 7 ไปเองโดยอัตโนมัติ Maslow ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับความต้องการของบุคคลไว้ดังนี้ (1) มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีวันสิ้นสุด (2) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง จะไม่เป็นแรงจูงใจของพฤติกรรมอื่น ๆ ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง จะเป็นแรงจูงใจในพฤติกรรมของบุคคลนั้น (3) ความต้องการของบุคคลจะเป็นไปตามลำดับขั้น เมื่อความต้องการขั้นต่ำไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลจะไม่ให้ความสนใจกับความต้องการระดับสูง

Roe (อ้างถึงใน มะแอน ราโอบ 2551 : 38) นำทฤษฎีความต้องการของ Maslow มาใช้ในทฤษฎีของตน โดยอธิบายว่า ความต้องการมีส่วนสัมพันธ์กับแรงจูงใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเลือกอาชีพบุคคล โดยความต้องการที่กลายเป็นแรงจูงใจที่สำคัญของบุคคล มักเป็นความต้องการที่กว่าจะได้รับการตอบสนองต้องใช้เวลานาน ๆ เช่น ความต้องการยกย่องและยอมรับจากสังคม

3. อิทธิพลของประสบการณ์ในวัยเด็กตอนต้น (Early Childhood Experiences) ซึ่งเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง Roe ได้แบ่งแบบฉบับของการเลี้ยงดูเด็กซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

3.1 การเลี้ยงดูแบบไม่สนใจหรือหลีกเลี่ยง (Avoidance of the Child) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1.1 การเลี้ยงดูแบบไม่ยอมรับเด็ก พ่อแม่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็ก ละเลยไม่ให้ความสนใจต่อความคิดเห็น หรือความต้องการของเด็ก ปฏิบัติต่อเด็กแบบเย็นชา แต่จะคอยดูว่าและลงโทษเด็ก ชอบตั้งกฎเกณฑ์ ทำให้เด็กขาดความสุขและมองโลกในแง่ร้าย ไม่ชอบสังคมและมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลน้อย เช่น อาชีพด้านวิทยาศาสตร์ อาชีพการเกษตร และอาชีพด้านเทคนิค เป็นต้น

3.1.2 การเลี้ยงดูแบบละเลยเด็กหรือทอดทิ้ง พ่อแม่จะละเลยไม่เอาใจใส่ ไม่รับผิดชอบทอดทิ้งให้เด็กดิ้นรนตามลำพัง ไม่สัมผัสและไม่ตอบสนองในด้านต่าง ๆ ของเด็ก แต่จะให้เฉพาะปัจจัยขั้นพื้นฐานบ้าง เด็กจะขาดความสุขและมักมองโลกในแง่ร้าย ไม่ชอบสังคม และมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลน้อย

3.2 การเลี้ยงดูด้วยอารมณ์ (Emotional Concentration on the Child) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.2.1 การเลี้ยงดูแบบปกป้องมากเกินไป พ่อแม่มีความรักเอ็นดูต่อเด็กมากให้ความสุข ความอบอุ่น ปกป้อง ระวังระวังทุกฝีก้าว ถูกจำกัดอิสรภาพ และไม่ยอมให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ทำให้เด็กต้องพึ่งแต่พ่อแม่ เด็กมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่สัมพันธ์กับบุคคลน้อย

3.2.2 การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดเรียกร่องจากเด็กมาก พ่อแม่จะวางมาตรฐานไว้สูง ความหวังสูงเกินกว่าเด็กจะทำได้ บังคับให้เด็กกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่สังคมยอมรับ เด็กจะได้รับความรักก็ต่อเมื่อสามารถทำตามสิ่งที่ผู้ปกครองคาดหวังไว้ได้สำเร็จ การเลี้ยงดูแบบนี้จะทำให้เด็กเกิดความเครียดสูง ซึ่งทำให้เด็กเป็นคนก้าวร้าวและเก็บตัว เด็กจะมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลน้อย

3.3 การเลี้ยงดูแบบยอมรับ ให้ความรักและความอบอุ่นแก่เด็ก (Acceptance of the Child) ซึ่งแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

3.3.1 การเลี้ยงดูแบบไม่เข้มงวดต่อเด็ก ผู้ปกครองให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก ตั้งกฎเกณฑ์เพื่อควบคุมความประพฤติของเด็กเพียงเล็กน้อยและไม่เข้มงวดต่อกฎเกณฑ์ เด็กได้รับความอบอุ่นและชอบสังคมกับบุคคลอื่น เด็กมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคล เช่น อาชีพธุรกิจ อาชีพบริการและอาชีพการแสดง เป็นต้น

3.3.2 การเลี้ยงดูแบบให้ความรัก ผู้ปกครองให้ความรัก ความอบอุ่น ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุน เด็กมีความสุขมีอิสระและได้รับการตอบสนองความต้องการ ชอบสังคม และมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลมาก

Roe มีความเชื่อว่า องค์ประกอบดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับอาชีพของบุคคลดังนี้ คือ (1) แบบฉบับของการเลี้ยงดูเด็กมีอิทธิพลต่อการเลือกประเภทอาชีพ (2) ความต้องการในระดับต่าง ๆ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีผลต่อระดับความสำเร็จในการประกอบอาชีพของบุคคล ความสำเร็จจะมีมากน้อยเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถและภูมิหลังทางด้านเศรษฐกิจสังคมของบุคคล (อ้างถึงใน มะแอน ราโอบ 2551 : 38-39)

หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2552

คณะกรรมการแพทย์แผนไทย ได้เปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการแพทย์แผนไทย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 เป็นต้นมา และในปีการศึกษา 2552 ได้มีการปรับปรุงหลักสูตรเป็น “หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต” เปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 ได้กำหนดคุณสมบัติทั่วไปของผู้เข้าศึกษา ไว้ดังนี้ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวนหน่วยกิตในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 22 หน่วยกิต กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่า 19 หน่วยกิต และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต และต้องมีคุณสมบัติเฉพาะเป็นไปตามที่กำหนด นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้ จะต้องสอบผ่านประมวลความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 154 หน่วยกิต หรือมีระยะเวลาในการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนด (4 ปี)

ซึ่งนักศึกษาจะต้องเรียนรายวิชาในหมวดวิชาต่างๆ ตามที่หลักสูตรกำหนด มีโครงสร้างของหลักสูตร และรายวิชา ดังนี้

1. โครงสร้างหลักสูตร

1.1	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30	หน่วยกิต
1.1.1	กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	15	หน่วยกิต
1.1.2	กลุ่มวิชาภาษา	9	หน่วยกิต
1.1.3	กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	6	หน่วยกิต
1.2	หมวดวิชาเฉพาะ	118	หน่วยกิต
1.2.1	กลุ่มวิชาพื้นฐานทางวิชาชีพ	54	หน่วยกิต
1.2.2	กลุ่มวิชาชีพ	64	หน่วยกิต
	1) เวชกรรมไทย	21	หน่วยกิต
	2) เกษกรรมไทย	14	หน่วยกิต
	3) การนวดไทย	9	หน่วยกิต
	4) การผดุงครรภ์ไทย	5	หน่วยกิต
	5) การฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพ	15	หน่วยกิต
1.3	หมวดวิชาเลือกเสรี	6	หน่วยกิต

2. รายวิชา

2.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน 30 หน่วยกิต ประกอบด้วยกลุ่มวิชาดังต่อไปนี้

2.1.1 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 15 หน่วยกิต

190-106 กิจกรรมเสริมหลักสูตร 1 1(0-0-3)

001-131 สุขภาวะกายและจิต 3(2-2-5)

895-171 ภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิต 3(2-2-5)

xxx-xxx พลศึกษา 1(x-y-z)

และเลือกเรียนรายวิชาทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 7 หน่วยกิต

จากรายวิชาต่อไปนี้

190-132 ธรรมชาติบำบัด 2(2-0-4)

190-131 พฤติกรรมศาสตร์และสุขภาพจิต 2(2-0-4)

895-132 ทักษะการสื่อสาร 2(2-0-4)

895-207 สังคมและวัฒนธรรมไทย 3(3-0-6)

895-303 เศรษฐศาสตร์เพื่อชีวิต 3(3-0-6)

2.1.2 กลุ่มวิชาภาษา จำนวน 9 หน่วยกิต

890-101 การฟังและพูดภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3(2-2-5)

890-102 การอ่านและเขียนภาษาอังกฤษพื้นฐาน 3(3-0-6)

และเลือกเรียนรายวิชาทางด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาไทย จำนวน 3 หน่วยกิต
จากรายวิชาต่อไปนี้

890-212	การสนทนาภาษาอังกฤษ 1	3(3-0-6)
890-214	เสริมทักษะด้านการฟังและพูด	3(2-2-5)
890-221	การปรับปรุงการอ่านภาษาอังกฤษ	3(3-0-6)
890-261	ภาษาอังกฤษในที่ทำงาน	3(3-0-6)
890-351	ทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อ	3(3-0-6)
895-123	การค้นคว้าสารนิเทศและการเขียนงานวิชาการ	2(2-0-4)
895-124	การพัฒนาการพูด	3(2-2-5)

2.1.3 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 6 หน่วยกิต

340-326	วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม	3(3-0-6)
---------	--------------------------------	----------

และเลือกเรียนรายวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ จำนวน 3 หน่วยกิต

จากรายวิชาต่อไปนี้

347-100	สถิติในชีวิตประจำวัน	3(3-0-6)
345-101	คอมพิวเตอร์และการประยุกต์	3(2-2-5)

นอกจากวิชาที่กำหนดข้างต้นแล้ว นักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปที่เปิดสอนในวิทยาเขต/เขตการศึกษาอื่น/มหาวิทยาลัยอื่น ที่คณะกรรมการวิชาการ วิทยาเขต ภาควิชาใหญ่ พิจารณาแล้วว่าเทียบเท่ารายวิชานุกรณาการตามนโยบายของมหาวิทยาลัย สามารถนำมาเทียบเท่าแทนวิชาบังคับในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในหลักสูตรนี้ได้

2.2 หมวดวิชาเฉพาะ จำนวน 118 หน่วยกิต ประกอบด้วยกลุ่มวิชาดังต่อไปนี้

2.2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ จำนวน 54 หน่วยกิต

1) วิชาพื้นฐาน (15 หน่วยกิต)

322-103	คณิตศาสตร์ทั่วไป 1	3(3-0-6)
347-213	ชีวสถิติ	3(3-0-6)
324-101	เคมีทั่วไป 1	3(3-0-6)
325-101	ปฏิบัติการเคมีทั่วไป 1	1(0-3-0)
190-102	ชีววิทยาและเภสัชพฤกษศาสตร์	4(4-0-8)
190-103	ปฏิบัติการชีววิทยาและเภสัชพฤกษศาสตร์	1(0-3-0)

2) ปรีคลินิก (19 หน่วยกิต)

190-104	พยาธิสรีรวิทยาสำหรับการแพทย์แผนไทย 1	3(3-0-6)
190-201	พยาธิสรีรวิทยาสำหรับการแพทย์แผนไทย 2	3(3-0-6)
320-121	กายวิภาคศาสตร์ของมนุษย์	3(2-3-3)
326-102	จุลชีววิทยา ปรสดีวิทยา และวิทยาภูมิคุ้มกัน	4(3-3-4)
328-152	ชีวเคมีมูลฐาน	2(2-0-2)
336-208	เภสัชวิทยาและพิษวิทยา	4(3-3-4)

3) คลินิก (6 หน่วยกิต)

190-101	การดูแลสุขภาพเบื้องต้น	2(1-3-2)
190-202	การซักประวัติ การตรวจร่างกาย และการแปลผลทาง ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์	2(1-3-2)
190-402	การสร้างเสริมสุขภาพวิถีไทย	2(1-3-2)

4) ทั่วไป (14 หน่วยกิต)

190-105	ปรัชญาและพื้นฐานการแพทย์แผนไทย	2(2-0-4)
190-212	วิทยาการระบาดสำหรับการแพทย์แผนไทย	2(2-0-4)
190-213	กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพการแพทย์แผนไทย	3(3-0-6)
190-301	การแพทย์แผนไทยในระบบสุขภาพ	1(1-0-2)
190-305	ระเบียบวิธีวิจัยทางการแพทย์แผนไทย	3(2-1-6)
891-121	ภาษาและคำศัพท์ในตำราแพทย์แผนไทย	3(3-0-6)

2.2.2 กลุ่มวิชาชีพ จำนวน 64 หน่วยกิต

1) เวชกรรมไทย (21 หน่วยกิต)

190-401	การบริหารเวชกรรมไทย	2(2-0-4)
190-302	เวชกรรมไทย 1	3(2-3-4)
190-303	เวชกรรมไทย 2	3(2-3-4)
190-306	เวชกรรมไทย 3	3(2-3-4)
190-307	เวชกรรมไทย 4	3(2-3-4)
190-308	เวชกรรมไทยและบูรณาการแผนปัจจุบัน	3(2-3-4)
190-480	โครงการพิเศษทางด้านการแพทย์แผนไทย	4(0-12-0)

2) เกษัชกรรมไทย (14 หน่วยกิต)

190-203	เภสัชวัตถุและสรรพคุณเภสัช	4(3-3-6)
190-204	คณาเภสัช	2(1-3-2)
190-209	องค์ประกอบทางเคมีในเภสัชวัตถุ	3(2-3-4)
190-205	หลักการปรุงยา 1	3(2-3-4)
190-208	หลักการปรุงยา 2	2(1-3-2)

3) การนวดไทย (9 หน่วยกิต)

190-206	การนวดไทย 1	3(1-6-2)
190-210	การนวดไทย 2	3(1-6-2)
190-304	การนวดไทย 3	3(1-6-2)

- 4) การผดุงครรภ์ไทย (5 หน่วยกิต)
190-207 การผดุงครรภ์ไทย 1	3(2-3-4)
190-211 การผดุงครรภ์ไทย 2	2(1-3-2)
- 5) การฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพ (15 หน่วยกิต)
190-390 ฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพการแพทย์แผนไทย 1	5(0-0-30)
190-490 ฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพการแพทย์แผนไทย 2	5(0-0-30)
190-491 ฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพการแพทย์แผนไทย 3	5(0-0-30)

ตามเกณฑ์การรับรองหลักสูตรของคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย ได้กำหนดให้มีจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาการฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพ 12 หน่วยกิต โดย 1 หน่วยกิต ให้มีการฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพเท่ากับ 100 ชั่วโมง แบ่งเป็นการฝึกประสบการณ์เชิงวิชาชีพ ด้านเวชกรรมไทย 400 ชั่วโมง ด้านเภสัชกรรมไทย 300 ชั่วโมง ด้านผดุงครรภ์ไทย 200 ชั่วโมง และด้านการนวดไทย 300 ชั่วโมง รวมจำนวนชั่วโมงฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพ 1,200 ชั่วโมง ในส่วนของหลักสูตรปรับปรุงนี้ ได้กำหนดจำนวนหน่วยกิตในรายวิชาฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพการแพทย์แผนไทย จำนวน 15 หน่วยกิต ประกอบด้วยรายวิชา 190-390 ฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพการแพทย์แผนไทย 1 จำนวน 5 หน่วยกิต รายวิชา 190-490 ฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพการแพทย์แผนไทย 2 จำนวน 5 หน่วยกิต และรายวิชา 190-491 ฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพการแพทย์แผนไทย 3 จำนวน 5 หน่วยกิต โดยคิดเป็นรายวิชาละ 450 ชั่วโมง ดังนั้น จำนวนชั่วโมงรวมทั้งสิ้นในการฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพของหลักสูตรปรับปรุงนี้ คิดเป็น 1,350 ชั่วโมง เป็นไปตามเกณฑ์การรับรองหลักสูตรของคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย

2.3 หมวดวิชาเลือกเสรี จำนวน 6 หน่วยกิต

เลือกเรียนรายวิชาอื่นที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีเนื้อหารายวิชาไม่ซ้ำซ้อน หรือใกล้เคียงกับเนื้อหารายวิชาที่เรียนมาแล้ว (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2552 : 13-19)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักการศึกษา ได้ทำวิจัยในเรื่องที่คล้ายคลึงกับงานวิจัยเรื่องนี้ ดังนี้

พรเทพ ลีทองอิน (2533 : 1) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาพลศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง ของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาวิชาเอกพลศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยพลศึกษา 17 แห่ง จำนวน 387 คน ได้มาจากการสุ่มแบบง่าย ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษา มีดังนี้ ปัจจัยในด้านความรัก ความถนัด และความสนใจในสาขาวิชาชีพพลศึกษา มีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุดคือ ความสนใจเกี่ยวกับการกีฬา ปัจจัยในด้านความคิดเห็นส่วนตัว ตัวแปรย่อยเลือกมากที่สุดคือ เป็นวิชาที่แสดงออกด้านความสามารถทางกาย และครูพลศึกษา มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่าครูอื่น ปัจจัยในด้าน

ความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ ตัวแปรย่อยเลือกมากที่สุดคือ ความรู้ทางสาขาพลศึกษาช่วยให้หางานได้หลายทาง มีช่องทางเรียนต่อได้สูงขึ้นหลายสถาบัน เป็นต้น ปัจจัยในด้านความมีเกียรติยศชื่อเสียง มีตัวแปรย่อยเลือกมากที่สุดคือ เป็นอาชีพที่สุจริต ปัจจัยในด้านบุคคล ที่เกี่ยวข้อง มีตัวแปรย่อยเลือกมากที่สุดคือ ตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง ปัจจัยในด้านความจำเป็นบางประการ ตัวแปรย่อยเลือกมากที่สุดคือ ต้องการเรียนจบเพื่อไปประกอบอาชีพให้เร็วที่สุด ปัจจัยในด้านสุขภาพพลานามัย ตัวแปรย่อยเลือกมากที่สุดคือ สุขภาพแข็งแรง เหมาะสมกับการเรียนสาขาพลศึกษา มีความสนุกสนาน และพึงพอใจกับการออกกำลังกายและการฝึกพลศึกษา เป็นต้น

กองวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2545 : 1-2) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2545 จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,941 คน โดยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 1,756 คน และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 อีกจำนวน 185 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จากประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 จากเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยดำเนินการสุ่มสถาบันการศึกษา 1 สถาบัน จากแต่ละเขตที่ได้รับการสุ่มจากแต่ละชั้นเขตที่ผู้วิจัยแบ่งตามระยะทางจากมหาวิทยาลัย (ศูนย์กลาง) ถึงเขตนั้น ๆ โดยประมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สำหรับตัวแปรต่อเนื่อง กรณีที่เป็นตัวแปรไม่ต่อเนื่องจะใช้ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และสถิติทดสอบไคสแควร์ (χ^2) นอกจากนี้ในส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์นักเรียนและอาจารย์นั้น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัย สรุปดังนี้

1. ปัจจัยที่ทำให้เลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยมีหลายสาขาวิชาให้เลือก (56.29%) รองลงมา คือ มหาวิทยาลัยมีสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการของตนเอง (54.03%) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง (46.68%) มหาวิทยาลัยมีสภาพแวดล้อมที่ดี (40.23%) และมหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย (37.48%) ตามลำดับ นอกจากนี้จากผลการสัมภาษณ์นักเรียนที่เลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยทั้งหมด ($n=128$) ยังพบว่าบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากที่สุด คือ ตนเอง ($n = 102$) และคิดว่ามหาวิทยาลัยในฝันต้องมีสภาพแวดล้อมที่ดี ($n=118$) โดยจัดอันดับให้มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนอันดับหนึ่งของประเทศไทย ($n=68$) รวมถึงได้เสนอแนะว่า มหาวิทยาลัยควรลดค่าหน่วยกิตให้ถูกลงกว่านี้ ($n = 49$)

2. ปัจจัยที่ทำให้ไม่เลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยอยู่ไกลจากที่พัก (60.12%) รองลงมา คือ การเดินทางไปมหาวิทยาลัยไม่สะดวก (55.15%) มหาวิทยาลัย

มีค่าเล่าเรียน (ค่าหน่วยกิต) แพงกว่าที่อื่น (42.93%) มหาวิทยาลัยไม่มีสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการของตนเอง (33.16%) และมหาวิทยาลัยมีทุนการศึกษาน้อย (24.08%) ตามลำดับ นอกจากนี้จากผลการสัมภาษณ์นักเรียนที่ไม่เลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยทั้งหมด (n=145) ยังพบว่า บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากที่สุด คือ ตนเอง (n=123) และคิดว่ามหาวิทยาลัยในฝันต้องมีสภาพแวดล้อมที่ดี (n=88) โดยจัดอันดับให้มหาวิทยาลัยกรุงเทพเป็นมหาวิทยาลัยเอกชนอันดับหนึ่งของประเทศไทย (n=75) รวมถึงได้เสนอแนะว่ามหาวิทยาลัยควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้

จันทร์เจ้า สุกรรุ่งเจริญ และนภดล ยุทธสุขประเสริฐ (2549 : 1) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในด้านต่าง ๆ 8 ด้าน ได้แก่ ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านความสะดวกในการเดินทาง ด้านความมุ่งหวังของตนเอง ด้านอิทธิพลของบุคคลที่เกี่ยวข้อง และด้านความจำเป็นในการประกอบอาชีพ ศึกษาถึงลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย รวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย โดยจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการเป็นนักศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถาม ไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 270 ชุด และได้รับแบบสอบถามคืนที่มีความสมบูรณ์จำนวน 250 ชุด สำหรับการประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเฉลี่ยประชากรแบบข้างเดียว (One Sample T-Test) การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากร 2 กลุ่ม (Two Independent Samples T-Test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ถ้าพบว่ามีค่าความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Least-Significant Different (LSD) ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความจำเป็นในการประกอบอาชีพเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ปัจจัยด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านความมุ่งหวังของตนเอง ด้านอาคารสถานที่ ด้านอิทธิพลของบุคคลที่เกี่ยวข้อง และด้านความสะดวกในการเดินทาง ตามลำดับ และเมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพการเป็นนักศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันให้ความสำคัญต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จิติพร ลิธิฎฎฎ (2547 : 2-4) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ โดยการหาความสัมพันธ์ และสร้างสมการทำนายการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ด้วยปัจจัยทางด้านสถานภาพของผู้เรียน และด้านจิตวิทยาสังคม (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ โดยการหาความสัมพันธ์ และสร้างสมการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ด้วยปัจจัยทางด้านสถานภาพของผู้เรียน และด้านจิตวิทยาสังคม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ จำนวน 145 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้านสถานภาพ โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelation Coefficient) ระหว่างแต่ละปัจจัยทีละคู่โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson-Product Moment Correlation) สร้างสมการทำนายตัวแปรเกณฑ์ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นลำดับขั้น (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา คือ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ เจตคติต่อวิชาชีพครู เจตคติต่อมหาวิทยาลัยที่ศึกษา ลักษณะมุ่งอนาคต โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ส่วนอิทธิพลจากผู้ปกครอง และอิทธิพลจากเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยปัจจัยที่เป็นตัวทำนาย คือเจตคติต่อวิชาชีพครู (X_{11}) อิทธิพลจากผู้ปกครอง (X_{14}) และลักษณะมุ่งอนาคต (X_{13}) โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 23.6 และได้สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานคือ

$$Y' \text{ atten} = 0.552 X_{11} - 0.225 X_{14} + 0.312 X_{13}$$

$$Z' \text{ atten} = 0.359 X_{11} - 0.171 X_{14} + 0.164 X_{13}$$

2. ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ คือเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อาชีพของผู้ปกครองประเภทรับจ้างแรงงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยที่เป็นตัวทำนายคือ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ (X_{10}) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{13}) อาชีพของผู้ปกครองประเภทรับจ้าง แรงงาน ($X_{7,1}$) รายได้ของผู้ปกครองระดับ 20,001-30,000 บาท ($X_{8,4}$) อาชีพของผู้ปกครองประเภทเกษตรกรกรรม ($X_{7,2}$) และอิทธิพลจากเพื่อน (X_{15}) โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 23.2 และได้สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานคือ

$$Y' \text{ achieve} = 4.146 + .668 X_{10} - 0.709 X_{13} + 0.559 X_{7,1} + 0.546 X_{8,4} + 0.413 X_{7,2} + 0.359 X_{15}$$

$$Z' \text{ achieve} = 0.325 X_{10} - 0.275 X_{13} + 0.262 X_{7,1} + 0.266 X_{8,4} + 0.253 X_{7,2} - 0.153 X_{15}$$

ทรงธรรม ตีวานิชสกุล และอัครรัตน์ พูลกระจำง (2551 :1) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แรงจูงใจ การเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 จำนวน 214 คน การสุ่มตัวอย่าง แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 214 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนเป็นฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 197 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.01 การวิเคราะห์ผลโดยวิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลจากการวิจัยแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อของ นักศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เรียงตามลำดับแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาเป็นรายด้าน ได้ดังนี้ ด้านสถานศึกษา คือ สถานศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของสังคม ด้านความคิดเห็นส่วนตัว คือ อาชีพครุมีความมั่นคง และด้าน ครอบครัวและบุคคลรอบข้าง คือ ผู้ปกครองต้องการให้ท่านเรียนครุศาสตร์อุตสาหกรรม

เจตนา สุขอนเนก (2549-138-141) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อเข้าศึกษาต่อ (กรณีศึกษาเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร) มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อเข้าศึกษาต่อ เฉพาะมหาวิทยาลัยเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร (2) เพื่อศึกษาถึงลำดับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อเข้าศึกษาต่อ เฉพาะมหาวิทยาลัยเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร (3) เพื่อศึกษาแนวทางในการใช้ส่วนประกอบการตลาดให้กับมหาวิทยาลัยเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนจากโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 600 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ F-test การวิเคราะห์ความแตกต่างแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance : ANOVA) และสูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.20 มีอายุเฉลี่ย 18.12 ปี ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 67 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 44 มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป นักเรียนได้รับเงินจากผู้ปกครองมาเรียนในแต่ละวันเฉลี่ย 138.50 บาท เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อเข้าศึกษาต่อ พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับจิตวิทยา ด้านการจูงใจ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.54 ด้านการรับรู้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.32 ด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.09 และด้านทัศนคติ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.30 ปัจจัยเกี่ยวกับสังคม ในส่วนของกลุ่มอ้างอิง มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.16 ด้านครอบครัว มีค่าเฉลี่ยโดยรวม

3.66 ด้านค่านิยมและสภาพสังคม มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.28 ปัจจัยเกี่ยวกับส่วนประสมตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.67 ด้านราคา มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.08 ด้านการจัดจำหน่าย มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.53 และด้านการส่งเสริมตลาด มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.52 จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ปัจจัยเกี่ยวกับจิตวิทยา ปัจจัยเกี่ยวกับสังคม และปัจจัยเกี่ยวกับส่วนประสมการตลาด มีอิทธิพลต่อนักเรียนในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อเข้าศึกษาต่อ

ไวน์ริตาร์ อินทรพิทักษ์ (2549 : 44-46) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา ตามการรับรู้ของนักศึกษา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา ตามการรับรู้ของนักศึกษา ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1/2548 ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา จำนวน 1,562 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลชีวสังคม ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ช่วงอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 17-21 ปี ส่วนใหญ่เรียนภาคปกติ หลักสูตรต่อเนื่อง ระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาของรัฐบาล นักศึกษาส่วนใหญ่ กู้ยืมเงินเรียน ส่วนใหญ่มีรายได้ 2,000-5,000 บาท ต่อเดือน สถานภาพของบิดา มารดา ส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน อาชีพของบิดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา ส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพของมารดา ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ระดับการศึกษาสูงสุดของมารดา ส่วนใหญ่ สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ภูมิลำเนาเดิมของนักศึกษา ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา มากที่สุด 5 ลำดับแรก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาและคณาจารย์ มีวุฒิการศึกษาเป็นที่ยอมรับ รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านมุ่งเน้นให้นักศึกษามีความเป็นเลิศทางทักษะวิชาชีพ ปัจจัยด้านการจัดการศึกษาตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ ปัจจัยด้านมีเป้าหมายในการรักษาคุณภาพ ในด้านการจัดการเรียนการสอน และปัจจัยด้านมีระบบบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา น้อยที่สุด คือ มีการจัดอาคารสถานที่ได้อย่างสวยงามและน่าอยู่ คณะวิชาที่นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการเลือกศึกษาต่อมากที่สุด เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิชาวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิชาศิลปกรรม และคณะวิชาออกแบบอุตสาหกรรม ตามลำดับ สาขาวิชาที่นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อมากที่สุด 5 อันดับแรก เรียงจาก

มากไปน้อย ได้แก่ สาขาวิชาการบัญชี รองลงมา ได้แก่ สาขาวิศวกรรมโยธา สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า สาขาวิชาวิศวกรรมโทรคมนาคม สาขาวิชาที่นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการให้มหาวิทยาลัยเปิดการเรียนการสอนมากที่สุด 5 อันดับแรก เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ สาขานิติศาสตร์ รองลงมา ได้แก่ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว และสาขาวิชาอักษรศาสตร์ ตามลำดับ

คลฤดี สุวรรณศิริ (2550 : 1) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 การศึกษาแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ปัจจัยทางด้านลักษณะประชากรศาสตร์ ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อการศึกษา และปัจจัยด้านการรับรู้ศักยภาพของตนเอง ตัวแปรในด้านลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ได้แก่ อายุ เพศ คะแนนผลการเรียนเฉลี่ย ระดับการศึกษาของบิดามารดา การประกอบอาชีพของบิดามารดา และสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว ปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อการศึกษา ได้แก่ ทัศนคติต่อคุณค่าการศึกษา ทัศนคติต่อความมั่นคงและก้าวหน้า ทัศนคติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนในการตัดสินใจ ทัศนคติต่อเกียรติยศชื่อเสียง ทัศนคติต่อเศรษฐกิจสังคม และปัจจัยด้านการรับรู้ตนเอง ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจในตน และการพัฒนาตนเอง จากการศึกษา พบว่า นักเรียนหญิงมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนชาย เนื่องจากปัจจุบันผู้หญิงได้รับการยอมรับให้สามารถศึกษาต่อในระดับสูง มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานทัดเทียมกับผู้ชาย ส่งผลให้นักเรียนหญิงเกิดแรงจูงใจและตัดสินใจศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีผลคะแนนต่ำ เนื่องจากพฤติกรรมการศึกษาของนักเรียนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ผู้ที่มีผลการเรียนสูงจะมีความกระตือรือร้น ความเพียรพยายาม แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในด้านการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและประกอบอาชีพรับราชการและนักธุรกิจ จะมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำและประกอบอาชีพอื่น เนื่องจากบิดามารดาเป็นต้นแบบที่ดีส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคาดหวังในการศึกษาต่อในระดับสูงของนักเรียน และพบว่านักเรียนที่ครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจดี จะมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่ครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ ซึ่งเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดโอกาสทางการศึกษา โดยการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีค่าใช้จ่ายในรูปแบบค่าธรรมเนียมการศึกษา อุปกรณ์การศึกษา และค่าครองชีพอื่น ๆ ดังนั้น นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำย่อมยากที่จะมีโอกาสศึกษาต่อเสมอภาคกับนักเรียนที่ครอบครัวมีสถานภาพทางเศรษฐกิจดี ตัวแปรในด้านทัศนคติของนักเรียนต่อการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ได้แก่ ทัศนคติต่อคุณค่าของการศึกษา ทัศนคติต่อความมั่นคงและก้าวหน้า ทัศนคติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องที่มีส่วนต่อการตัดสินใจ ทัศนคติต่อเกียรติยศชื่อเสียง ทัศนคติต่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นสิ่งที่กำหนดเงื่อนไข หรือเป็นแรงผลักดันให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความคาดหวังและมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จในอนาคต เกิดความเพียรพยายามตั้งใจที่จะศึกษาต่อ

ในระดับที่สูงขึ้น ตัวแปรในด้านการรับรู้ศักยภาพที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อ ได้แก่ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่อมั่นในตนเอง นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีการตั้งเป้าหมายในการศึกษา ทำให้เกิดแรงบันดาลใจและพยายามหาวิธีที่จะไปถึงจุดหมาย มีความมุ่งมั่นพยายามเพื่อให้ตนเอง ประสบความสำเร็จในการศึกษา และผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะตระหนักถึงความสามารถของตนและ พัฒนาศักยภาพทางการศึกษาอย่างเต็มที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาในระดับสูงขึ้น ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียน หากรายได้ของผู้ปกครองไม่เพียงพอต่อการสนับสนุนการศึกษา รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายในการให้การช่วยเหลือเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนมากขึ้น และการตัดสินใจศึกษาต่อของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาและการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง ดังนั้นควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำและประกอบอาชีพที่ไม่ต้องใช้ความรู้ในระดับสูงตระหนักเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษา เพื่อชี้แนะและส่งเสริมให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น สำหรับในเขตพื้นที่ที่นักเรียนหญิงมีโอกาสหรือมีการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาไม่สูงมากนัก อันเนื่องมาจากบริบททางสังคมและความเชื่อทางศาสนา รัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของการศึกษา นำไปสู่ความเสมอภาคในด้านสิทธิเสรีภาพทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

สุธีรา เฝ้าโกศลถิต และคณะ (2551 : 2) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดปทุมธานี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี : กรณีศึกษานักเรียนมัธยมในจังหวัดปทุมธานี ต้องการศึกษจากนักเรียนมัธยมศึกษา ปีที่ 6 จากโรงเรียนจังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2551 ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 480 คน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมต่อการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี คณะบริหารธุรกิจ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นอันดับต้น สิ่งที่นักเรียนต้องการ คือ ข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าศึกษาต่อและสื่อที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการถ่ายทอดข่าวสารการเข้าศึกษาต่อ คือ อินเทอร์เน็ตและต้องการให้เพิ่มคณะวิชาชีพให้มากขึ้น ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

กนกพร ชัยประสิทธิ์ (2551 : 1) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยความต้องการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ ระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาปีที่ 1 มหาวิทยาลัยของรัฐบาล มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการศึกษาหลักสูตรนานาชาติ และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรนานาชาติ ชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2550 มหาวิทยาลัยของรัฐบาล 7 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยศิลปากร 36 คน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 31 คน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 44 คน มหาวิทยาลัยมหิดล 22 คน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 87 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 20 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

ราชมงคลชัยบุรี 72 คน รวมจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้ใช้แบบสอบถาม ในการวิเคราะห์ข้อมูล จะนำข้อมูลที่ได้อ้างอิงแล้วนำไปประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS 11.0 For Window มาช่วยในการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติวิเคราะห์การแจกแจงความถี่และร้อยละ สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์ t-test, ANOVA และ Pearson Correlation ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเรียนจากอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 36.5 การเปิดมหาวิทยาลัยให้เข้าไปชมเป็นวิธีที่ควรใช้ในการรับสมัครนักศึกษาเข้าเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.5 บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตรนานาชาติ คือ บิดา มารดา และการตัดสินใจด้วยตนเองกับการตัดสินใจของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนหลักสูตรนานาชาติ คือ ข้อมูลที่ได้รับจากอาจารย์ฝ่ายแนะแนวอย่างสม่ำเสมอ รุ่นพี่ที่เรียนจบไปแล้วมาให้คำแนะนำ และการหาข้อมูลจาก website ของสถาบัน ในสาขาวิชาต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกเรียนอย่างมาก จากการวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อจะขึ้นอยู่กับทฤษฎีธรรมชาติของมนุษย์

พรทิพย์ พรสุริยา ปราโมทย์ พรสุริยา และคณะ (2551 : 1) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาตัวชี้วัดที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับตัวนักศึกษา ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครอง และปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านการแนะแนวของโรงเรียนกับการตัดสินใจเข้าศึกษาในคณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาทุกชั้นปีของคณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 273 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบบังเอิญ นำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS-for Windows ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58.6 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 44.6 โดยส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 33.3 และภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 25.6 รายได้ครอบครัวของนักศึกษายู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท และต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.8 และ 22.7 ตามลำดับ นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับปานกลาง (2.00 – 2.99) และในระดับดี (3.00 – 3.99) คิดเป็นร้อยละ 46.6 และ 43.6 ตามลำดับ แหล่งข่าวที่นักศึกษาทราบเกี่ยวกับการเข้าศึกษาในคณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ นักศึกษาทราบจากเพื่อนหรือรุ่นพี่ คิดเป็นร้อยละ 24.3 รองลงมาคือ ทราบจากการแนะแนวของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.8 ทราบจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 22.0 และทราบจากศิษย์เก่า คิดเป็นร้อยละ 21.6 ตัวชี้วัดที่มีความสัมพันธ์ ($p < 0.01$) ต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อคณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ เรียงลำดับจากสูงไปต่ำได้ดังนี้คือ เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษานักศึกษา ($r = 0.793$) เจตคติในการศึกษาต่อของนักศึกษา ($r = 0.733$) แรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษา ($r = 0.689$) การบริการแนะแนวของโรงเรียน ($r = 0.686$) และแรงจูงใจของ

ผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษานักศึกษา ($r = 0.683$) ตัวชี้วัดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อคณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ ในขั้นตอนการตัดสินใจโดยภาพรวมทั้ง 6 ขั้นตอน คือ เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษานักศึกษา เจตคติในการศึกษาต่อของนักศึกษา และการบริการการแนะแนวของโรงเรียน โดยสามารถอธิบายการตัดสินใจได้ คิดเป็นร้อยละ 68.7 ($R^2 = 0.687$)

พิรภาวี่ พุแค (2552 : 69-76) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเอกชน กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเอกชน กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี (2) เพื่อศึกษาปัจจัยทางการตลาด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด ว่ามีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเอกชน กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี ปีการศึกษา 2551 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี จำนวน 310 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) และค่าแครมเมอร์วี (Cramer's V) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง สาขาที่สำเร็จการศึกษาก่อนเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี สายประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มากที่สุด และมีผลการเรียน 2.51-3.00 มากที่สุด คณะที่ศึกษาอยู่ พบว่า ศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มากที่สุด สถานที่ตั้งของสถาบันที่สำเร็จการศึกษา จังหวัดชลบุรี มากที่สุด พักอาศัยอยู่ในจังหวัดชลบุรี มากที่สุด ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ประถมศึกษามากที่สุด อาชีพของผู้ปกครอง อาชีพเกษตรกรกรรม มากที่สุด มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน รายได้ 10,000-50,000 บาท สูงสุด ปัจจัยด้านการตลาด พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในด้านผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับมาก ปัจจัยทางด้านผลิตภัณฑ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้มีการให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคณะอาจารย์และบุคลากร อยู่ในระดับมาก ปัจจัยทางด้านค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าบริการ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ปัจจัยทางด้านสถานที่ให้บริการ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับสถานที่ใกล้ที่พัก และในด้านการเดินทางสะดวกอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับการมีกองทุนกู้ยืมจากรัฐอยู่ในระดับมาก จากการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ พบว่า สาขาที่สำเร็จการศึกษา ผลการเรียนก่อนเข้าศึกษาต่อ คณะที่ศึกษาอยู่ สถานที่ตั้งของสถาบันที่สำเร็จการศึกษา พักอาศัยอยู่ในจังหวัด ระดับการศึกษาผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน อาชีพของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเอกชน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น เพศ ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ

จิตรารณ ช้างทอง (2552 : 1) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจและมีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและลักษณะการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2552 จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) สำหรับจำนวนนักศึกษาทุกคณะ/วิทยาลัย ระดับปริญญาตรี จำนวนนักศึกษาทั้งหมด 7,541 คน และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคณะ โดยการเทียบสัดส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test ค่า F-test ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของเพียร์สัน ผลการค้นคว้าอิสระพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 19 – 20 ปี มีวุฒิการศึกษามัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 และประกาศนียบัตรวิชาชีพอย่างละ 200 คน จบจากโรงเรียนของรัฐบาล มีเกรดเฉลี่ยจาก สถานศึกษาเดิมอยู่ระหว่าง 2.00 – 2.50 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ มีภูมิลำเนาเดิมในเขตภาคกลาง ผู้ปกครองประกอบธุรกิจส่วนตัวและผู้ปกครองมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในด้านภาพรวมและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า คณะ/วิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่ภูมิลำเนาเดิม รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในภาพรวม ส่วนวุฒิการศึกษาและคณะ/วิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในภาพรวม นอกจากนี้ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในภาพรวมยังมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ในระดับมากและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

อนง ณะชัชวรงค์ (2555 : 1-2) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาภาคปกติ ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคปกติที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 5,105 คน และมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติ เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2552 ภาคปกติ การสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างมา 1,011 คน มาศึกษาจำนวนร้อยละ 20 ของประชากร โดยได้จำแนกตามปริญญาที่ได้รับ โดยทำการรวบรวมจากแบบสอบถามซึ่งสอบถามความคิดเห็นนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ส่วนแบบสอบถามใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์ 5 ระดับของลิเคอร์ท์

(Likert Scale) ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติด้วยสถิติเชิงพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ อยู่ระหว่าง 18-20 ปี ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี ส่วนใหญ่สังกัดคณะครุศาสตร์ สาขาวิชา สิ่งแวดล้อม เรียนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มีวุฒิการศึกษาสูงสุดก่อนเข้าศึกษา คือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเข้าศึกษาสูงสุดคือ 2.51-2.99 เข้าศึกษาโดยการสอบคัดเลือกทั่วไป ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนา ในอำเภอเมืองเชียงใหม่และอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้เฉลี่ย ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท และทราบข่าวการรับสมัครจากการแนะนำของโรงเรียน ปัจจัยภายในด้าน ส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามให้เป็น อันดับแรก คือ การตัดสินใจศึกษาต่อด้วยตนเอง ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.15) รองลงมาการตัดสินใจศึกษาต่อโดยบิดามารดาแนะนำ (ค่าเฉลี่ย 3.93) ปัจจัยภายในมหาวิทยาลัยที่ส่งผล ต่อการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามให้เป็นอันดับแรก คือ เปิดหลักสูตรการสอนระดับปริญญาตรีหลากหลายสาขาวิชาให้เลือก ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.85) รองลงมาอาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มีความรู้ความสามารถในถ่ายทอด ความรู้ (ค่าเฉลี่ย 3.73) ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการแข่งขันที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่ มีหลักสูตรที่เป็นวิชาชีพ ถ้าเรียนจบสามารถรับราชการได้ เช่น หลักสูตรครุศาสตร บัณฑิต ซึ่งมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.86) รองลงมาเนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ จึงมีค่าธรรมเนียมที่ถูกกว่ามหาวิทยาลัยอื่น ๆ สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการเลือก สถานที่เรียนประกอบด้วย ปัญหาส่วนบุคคล การไม่ได้ศึกษาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือก สถานที่เรียน ปัญหาในเรื่องความกังวลเรื่องการเรียน ค่าใช้จ่ายในการศึกษา การมีงานทำในอนาคต ปัญหาภายใน มหาวิทยาลัย ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับในด้านการเรียนการสอนบางสาขาวิชาไม่ใช่ ทั้งหมด การประชาสัมพันธ์และการแนะนำกลุ่มเป้าหมายให้ทั่วถึง ปัญหาด้านสังคมเศรษฐกิจ การเมืองและการแข่งขัน เรื่องของเศรษฐกิจตกต่ำทำให้รายได้ของประชาชนลดลงส่งผลกระทบต่อทำให้ผู้ ที่จะเข้าศึกษาต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่าย รวมถึงสามารถกู้ยืมเงินในการศึกษาได้ ซึ่งปัญหานี้มาจาก แนวนโยบายของรัฐบาล เช่น นโยบายเรียนฟรีถึงระดับอุดมศึกษา นโยบายเรื่องของเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษาซึ่งเป็นนโยบายที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ เพราะถ้า รัฐบาลไม่มีเสถียรภาพเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งจะมีผลกระทบต่อ นโยบายต่าง ๆ และกระทบถึงผู้เรียน โดยตรง

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องนี้

2. สอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต

มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2554 จำนวน 87 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม ใช้สำหรับสอบถามนักศึกษา ลักษณะและวิธีการสร้างแบบสอบถามมีดังนี้

2.1 ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามปลายปิด โดยกำหนดข้อความให้เลือกตอบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

2.1.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

2.1.2 ตอนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ประกอบด้วย ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน

2.1.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต

2.2 วิธีสร้างเครื่องมือวิจัย

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับลักษณะเครื่องมือวิจัย และการสร้างเครื่องมือวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 สร้างแบบสอบถามการวิจัย

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอที่ปรึกษาโครงการวิจัย เพื่อตรวจพิจารณา

2.2.4 ปรับปรุง/แก้ไขแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาโครงการวิจัย

2.2.5 นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิจัย/การวัดและประเมินผลการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย

และผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาและการแนะแนว ตรวจสอบพิจารณาให้ความเห็นในแต่ละข้อคำถาม มีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

ให้คะแนน +1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสม
ให้คะแนน 0	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสม
ให้คะแนน -1	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความเหมาะสม

นำความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป นำไปใช้เป็นข้อคำถามในการวิจัย

2.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย จำนวน 30 คน

2.2.7 นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ซึ่งพบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่า Alpha = 0.941 สามารถนำไปใช้ได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษา ดำเนินการดังนี้

3.1 ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือแนส่งให้นักศึกษา โดยนำส่งด้วยตนเอง ให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 2 สัปดาห์ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3.2 จำแนกข้อมูลตามแบบสอบถามที่ได้รับ และพิจารณาถึงจำนวนข้อมูลว่ามีเพียงพอหรือถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมดในแบบสอบถามที่ได้รับ หากพบว่า จำนวนข้อมูลยังมีไม่เพียงพอตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือข้อมูลขาดความสมบูรณ์ทำการส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยดำเนินการดังนี้

4.1 ข้อมูลที่ไม่ได้กำหนดเป็นน้ำหนักคะแนน ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ใช้วิธีกำหนดน้ำหนักคะแนน (Weighting) เป็น 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

จากคะแนนที่ได้นำไปหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแสดงค่า S.D.

การกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล ดังตาราง 3

ตาราง 3 เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล

คะแนนเฉลี่ย	ระดับการตัดสินใจ
4.50-5.00	มากที่สุด
3.50-4.49	มาก
2.50-3.49	ปานกลาง
1.50-2.49	น้อย
1.00-1.49	น้อยที่สุด

4.3 การเปรียบเทียบการตัดสินใจกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต นักศึกษาที่มีเพศที่แตกต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ T-test และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ประกอบการ และอาชีพผู้ประกอบการที่แตกต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ F-test แบบวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) กำหนดค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ $\alpha = 0.05$

4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะเสนอในรายละเอียด 3 ส่วน คือ (1) ข้อมูลทั่วไป (2) ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (3) ความคิดเห็นอื่น ๆ ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ซึ่งจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

จากแบบสอบถามทั้งหมดที่จัดส่งให้นักศึกษา จำนวน 99 ชุด ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ จำนวน 87 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.88 มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	11	12.64
หญิง	76	87.36
2. สถานะของโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย		
โรงเรียนรัฐบาล	69	79.31
โรงเรียนเอกชน	18	20.69
3. จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย		
จังหวัดสงขลา	29	33.33
จังหวัดนครศรีธรรมราช	10	11.49
จังหวัดสตูล	10	11.49
จังหวัดตรัง	8	9.20
จังหวัดยะลา	6	6.90
จังหวัดปัตตานี	6	6.90
จังหวัดนราธิวาส	5	5.75
จังหวัดชุมพร	2	2.30
จังหวัดพังงา	2	2.30
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	2	2.30
กรุงเทพมหานคร	2	2.30

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จังหวัดภูเก็ต	1	1.15
จังหวัดระนอง	1	1.15
จังหวัดพัทลุง	1	1.15
จังหวัดเพชรบุรี	1	1.15
จังหวัดปทุมธานี	1	1.15
4. สถานที่ตั้งของโรงเรียน		
ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง	50	57.47
ตั้งอยู่ในอำเภอรอบนอก	37	42.53
5. เกณฑ์เฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย		
2.51-3.00	2	2.30
3.01-3.50	39	44.83
3.51 ขึ้นไป	46	52.87
6. ภูมิภาคานาของนักศึกษา		
จังหวัดสงขลา	34	39.08
จังหวัดนครศรีธรรมราช	8	9.20
จังหวัดสตูล	8	9.20
จังหวัดยะลา	7	8.05
จังหวัดตรัง	5	5.75
จังหวัดปัตตานี	5	5.75
จังหวัดนราธิวาส	5	5.75
จังหวัดสุราษฎร์ธานี	3	3.45
จังหวัดชุมพร	2	2.30
จังหวัดพังงา	2	2.30
กรุงเทพมหานคร	2	2.30
กระบี่	1	1.15
จังหวัดภูเก็ต	1	1.15
จังหวัดระนอง	1	1.15
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	1	1.15
จังหวัดสระบุรี	1	1.15
จังหวัดชัยนาท	1	1.15

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. ที่ตั้งที่อาศัยของนักศึกษา		
ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง	33	37.93
ตั้งอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก	54	62.07
8. ผู้อุปการะนักศึกษา		
บิดา	11	12.64
มารดา	12	13.79
บิดาและมารดา	64	73.56
9. อาชีพผู้อุปการะนักศึกษา		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	26	29.89
ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท/ห้างร้าน	11	12.64
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	28	32.18
เกษตรกรกรรม	20	22.99
รับจ้าง	2	2.30
10. รายได้รวมของครอบครัวหรือรายได้ผู้อุปการะต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	2	2.30
5,001-10,000 บาท	16	18.39
10,001-15,000 บาท	14	16.09
15,001-20,000 บาท	10	11.49
20,001-25,000 บาท	10	11.49
25,001-30,000 บาท	9	10.34
30,001-35,000 บาท	13	14.94
มากกว่า 35,000 บาท	11	12.64
ไม่ตอบ	2	2.30
11. นักศึกษารับทราบข้อมูลข่าวสารการเปิดสอนของหลักสูตรการแพทย์แผนไทย บัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากสื่อแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เว็บไซต์ของคณะกรรมการแพทย์แผนไทย	42	48.28
การแนะนำจากญาติหรือเพื่อน	42	48.28
เว็บไซต์ของงานรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	39	44.83
การแนะนำจากนักศึกษาปัจจุบันหรือศิษย์เก่า	26	29.89

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แผ่นพับแนะนำหลักสูตร	23	26.44
การแนะนำจากครูแนะแนวที่โรงเรียน	21	24.14
นิทรรศการตลาดนัดหลักสูตรอุดมศึกษา (งาน ม.อ.วิชาการ)	17	19.54
นิทรรศการหลักสูตรและแนะแนวนอกสถานที่แก่นักเรียนมัธยมในภาคใต้	5	5.75
เว็บไซต์อื่น ๆ	1	1.15
บิดา	1	1.15
ระเบียบการรับตรงของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1	1.15
ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้	1	1.15
คณะกรรมการแพทย์แผนไทย ไปแนะแนวที่โรงเรียน	1	1.15
12. การใช้บริการหรือการรักษาโดยวิธีการแพทย์แผนไทย		
เคยใช้บริการ	21	24.14
ไม่เคยใช้บริการ	66	75.86
13. ญาติหรือคนรู้จักที่ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย		
มี	19	21.84
ไม่มี	68	78.16

จากตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 87.36 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 12.64 สถานะของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 79.31 รองลงมาเป็นโรงเรียนเอกชน คิดเป็นร้อยละ 20.69 จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มากที่สุดสามลำดับแรก ลำดับที่ 1 คือ จังหวัดสงขลา คิดเป็นร้อยละ 33.33 ลำดับที่ 2 คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช คิดเป็นร้อยละ 11.49 จังหวัดสตูล คิดเป็นร้อยละ 11.49 ลำดับที่ 3 คือ จังหวัดตรัง คิดเป็นร้อยละ 9.20 สถานที่ตั้งของโรงเรียน ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง คิดเป็นร้อยละ 57.47 รองลงมาตั้งอยู่ในอำเภอรอบนอก คิดเป็นร้อยละ 42.53 เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.51 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 52.87 รองลงมา 3.01-3.50 คิดเป็นร้อยละ 44.83 และ 2.51-3.00 คิดเป็นร้อยละ 2.30 ตามลำดับ จังหวัดที่นักศึกษามีภูมิลำเนาอยู่มากที่สุดสามลำดับแรก ลำดับที่ 1 คือ จังหวัดสงขลา คิดเป็นร้อยละ 39.08 ลำดับที่ 2 คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช คิดเป็นร้อยละ 9.20 และจังหวัดสตูล คิดเป็น ร้อยละ 9.20 ลำดับที่ 3 คือ จังหวัดยะลา คิดเป็นร้อยละ 8.05 ที่ตั้งที่อาศัยของ

นักศึกษา ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก คิดเป็นร้อยละ 62.07 รองลงมาตั้งอยู่ในอำเภอเมือง คิดเป็นร้อยละ 37.93 ผู้อุปการะของนักศึกษา ส่วนใหญ่เป็นบิดาและมารดา คิดเป็นร้อยละ 73.56 รองลงมา เป็นมารดา คิดเป็นร้อยละ 13.79 เป็นบิดา คิดเป็นร้อยละ 12.64 ตามลำดับ อาชีพผู้อุปการะนักศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 32.18 รองลงมา รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 29.89 เกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 22.99 ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท/ห้างร้าน คิดเป็นร้อยละ 12.64 และรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 2.30 ตามลำดับ รายได้รวมของครอบครัวหรือรายได้ผู้อุปการะต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.39 รองลงมา มีรายได้ 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.09 มีรายได้ 30,001-35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.94 มีรายได้มากกว่า 35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.64 มีรายได้ 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.49 มีรายได้ 20,001-25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.49 มีรายได้ 25,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.34 มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.30 ตามลำดับ และไม่ตอบ คิดเป็นร้อยละ 2.30 แหล่งสื่อที่นักศึกษารับทราบข้อมูลข่าวสารการเปิดสอนของหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่นักศึกษาได้รับทราบข้อมูลมากที่สุด ในสามลำดับแรก (นักศึกษาสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ลำดับที่ 1 คือ เว็บไซต์ของคณะการแพทย์แผนไทย คิดเป็นร้อยละ 48.28 และการแนะนำจากญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 48.28 ลำดับที่ 2 คือ เว็บไซต์ของงานรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คิดเป็นร้อยละ 44.83 ลำดับที่ 3 คือ การแนะนำจากนักศึกษาปัจจุบันหรือศิษย์เก่า คิดเป็นร้อยละ 29.89 การใช้บริการหรือการรักษาโดยวิธีการแพทย์แผนไทย ส่วนใหญ่นักศึกษาไม่เคยใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 75.86 รองลงมาเคยใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 24.14 ญาติหรือคนที่นักศึกษารู้จักที่ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ส่วนใหญ่ไม่มี คิดเป็นร้อยละ 78.16 รองลงมา มี คิดเป็นร้อยละ 21.84

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต

2.1 ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ดังตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา

ปัจจัยในการตัดสินใจ	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการตัดสินใจ
1. บิดา มารดา หรือผู้อุปการะแนะนำให้เรียน	87	3.95	0.91	มาก
2. บิดา มารดา หรือผู้อุปการะ สามารถที่จะสนับสนุนการศึกษาตลอดหลักสูตร	87	3.93	0.70	มาก
3. บุคคลในครอบครัวต้องการให้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย	87	3.36	0.70	ปานกลาง
4. สถานภาพทางการเงินเหมาะสมที่จะเรียนในหลักสูตรนี้	87	3.33	0.73	ปานกลาง
5. ตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตนเอง	87	3.08	0.96	ปานกลาง
6. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของหลักสูตร	87	3.05	0.70	ปานกลาง
7. ครูแนะแนวที่โรงเรียนแนะนำให้เรียน	87	3.00	1.09	ปานกลาง
8. เรียนตามเพื่อนหรือเรียนตามญาติสนิท	87	2.10	0.79	น้อย
9. เป็นวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับของสังคม	87	1.94	0.84	น้อยที่สุด
โดยรวม	87	3.08	0.38	ปานกลาง

จากตาราง 5 ความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว พบว่า โดยรวมนักศึกษามีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$, S.D.= 0.38) หากพิจารณาในรายชื่อของปัจจัยในการตัดสินใจ พบว่า ข้อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ บิดา มารดา หรือผู้อุปการะแนะนำให้เรียน ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.91) และบิดา มารดา หรือผู้อุปการะ สามารถที่จะสนับสนุนการศึกษาตลอดหลักสูตร ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

2.2 ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุกลงมา

ปัจจัยในการตัดสินใจ	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการตัดสินใจ
1. ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรืออาชีพอิสระ	87	3.76	0.81	มาก
2. ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเหมาะสมที่จะเรียนในหลักสูตรนี้	87	3.69	0.63	มาก
3. มีความถนัดและสนใจในวิชาชีพแพทย์แผนไทย	87	3.55	0.82	มาก
4. บุคลิกภาพและนิสัยเหมาะสมที่จะเรียนในหลักสูตรนี้	87	3.31	0.63	ปานกลาง
5. สาขาวิชาที่เลือกเรียนเหมาะกับสติปัญญาและความสามารถของตัวเอง	87	3.28	0.52	ปานกลาง
6. มีความรู้พื้นฐานหรือมีทักษะหรือมีความสามารถพิเศษที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการแพทย์แผนไทย	87	2.66	0.80	ปานกลาง
7. จำเป็นต้องรับช่วงต่อในกิจการของบิดา มารดา หรือผู้ประกอบการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชาชีพการแพทย์แผนไทย	87	1.48	0.79	น้อยที่สุด
โดยรวม	87	3.10	0.37	ปานกลาง

จากตาราง 6 ความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว พบว่าโดยรวมนักศึกษามีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.37) หากพิจารณาในรายชื่อของปัจจัยในการตัดสินใจ พบว่า ข้อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจสูงสุด อยู่ในระดับมาก คือ ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรืออาชีพอิสระ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.81) ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายเหมาะสมที่จะเรียนในหลักสูตรนี้ ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.63) มีความถนัดและสนใจในวิชาชีพแพทย์แผนไทย ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.82) ตามลำดับ

2.3 ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย ดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา

ปัจจัยในการตัดสินใจ	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการตัดสินใจ
1. ที่ตั้งของคณะ/มหาวิทยาลัย ตั้งอยู่ในแหล่งที่มีความเจริญหรือตัวเมือง	87	3.95	0.71	มาก
2. มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ เช่น หอพัก ภายในมหาวิทยาลัย สนามกีฬา โรงพยาบาล เป็นต้น	87	3.83	0.78	มาก
3. มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ไม่ไกลจากภูมิลำเนา มีความสะดวกในการเดินทาง	87	3.79	1.02	มาก
4. ขนาดพื้นที่ ความใหญ่โตของมหาวิทยาลัย	87	3.77	0.80	มาก
5. ความสวยงาม ความร่มรื่นภายในมหาวิทยาลัย	87	3.75	0.80	มาก
6. มีความสะดวกด้านที่พักภายนอกมหาวิทยาลัย	87	3.31	0.96	ปานกลาง
โดยรวม	87	3.73	0.54	มาก

จากตาราง 7 ความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย พบว่า โดยรวมนักศึกษามีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.54) หากพิจารณาในรายชื่อของปัจจัยในการตัดสินใจ พบว่า ข้อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก ลำดับที่ 1 คือ ที่ตั้งของคณะ/มหาวิทยาลัย ตั้งอยู่ในแหล่งที่มีความเจริญหรือตัวเมือง ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.71) ลำดับที่ 2 คือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ เช่น หอพักภายในมหาวิทยาลัย สนามกีฬา โรงพยาบาล เป็นต้น ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.78) ลำดับที่ 3 คือ มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ไม่ไกลจากภูมิลำเนา มีความสะดวกในการเดินทาง ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 1.02)

2.4 ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ดังตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดลงมา

ปัจจัยในการตัดสินใจ	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการตัดสินใจ
1. ได้รับความรู้ในวิชาชีพ สามารถดูแล รักษา ส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยให้แก่ประชาชนได้	87	4.24	0.63	มาก
2. สามารถสืบทอดภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยให้คงอยู่กับสังคมไทยต่อไป	87	4.21	0.63	มาก
3. ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้ สามารถใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานได้เต็มที่	87	4.18	0.62	มาก
4. สามารถนำวิชาความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	87	4.13	0.59	มาก
5. มั่นใจว่าสามารถศึกษาสำเร็จตามหลักสูตร	87	4.07	0.73	มาก
6. สามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และบุคลิกภาพ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	87	4.06	0.60	มาก
7. สามารถนำความรู้และทักษะทางวิชาชีพไปพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านการแพทย์แผนไทยให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นได้	87	4.05	0.63	มาก
8. สามารถศึกษาต่อในระดับสูงได้	87	4.02	0.70	มาก
โดยรวม	87	4.12	0.46	มาก

จากตาราง 8 ความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยในการตัดสินใจอยู่ในระดับมากในทุกข้อปัจจัย หากพิจารณาในรายชื่อของปัจจัยในการตัดสินใจ พบว่า ข้อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก ลำดับที่ 1 คือ ได้รับความรู้ในวิชาชีพ สามารถดูแล รักษา ส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยให้แก่ประชาชนได้ ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.63) ลำดับที่ 2 คือ สามารถสืบทอดภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยให้คงอยู่กับสังคมไทยต่อไป ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.63) ลำดับที่ 3 ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้ สามารถใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานได้เต็มที่ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.62)

2.5 ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ดังตาราง 9

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา

ปัจจัยในการตัดสินใจ	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการตัดสินใจ
1. มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ	87	4.08	0.63	มาก
2. มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ	87	4.06	0.60	มาก
3. เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามสาขาวิชาชีพ	8	3.94	0.77	มาก
4. เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถหางานทำได้ง่าย	87	3.78	0.71	มาก
5. เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถประกอบวิชาชีพส่วนตัวหรือประกอบอาชีพอิสระได้ทันที	87	3.76	0.81	มาก
6. สามารถประกอบกิจการสปา/เสริมสุขภาพหรือสถานบริการนวดแผนไทยในต่างประเทศ	87	3.67	0.94	มาก
7. สถานประกอบการภาคเอกชนให้ค่าจ้าง/ค่าตอบแทนสูง	87	3.34	0.79	มาก
โดยรวม	87	3.80	0.52	มาก

จากตาราง 9 ความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยในการตัดสินใจอยู่ในระดับมากในทุกข้อปัจจัย หากพิจารณาในรายชื่อของปัจจัยในการตัดสินใจ พบว่า ข้อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจ ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก ลำดับที่ 1 คือ มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.63) ลำดับที่ 2 มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.60) ลำดับที่ 3 คือ เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามสาขาวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.77)

2.6 ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน ดังตาราง 10

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านเกียรติยศ
ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา

ปัจจัยในการตัดสินใจ	N	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการตัดสินใจ
1. ต้องการประกอบอาชีพที่สังคมต้องการและให้ การยอมรับ	87	4.10	0.72	มาก
2. การได้เรียนในหลักสูตรนี้จะสร้างความภาคภูมิใจ ให้แก่ตนเองและครอบครัว	87	4.07	0.62	มาก
3. การได้เรียนในหลักสูตรนี้จะสามารถประกอบ อาชีพที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองและครอบครัว	87	3.64	0.70	มาก
4. ชื่อเสียงของคณาจารย์เป็นที่ยอมรับ	87	3.61	0.64	มาก
5. เป็นคณะ/สถาบันที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ	87	3.53	0.73	มาก
6. ชื่อเสียงของนักศึกษาปัจจุบัน หรือศิษย์เก่า เป็นที่ยอมรับ	87	3.44	0.73	มาก
7. เป็นหลักสูตร/สาขาวิชาที่มีเกียรติได้รับการ ยอมรับจากสังคม	87	3.44	0.66	มาก
โดยรวม	87	3.69	0.49	มาก

จากตาราง 10 ความคิดเห็นของนักศึกษาในด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและ
สถาบัน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยในการตัดสินใจอยู่ในระดับมากในทุกข้อปัจจัย
หากพิจารณาในรายชื่อของปัจจัยในการตัดสินใจ พบว่า ข้อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจ ที่มีคะแนนเฉลี่ย
สูงสุดสามลำดับแรก ลำดับที่ 1 คือ ต้องการประกอบอาชีพที่สังคมต้องการและให้การยอมรับ ($\bar{x} = 4.10$,
S.D. = 0.72) ลำดับที่ 2 คือ การได้เรียนในหลักสูตรนี้จะสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ตนเองและครอบครัว
($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.62) ลำดับที่ 3 คือ การได้เรียนในหลักสูตรนี้จะสามารถประกอบอาชีพที่สร้างชื่อเสียง
ให้แก่ตนเองและครอบครัว ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.70)

2.7 ภาพรวมในแต่ละด้าน ดังตาราง 11

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวม
จำแนกเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา

ปัจจัยในการตัดสินใจ	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการตัดสินใจ
1. ด้านความคาดหวังในการศึกษา ในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต	87	4.12	0.46	มาก
2. ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ และรายได้	87	3.80	0.52	มาก
3. ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/ มหาวิทยาลัย	87	3.73	0.54	มาก
4. ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและ สถาบัน	87	3.69	0.49	มาก
5. ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว	87	3.10	0.37	ปานกลาง
6. ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว	87	3.08	0.38	ปานกลาง

จากตาราง 11 ความคิดเห็นของนักศึกษาในภาพรวม จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ที่มีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา ได้แก่ ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.46) ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.52) ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.54) ด้านเกียรติยศชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.49) และที่มีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุดลงมา มีดังนี้ ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.37) ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.38)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการตัดสินใจกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกตามเพศ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ปกครอง และอาชีพผู้ปกครองของนักศึกษา

3.1 เปรียบเทียบระหว่างเพศของนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน ดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบระหว่างเพศของนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน

ปัจจัยในการตัดสินใจ	เพศ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
1. ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว	ชาย	11	3.06	0.29	0.206	0.837
	หญิง	76	3.09	0.40		
2. ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว	ชาย	11	2.94	0.33	-1.633	0.106
	หญิง	76	3.13	0.37		
3. ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย	ชาย	11	4.03	0.62	1.998	0.049*
	หญิง	76	3.69	0.51		
4. ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต	ชาย	11	4.11	0.61	-0.043	0.966
	หญิง	76	4.12	0.44		
5. ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้	ชาย	11	4.00	0.63	1.338	0.184
	หญิง	76	3.78	0.50		
6. ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน	ชาย	11	3.65	0.74	-0.201	0.845
	หญิง	76	3.70	0.44		

จากตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบระหว่างเพศของนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต พบว่า นักศึกษาที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ในด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ด้านความคาดหวังในการศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบันไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย แต่มีการตัดสินใจด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

3.2 เปรียบเทียบระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน ดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน

ปัจจัยในการตัดสินใจ	เกรดเฉลี่ย ในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย	N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1. ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว	2.51-3.00	2	3.00	0.79	0.211	0.810
	3.01-3.50	39	3.11	0.39		
	3.51 ขึ้นไป	46	3.06	0.37		
2. ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว	2.51-3.00	2	2.64	0.10	1.714	0.186
	3.01-3.50	39	3.10	0.37		
	3.51 ขึ้นไป	46	3.13	0.37		
3. ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/ มหาวิทยาลัย	2.51-3.00	2	3.83	0.24	0.88	0.916
	3.01-3.50	39	3.75	0.52		
	3.51 ขึ้นไป	46	3.71	0.56		
4. ด้านความคาดหวังในการศึกษา ในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต	2.51-3.00	2	3.88	0.88	0.896	0.412
	3.01-3.50	39	4.09	0.41		
	3.51 ขึ้นไป	46	4.16	0.49		
5. ด้านความคาดหวังในการประกอบ อาชีพและรายได้	2.51-3.00	2	3.64	0.30	0.109	0.896
	3.01-3.50	39	3.80	0.49		
	3.51 ขึ้นไป	46	3.82	0.56		
6. ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพ และสถาบัน	2.51-3.00	2	3.43	0.81	0.454	0.637
	3.01-3.50	39	3.66	0.55		
	3.51 ขึ้นไป	46	3.72	0.42		

จากตาราง 13 ผลการเปรียบเทียบระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักศึกษาที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

3.3 เปรียบเทียบระหว่างผู้ปกครองนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน ดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบระหว่างผู้ปกครองนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน

ปัจจัยในการตัดสินใจ	ผู้ปกครองนักศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1. ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว	บิดา	11	3.09	0.45	0.005	0.995
	มารดา	12	3.07	0.39		
	บิดาและมารดา	64	3.08	0.38		
2. ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว	บิดา	11	3.05	0.30	2.147	0.123
	มารดา	12	2.92	0.32		
	บิดาและมารดา	64	3.15	0.38		
3. ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/ มหาวิทยาลัย	บิดา	11	3.71	0.47	0.809	0.449
	มารดา	12	3.92	0.38		
	บิดาและมารดา	64	3.70	0.57		
4. ด้านความคาดหวังในการศึกษา ในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต	บิดา	11	4.18	0.51	0.228	0.797
	มารดา	12	4.05	0.62		
	บิดาและมารดา	64	4.12	0.42		
5. ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพ และรายได้	บิดา	11	3.58	0.55	1.141	0.324
	มารดา	12	3.86	0.56		
	บิดาและมารดา	64	3.83	0.51		
6. ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพ และสถาบัน	บิดา	11	3.75	0.52	0.736	0.482
	มารดา	12	3.54	0.74		
	บิดาและมารดา	64	3.71	0.42		

จากตาราง 14 ผลการเปรียบเทียบระหว่างผู้ปฏิบัติการศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตพบว่าผู้ปฏิบัติการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

3.4 เปรียบเทียบระหว่างอาชีพผู้ปฏิบัติการศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน ดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบระหว่างอาชีพผู้ปฏิบัติการศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน

ปัจจัยในการตัดสินใจ	อาชีพผู้ปฏิบัติการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
1. ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	26	3.15	0.37	0.479	0.751
	ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท/ห้างร้าน	11	2.96	0.28		
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	28	3.07	0.44		
	เกษตรกรกรรม	20	3.08	0.39		
	รับจ้าง	2	3.17	0.24		
2. ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	26	2.99	0.38	0.828	0.511
	ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท/ห้างร้าน	11	3.13	0.33		
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	28	3.16	0.36		
	เกษตรกรกรรม	20	3.14	0.39		
	รับจ้าง	2	3.21	0.51		
3. ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	26	3.70	0.41	0.670	0.615
	ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท/ห้างร้าน	11	3.73	0.55		
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	28	3.71	0.63		
	เกษตรกรกรรม	20	3.76	0.55		
	รับจ้าง	2	4.33	0.47		
4. ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	26	3.99	0.46	1.036	0.394
	ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท/ห้างร้าน	11	4.08	0.54		
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	28	4.22	0.43		
	เกษตรกรกรรม	20	4.14	0.41		
	รับจ้าง	2	4.38	0.88		

ปัจจัยในการตัดสินใจ	อาชีพผู้อุปการะนักศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
5. ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	26	3.66	0.50	1.826	0.132
	ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท/ห้างร้าน	11	3.58	0.40		
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	28	3.91	0.53		
	เกษตรกรกรรม	20	3.94	0.52		
	รับจ้าง	2	4.07	0.91		
6. ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	26	3.61	0.48	1.802	0.136
	ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท/ห้างร้าน	11	3.57	0.38		
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	28	3.65	0.53		
	เกษตรกรกรรม	20	3.86	0.44		
	รับจ้าง	2	4.29	0.20		

จากตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบระหว่างอาชีพผู้อุปการะนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต พบว่า อาชีพผู้อุปการะนักศึกษาที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย

4. ความคิดเห็นอื่น ๆ ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต
 ดังตาราง 16

ตาราง 16 ค่าความถี่ของความคิดเห็นอื่น ๆ ของนักศึกษา ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต

ลำดับที่	ความคิดเห็น	ความถี่ (คน)
1	สามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนเองในการประกอบวิชาชีพได้อย่างเต็มที่โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือวิทยาศาสตร์ช่วยมากนัก	2
2	การแพทย์แผนไทย เป็นการแพทย์ที่เน้นการป้องกันมากกว่าการรักษา มีต้นทุนทางการแพทย์ต่ำ สามารถใช้สมุนไพรในการป้องกัน รักษา สุขภาพร่างกายได้ และไม่ส่งผลข้างเคียงต่อผู้ป่วยเหมือนยาแผนปัจจุบัน	1
3	มีความเห็นว่า คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นคณะที่ดีคณะหนึ่งในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ และมีความสนใจที่จะประกอบวิชาชีพทางด้านนี้	1
4	เป็นหลักสูตรที่น่าสนใจ น่าศึกษา เพิ่งเปิดสอนในระดับปริญญาตรี มาไม่นาน ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้ยังมีไม่มาก	1
5	สามารถรักษาตนเองได้โดยลดการพึ่งพาแพทย์แผนปัจจุบัน สามารถให้การรักษาคำปรึกษาแก่ญาติพี่น้องได้ มีส่วนในการสนับสนุนการใช้สมุนไพรไทย ได้รักษาวัฒนธรรม/สืบทอดการแพทย์แผนไทย	1

จากตาราง 16 ความคิดเห็นอื่น ๆ ของนักศึกษา ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต พบว่า ความคิดเห็นที่มีความถี่สูงสุด มีจำนวน 2 คน คือ ในลำดับที่ 1 สามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนเองในการประกอบวิชาชีพได้อย่างเต็มที่โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องมือวิทยาศาสตร์ช่วยมากนัก ในลำดับที่ 2-5 มีความถี่ของความคิดเห็น จำนวน 1 คน มีความคิดเห็นดังนี้ (1) การแพทย์แผนไทย เป็นการแพทย์ที่เน้นการป้องกันมากกว่าการรักษา มีต้นทุนทางการแพทย์ต่ำ สามารถใช้สมุนไพรในการป้องกัน รักษาสุขภาพร่างกายได้ และไม่ส่งผลข้างเคียงต่อผู้ป่วยเหมือนยาแผนปัจจุบัน (2) มีความเห็นว่า คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นคณะที่ดีคณะหนึ่งในสายวิทยาศาสตร์สุขภาพ และมีความสนใจที่จะประกอบวิชาชีพทางด้านนี้ (3) เป็นหลักสูตรที่น่าสนใจ น่าศึกษา เพิ่งเปิดสอนในระดับปริญญาตรี มาไม่นาน ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้ยังมีไม่มาก (4) สามารถรักษาตนเองได้โดยลดการพึ่งพาแพทย์แผนปัจจุบัน สามารถให้การรักษาคำปรึกษาแก่ญาติพี่น้องได้ มีส่วนในการสนับสนุนการใช้สมุนไพรไทย ได้รักษาวัฒนธรรม/สืบทอดการแพทย์แผนไทย

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต และเพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2554 จำนวน 87 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ประกอบด้วย ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) สำหรับข้อมูลที่ไม่ได้กำหนดเป็นน้ำหนักคะแนน ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น ใช้วิธีกำหนดน้ำหนักคะแนน (Weighting) เป็น 5 ระดับ จากคะแนนที่ได้นำไปหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบการตัดสินใจกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ T-test และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ปกครอง และอาชีพผู้ปกครองที่แตกต่างกัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ F-test

จากผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รองลงมาเป็นเพศชาย สถานะของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนรัฐบาล รองลงมาเป็นโรงเรียนเอกชน จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนที่นักศึกษาสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มากที่สุดสามลำดับแรก ลำดับที่ 1 คือ จังหวัดสงขลา ลำดับที่ 2 คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสตูล ลำดับที่ 3 คือ จังหวัดตรัง สถานที่ตั้งของโรงเรียน ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง รองลงมาตั้งอยู่ในอำเภอรอบนอก เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.51 ขึ้นไป รองลงมา 3.01-3.50 และ 2.51-3.00 ตามลำดับ จังหวัดที่นักศึกษามีภูมิลำเนาอยู่มากที่สุดสามลำดับแรก ลำดับที่ 1 คือ จังหวัดสงขลา ลำดับที่ 2 คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสตูล ลำดับที่ 3 คือ จังหวัดยะลา ที่ตั้งที่อาศัยของนักศึกษา ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอรอบนอก รองลงมาตั้งอยู่ในอำเภอเมือง ผู้ปกครองนักศึกษา ส่วนใหญ่เป็นบิดาและมารดา รองลงมาเป็นมารดา

และเป็นบิดา ตามลำดับ อาชีพผู้อุปการะนักศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว รองลงมา รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ เกษตรกรรม ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท/ห้างร้าน และรับจ้าง ตามลำดับ รายได้รวมของครอบครัวหรือรายได้ผู้อุปการะต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001-10,000 บาท รองลงมา มีรายได้ 10,001-15,000 บาท มีรายได้ 30,001-35,000 บาท มีรายได้มากกว่า 35,000 บาท มีรายได้ 15,001-20,000 บาท มีรายได้ 20,001-25,000 บาท มีรายได้ 25,001-30,000 บาท มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท ตามลำดับ แหล่งสื่อที่นักศึกษารับทราบข้อมูลข่าวสารการเปิดสอนของหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่นักศึกษาได้รับทราบข้อมูลมากที่สุด ในสามลำดับแรก (นักศึกษาสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ลำดับที่ 1 คือ การแนะนำจากญาติหรือเพื่อน และจากเว็บไซต์ของคณะกรรมการแพทย์แผนไทย ลำดับที่ 2 คือ เว็บไซต์ของงานรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ลำดับที่ 3 คือ การแนะนำจากนักศึกษาปัจจุบันหรือศิษย์เก่า การใช้บริการหรือการรักษาโดยวิธีการแพทย์แผนไทย ส่วนใหญ่นักศึกษาไม่เคยใช้บริการ รองลงมาเคยใช้บริการ ญาติหรือคนที่นักศึกษารู้จักที่ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ส่วนใหญ่ไม่มี รองลงมา มี

2. ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต

2.1 ด้านที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ที่นักศึกษามีการตัดสินใจในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้

2.1.1 ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต พบว่า เป็นปัจจัยในการตัดสินใจในระดับมากทุกข้อปัจจัย หากพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก คือ (1) ได้รับความรู้ในวิชาชีพ สามารถดูแล รักษา ส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยให้แก่ประชาชนได้ (2) สามารถสืบทอดภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยให้คงอยู่คู่กับสังคมไทยต่อไป (3) ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้ สามารถใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานได้เต็มที่

2.1.2 ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ พบว่า เป็นปัจจัยในการตัดสินใจในระดับมากทุกข้อปัจจัย หากพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก คือ (1) มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (2) มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ (3) เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้หลากหลายตามสาขาวิชาชีพ

2.1.3 ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย พบว่า โดยรวมนักศึกษามีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก คือ (1) ที่ตั้งของคณะ/มหาวิทยาลัย ตั้งอยู่ในแหล่งที่มีความเจริญหรือตัวเมือง (2) มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ เช่น หอพักภายในมหาวิทยาลัย สนามกีฬา โรงพยาบาล เป็นต้น (3) มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ไม่ไกลจากภูมิลำเนา มีความสะดวกในการเดินทาง

2.1.4 ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน พบว่า เป็นปัจจัยในการตัดสินใจอยู่ในระดับมากทุกข้อปัจจัย หากพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดสามลำดับแรก คือ (1) ต้องการประกอบอาชีพที่สังคมต้องการและให้การยอมรับ (2) การได้เรียนใน

หลักสูตรนี้จะสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ตนเองและครอบครัว (3) การได้เรียนในหลักสูตรนี้จะสามารถประกอบอาชีพที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองและครอบครัว

2.2 ด้านที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ที่นักศึกษา มีการตัดสินใจในระดับปานกลาง เรียงลำดับดังนี้

2.2.1 ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว หากพิจารณาในรายชื่อ พบว่า ข้อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ (1) ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรืออาชีพอิสระ (2) ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เหมาะสมที่จะเรียนในหลักสูตรนี้ (3) มีความถนัดและสนใจในวิชาชีพแพทย์แผนไทย

2.2.2 ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว หากพิจารณาในรายชื่อ พบว่า ข้อที่เป็นปัจจัยในการตัดสินใจสูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ (1) บิดามารดา หรือผู้อุปการะแนะนำให้เรียน (2) บิดามารดา หรือผู้อุปการะ สามารถที่จะสนับสนุนการศึกษาตลอดหลักสูตร

3. เปรียบเทียบการตัดสินใจกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกตามเพศ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้อุปการะ และอาชีพผู้อุปการะของนักศึกษา จำแนกเป็นรายด้านดังนี้

3.1 เปรียบเทียบระหว่างเพศของนักศึกษากับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีเพศที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ในด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบันไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย แต่มีการตัดสินใจด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย ที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

3.2 เปรียบเทียบระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้อุปการะ และอาชีพผู้อุปการะนักศึกษา กับการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้อุปการะ และอาชีพผู้อุปการะของนักศึกษา ที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” จากการพิจารณาผลการวิจัยในส่วนของปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต มีประเด็นที่น่าสนใจในด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ดังนี้

ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว หากพิจารณาในรายปัจจัยจากระดับการตัดสินใจที่อยู่ในระดับมาก พบว่า มีสองปัจจัย เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ (1) บิดาและมารดา หรือผู้อุปการะแนะนำให้เรียน (2) บิดาและมารดา หรือผู้ที่มีอุปการะ สามารถที่จะสนับสนุนการศึกษาดูดหลักสูตร โดยเฉพาะปัจจัยที่บิดาและมารดา หรือผู้อุปการะแนะนำให้เรียน นับว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาสูงกว่าปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ พรสุริยา และคณะ ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาตัวชี้วัดที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในคณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก พบว่า ตัวชี้วัดที่มีความสัมพันธ์ ($p < 0.01$) ต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อคณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ ลำดับสูงสุด คือ เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการศึกษานักศึกษา ($r = 0.793$) (<http://agri.muttho.ac.th/plant/images/stories/Document/fac%20ana.doc>) จึงถือว่าผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีอิทธิพลหรือมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษา มากกว่าการตัดสินใจของนักศึกษาเอง และจากการที่นักศึกษาเรียนในหลักสูตร/สาขาวิชาที่ผู้ปกครองแนะนำให้เรียน โดยที่นักศึกษาไม่ได้เป็นผู้เลือกหรือตัดสินใจเรียนด้วยตัวเอง อาจจะมีผลกระทบต่อการเรียนของนักศึกษาได้ ดังผลการติดตาม คูแผล นักศึกษาที่เรียนอ่อนของคณะการแพทย์แผนไทย จากดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า มีนักศึกษาหลายรายที่มีปัญหาด้านการเรียน เนื่องจากไม่ถนัดและไม่ชอบที่จะเรียนในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต แต่ผู้ปกครองต้องการให้เรียน นักศึกษาบางรายที่ไม่สามารถปรับตัวในการเรียนได้ ต้องลาออกจากการเป็นนักศึกษาและบางรายก็พ้นสภาพจากการเป็นนักศึกษา

ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว หากพิจารณาในรายปัจจัยจากระดับการตัดสินใจที่อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นความคิดเห็นในเชิงเหตุผลส่วนตัว พบว่า มีสามปัจจัย เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ (1) ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรืออาชีพอิสระ (2) ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเหมาะสมที่จะเรียนในหลักสูตรนี้ (3) มีความถนัดและสนใจในวิชาชีพแพทย์แผนไทย โดยเฉพาะในปัจจัยที่ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรืออาชีพอิสระ นับว่าเป็นความคิดเห็นของนักศึกษาที่แตกต่างไปจากแนวคิดค่านิยมแบบเดิมที่ต้องการประกอบอาชีพรับราชการหรือในหน่วยงานของรัฐหรือภาคเอกชนที่ได้รับค่าตอบแทนสูง ๆ หากนักศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นการประกอบอาชีพส่วนตัวหรืออาชีพอิสระ ในมุมมองหนึ่งก็จะช่วยลดการแข่งขันการบรรจุเข้าทำงานของบัณฑิต แต่อีกมุมมองหนึ่งหน่วยงานต่าง ๆ อาจขาดโอกาสในการคัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ อย่างไรก็ตามการประกอบอาชีพอิสระเป็นทางเลือกหนึ่งที่ทำให้บัณฑิตมีงาน

ทำ มีรายได้ และบรรเทาปัญหาการว่างงาน การประกอบอาชีพอิสระเป็นการประกอบกิจการส่วนตัว เป็นธุรกิจที่มีอิสระในการกำหนดรูปแบบและวิธีดำเนินงานของตนเอง และโดยลักษณะวิชาชีพ การแพทย์แผนไทย บัณฑิตสามารถขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะทางด้านการแพทย์แผนไทย ใน 4 สาขา คือ เวชกรรมไทย เกษตรกรรมไทย การนวดไทย และการผดุงครรภ์ไทย สามารถเปิดคลินิก การแพทย์แผนไทย หรือทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพทั้ง 4 สาขา ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ประกอบกับปัจจุบันการให้บริการสุขภาพการแพทย์แผนไทย ยังมีไม่มาก จึงเป็นอาชีพอิสระที่นักศึกษา ให้ความสนใจและสามารถทำเป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ตนเองและ ครอบครัวได้เป็นอย่างดี

ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย นักศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมว่าเป็น ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงว่านักศึกษา ได้ให้ความสำคัญในด้าน สภาพแวดล้อมเป็นอย่างมาก ได้แก่ ที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ขนาดพื้นที่ ความใหญ่โต ความสวยงาม ความร่มรื่นภายในมหาวิทยาลัย สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อาทิ หอพักนักศึกษา สนามกีฬา โรงพยาบาล ร้านค้า เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กองวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ได้ทำ วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2545” พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมที่ดีของมหาวิทยาลัย มีผลต่อการเลือกเรียนของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.23 เป็นอันดับที่ 4 ของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนของนักเรียน และจากผลการสัมภาษณ์นักเรียนที่เลือก เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยทั้งหมด ยังพบว่า มหาวิทยาลัยในฝันต้องมีสภาพแวดล้อมที่ดี (กองวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 2545 : 1) ดังนั้น ด้านสภาพแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่คณะ/มหาวิทยาลัย ต้องให้ความสำคัญในการปรับปรุง พัฒนา ให้เป็นจุดเด่นทางกายภาพของสถาบัน เนื่องจากภูมิทัศน์เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันที่สามารถรับรู้ สัมผัสได้ และให้ความรู้สึกถึงความสวยงาม น่าอยู่ ช่วยเสริมสร้าง บรรยากาศที่ดีในการศึกษา โดยเฉพาะในปัจจุบันสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้เน้นการปรับปรุง พัฒนา ด้านสภาพแวดล้อม หากคณะ/มหาวิทยาลัย ละเลยหรือไม่ให้ความสำคัญ ย่อมเกิดการเปรียบเทียบ ระหว่างคณะ/มหาวิทยาลัย และอาจเป็นปัจจัยหรือตัวแปรหนึ่งในการตัดสินใจเลือกเรียนของนักเรียนใน การเข้าศึกษาในคณะ/มหาวิทยาลัยนั้น ๆ

ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ ซึ่งพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าทุก ปัจจัยในด้านนี้ เป็นปัจจัยที่เลือกศึกษาต่ออยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะข้อปัจจัยที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด สองลำดับแรก คือ (1) มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ (2) มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ซึ่งถ้าพิจารณาถึงการทำงานในหน่วยงานภาครัฐ พบว่า วิชาชีพการแพทย์แผนไทย ยังไม่มีอัตราค่าจ้างที่ บรรจุเป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ ปัจจุบัน แพทย์แผนไทย ที่ทำงานอยู่ในโรงพยาบาลระดับต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นเพียงตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราว ไม่มีความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงาน และไม่มีความก้าวหน้าในสายวิชาชีพ เหมือนสายวิชาชีพอื่น ในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เช่น แพทย์

ทันตแพทย์ เกษักร พยาบาล นักเทคนิคการแพทย์ ซึ่งมีกรอบอัตรากำลังบรรจุบรรจุเป็นข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ และมีเส้นทางของความก้าวหน้าในสายวิชาชีพที่ชัดเจน ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย หรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งดำเนินการเพื่อให้วิชาชีพการแพทย์แผนไทย อยู่ในระบบ/โครงสร้างด้านการสาธารณสุขของประเทศไทย และมีสถานภาพทางวิชาชีพ ไม่ด้อยไปกว่าวิชาชีพอื่น ๆ ในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทั้งนี้ เพื่อให้วิชาชีพการแพทย์แผนไทย มีบทบาททางวิชาชีพได้อย่างเต็มที่ ผู้ประกอบวิชาชีพมีความมั่นคงและมีความก้าวหน้าในเส้นทางสายวิชาชีพ ทัดเทียมกับสายวิชาชีพอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญในการจูงใจให้นักเรียนเลือกเรียนในวิชาชีพนี้ และเป็นเหตุผลให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจที่จะแนะนำนักเรียนให้เลือกเรียนในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการดำเนินการของคณะการแพทย์แผนไทย ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และครูแนะแนว เกี่ยวกับหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต สารความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพการแพทย์แผนไทย แหล่งงานรองรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลแก่นักเรียนในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ และเพื่อให้ครูแนะแนว สามารถแนะแนวการศึกษาต่อ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักสูตร แหล่งงาน และการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา แก่นักเรียน ได้อย่างถูกต้อง และโดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ที่เน้นให้เข้าถึงกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน ซึ่งมีบทบาทและเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลแก่ผู้ปกครองในการตัดสินใจให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนให้เลือกเรียนในหลักสูตรนี้ โดยการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อที่นักเรียนสามารถเข้าถึงมากที่สุด และเป็นช่องทางที่ทั้งครูแนะแนวและผู้ปกครองสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้สะดวก รวดเร็วได้เช่นกัน ได้แก่ เว็บไซต์ของคณะการแพทย์แผนไทย และเว็บไซต์ของงานรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รองลงมาเป็นเอกสารแผ่นพับแนะนำหลักสูตร การจัดนิทรรศการตลาดนัดหลักสูตรอุดมศึกษา (งาน ม.อ. วิชาการ) นิทรรศการหลักสูตรและแนะแนวนอกสถานที่แก่นักเรียนมัธยมในภาคใต้ ตามลำดับ

2. วางแผนในการพัฒนาภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อม และอาคารสถานที่ ทั้งภายในและภายนอกของคณะการแพทย์แผนไทย ในอนาคต เพื่อเสริมสร้างความน่าอยู่น่าเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญอย่างมากในการเลือกสถานที่เรียน

3. วิชาชีพการแพทย์แผนไทย เป็นวิชาชีพที่นักเรียนมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ทั้งในด้านการต้องการของสังคม ความมีเกียรติเป็นที่ยอมรับของสังคม ความก้าวหน้า ความมั่นคงในประกอบอาชีพ สามารถหางานทำได้ง่าย ได้รับค่าจ้าง/ค่าตอบแทนสูง ความภาคภูมิใจและคาดหวังว่าเป็นวิชาชีพที่จะสร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองและครอบครัว จึงเป็นสิ่งที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย หรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งดำเนินการยกระดับวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ในมิติต่าง ๆ ในระบบ/โครงสร้างด้านการสาธารณสุขของประเทศไทย ให้มีสถานภาพทางวิชาชีพไม่ด้อยไปกว่าวิชาชีพอื่น ๆ ในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยเฉพาะการขยายการเปิดให้บริการด้านการแพทย์แผนไทย ควบคู่ไปกับการแพทย์แผนปัจจุบัน ของโรงพยาบาลระดับต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข การกำหนดอัตราตำแหน่ง แพทย์แผนไทย เป็นตำแหน่งข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐ ทั้งนี้ เพื่อให้วิชาชีพการแพทย์แผนไทย มีบทบาททางวิชาชีพที่ทัดเทียมกับสายวิชาชีพอื่น ๆ ผู้ประกอบวิชาชีพมีความมั่นใจในความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญในการจูงใจให้นักเรียนเลือกเรียนในวิชาชีพนี้ เป็นเหตุผลให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจที่จะแนะนำ

นักเรียนให้เลือกเรียนในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต และจะเป็นแรงจูงใจให้มีผู้สืบทอด พัฒนา ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ให้คงอยู่กับสังคมไทยสืบไป

4. คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ควรมีการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนที่ดี มีความพร้อมในสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีการพัฒนาอาจารย์ให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถทั้งเชิงวิชาการและวิชาชีพ ทันต่อความเปลี่ยนแปลง ของสังคมและเทคโนโลยี มีทักษะการสอน มีผลงานการวิจัย มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ มีความพร้อมในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพไปประกอบวิชาชีพ บัณฑิตเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ต้องการของสังคม ซึ่งจะ ช่วยเสริมสร้างเกียรติยศ ชื่อเสียงให้กับคณะ/มหาวิทยาลัย และจะสร้างความมั่นใจให้แก่ นักเรียนและ ผู้ปกครอง ในการเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. แนวโน้มการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ใน 14 จังหวัดภาคใต้
2. ทักษะคิดและความคาดหวังต่อการศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. การประเมินหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต

บรรณานุกรม

- กองวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://utccjournal.utcc.ac.th/files/4509047.pdf>
[3 สิงหาคม 2553]
- กนกพร ชัยประสิทธิ์. (2551). ปัจจัยความต้องการศึกษาหลักสูตรนานาชาติระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยของรัฐบาล. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://www.bus.rmutt.ac.th/thai/journal/bus-eco-review/july2008/article2.pdf>
[7 สิงหาคม 2553]
- กนกวรรณ รุ่งอดุลพิศาล. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมาเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในรายวิชาการจัดการและพฤติกรรมองค์กร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554. หลักสูตรบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- จันทร์เจ้า สุกรรุ่งเจริญ และนพดล ยุทธสุขประเสริฐ. (2549). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (ออนไลน์). สืบค้นจาก <http://department.utcc.ac.th/research/dbresearch/2009-03-30-08-48-26/113-r2549/375-research4902001.html> [9 สิงหาคม 2555]
- เจตนา สุขอนเนก. (2549). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเอกชนเพื่อเข้าศึกษาต่อ (กรณีศึกษาเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร). มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- จิตรารภรณ์ ช่างทอง. (2552). ปัจจัยที่มีผลการตัดสินใจเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <http://www.research.rmutt.ac.th/archives/3578> [27 กันยายน 2555]
- ฐิติพร ลิณีฐญา. (2547). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์. (ออนไลน์). สืบค้นจาก : http://www.edu.chula.ac.th/cit/research/math/Math_2547_Thitiporn.pdf [2 ตุลาคม 2555]
- ณัฐพัฒน์ ปัดตาพะ โท. (2553). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลาออกของสมาชิกสหภาพแรงงานสุขสวัสดิ์กิจการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพัฒนาสังคม) คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชลฤดี สุวรรณศิริ. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ. (ออนไลน์). สืบค้นจาก http://journal.nida.ac.th/journal/index.php?option=com_content&view=article&id=266%3A-6-&catid=65%3A-2550-9-1-2550&Itemid=96&lang=th [28 กันยายน 2555]

ทิพย์วัลย์ สัจจันทร์ และคณะ. (2546). **การคิดและการตัดสินใจ**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. เทพ สงวนกิตติพันธ์. (2551). **การตัดสินใจ (Decision Making)**. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :

<http://www.stou.ac.th/Offices/rdec/udon/upload/socities.html> [18 พฤศจิกายน 2553]

ทวีศักดิ์ นาคม่วง. (2553). **ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS)**. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :

http://www.sirikitdam.egat.com/WEB_MIS/107/main4.html [9 ธันวาคม 2553]

นัทธี จิตสว่าง. (2552). **ทักษะการตัดสินใจ**. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :

http://www.siced.go.th/koratsite1.08/UserFiles/File/book_nbs_17.pdf

[15 พฤศจิกายน 2553]

บรรยงค์ โตจินดา. (2548). **องค์การและการจัดการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.

บุญมี บุญมั่น. (2535). **ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์.**

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาและการแนะแนว) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พจน์ สะเพียรชัย. (2526). การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน. **วารสารการศึกษาแห่งชาติ**, 17(2), 7-35.

พรทิพย์ พรสุริยา และคณะ. (2551). การศึกษาตัวชี้วัดที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในคณะ

เกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก. (ออนไลน์).

สืบค้นจาก : <http://agri.rmutto.ac.th/plant/images/stories/Document/fac%20ana.doc>

[13 พฤศจิกายน 2554]

พีรภาว พุแค. (2551). **ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี**

มหาวิทยาลัยเอกชน กรณีศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีปทุม. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :

<http://dlibrary.spu.ac.th:8080/dspace/bitstream/123456789/1294/1/title.pdf> [13 พฤศจิกายน 2554]

พรเทพ ลีทองอิน. (2533). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน วิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษา**

วิทยาลัยพลศึกษา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (พลศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

มะแอน ราโอบ. (2551). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**

ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เรืองเกียรติ ปัญจพลสกุล. (2550). **แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนิสิตภาคปกติ**

มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีการศึกษา 2550. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

โรงเรียนราษฎร์ประชานุเคราะห์. (2552). **ทฤษฎีและทฤษฎีทางการบริหาร**. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :

http://www.rpk.ac.th/main/index.php?option=com_content&view=article&id=81

&catid=35&Itemid=83) [18 พฤศจิกายน 2553]

- ไวน์ริตาร์ อินทรพิทักษ์. (2549). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา ตามการรับรู้ของนักศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- วรพจน์ บุษราคัมวดี.(2551). องค์กรและการจัดการ. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<http://fms.vru.ac.th/research/vorapot/A10-5.pdf> [6 มกราคม 2554]
- เปรมจิตร ศิริสานต์. (2542). การศึกษาองค์ประกอบของแรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปริญญา เขาวนาศัย. (2546). ผู้บริหาร การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<http://vclass.mgt.psu.ac.th/~parinya/Intro2IT/uninet/4535051-4535287-chap8.doc>
 [18 พฤศจิกายน 2553]
- ปรกรณ์ ปกรณ์กรณ์. (2552). แนวคิดการตัดสินใจ. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<http://gotoknow.org/blog/1education/284784> [18 ตุลาคม 2553]
- วิจิตร ต้นทสุทธิ์ และคณะ. (2520). การวิจัยดำเนินงาน COOPERATION RESEARCH. เล่มที่ 1 ภาค DETERMINISLIO. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วนิดา ผลากุล. (2553). การตัดสินใจด้วยการวิเคราะห์ตามลำดับขั้น (ตอนที่ 1). (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
http://www.thailandindustry.com/home/FeatureStory_preview.php?id=10815&section=9
 [17 พฤศจิกายน 2553]
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2540). องค์กรและการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ศุวิมล เสริมสุข. (2551). ทักษะการตัดสินใจ. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<http://gotoknow.org/blog/jeabsuwimon/170502> [18 พฤศจิกายน 2553]
- ศูนย์การเรียนรู้ออนไลน์. (2551). การตัดสินใจ (Decision Making). (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<http://www.radompon.com/resourcecenter/?q=node/41> [18 พฤศจิกายน 2553]
- ศิริพร ครุบา. (2553 : 7). **Data Mining**. (ออนไลน์). สืบค้นจาก : <http://siripornk.blogspot.com>
 [10 สิงหาคม 2555]
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ.(2553). ขั้นตอนการตัดสินใจ. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
http://www.kruinter.com/show.php?id_quiz=614&p=1 [26 ธันวาคม 2555]
- สุดารา ดิษฐากรณ์. (2535). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของข้าราชการ ตามแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคลของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) สาขาพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- สมคิด บางโม. (2548). **องค์การและการจัดการ**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สุธีรา ฝ้าโกลสถิต และคณะ (2551 : 2). **การศึกษาความต้องการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดปทุมธานี.**
(ออนไลน์). สืบค้นจาก : <http://www.research.rmutt.ac.th/archives/4163> [27 กันยายน 2555]
- ลำราญ บุญเจริญ. (2552). **ทฤษฎีการตัดสินใจ**. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
http://www.igetweb.com/www/drsamboon/private_folder/decision.pdf [10 ตุลาคม 2553]
- สุทธิรักษ์ เสมอกัน. (2552). **การวางแผนการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ**. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
<http://www.unigang.com/Article/163> [13 พฤศจิกายน 2555]
- สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดชัยภูมิ. (2553). **เหตุผลใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี
ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา
2553.มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดชัยภูมิ.**
- อานันท์ ทาปทา. (2533). **ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อเนก ณะชัชวรงค์. (2555). **การศึกษาความคิดเห็นต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษาภาคปกติ
ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**. (ออนไลน์). สืบค้นจาก :
http://www.academic.cmru.ac.th/data_research/paper/resin/Abstract22.pdf
[4 ตุลาคม 2555]
- http://classroom.hu.ac.th/courseware/SA/CHAPTER11/ch11_4.html [17 พฤศจิกายน 2553]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม

1. รองศาสตราจารย์สุเทพ สันติวรานนท์ สาขาวิชาการประเมินผลและวิจัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุใจ ส่วนไพโรจน์ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรีรัตน์ สาครินทร์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก ข

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามการวิจัย ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม และได้นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาคำนวณหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งคำนวณจากความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น ดัชนีที่ใช้แสดงค่าความสอดคล้องเรียกว่า ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index:IOC) โดยให้คะแนนระดับความสอดคล้องดังนี้

1 = สอดคล้อง

0 = ไม่แน่ใจ

-1 = ไม่สอดคล้อง

เกณฑ์ในการเลือกข้อคำถาม

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 คัดเลือกไว้ใช้

ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 1.5 พิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

จากการค่า IOC รายข้อของแบบสอบถามการวิจัย พบว่ามีจำนวน 3 ข้อ ที่มีคะแนนต่ำกว่า 5 คะแนน คือข้อ 4.4, 5.7, 6.8 โดยจะตัดทั้ง 3 ข้อออกก่อนนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ดังรายละเอียดในตาราง

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป					
1	+1	+1	+1	3	1
2	+1	+1	+1	3	1
3	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1
5	+1	+1	+1	3	1
6	+1	+1	+1	3	1
7	+1	+1	0	2	.7
8	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1
11	+1	+1	0	2	.7
12	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
ตอนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตร การแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์					
<u>1. ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว ที่เป็นปัจจัย หรือมีผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตร การแพทย์แผนไทยบัณฑิต</u>					
1.1	+1	+1	+1	3	1
1.2	+1	+1	+1	3	1
1.3	+1	+1	+1	3	1
1.4	+1	+1	+1	3	1
1.5	+1	+1	+1	3	1
1.6	+1	+1	+1	3	1
1.7	+1	+1	+1	3	1
1.8	+1	+1	+1	3	1
1.9	+1	+1	+1	3	1
<u>2. ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว ที่เป็นปัจจัยหรือมีผล ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์ แผนไทยบัณฑิต</u>					
2.1	+1	+1	+1	3	1
2.2	+1	+1	+1	3	1
2.3	+1	+1	+1	3	1
2.4	+1	+1	+1	3	1
2.5	+1	+1	+1	3	1
2.6	+1	+1	0	2	.7
2.7	+1	+1	+1	3	1
<u>3. ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย ที่เป็นปัจจัย หรือมีผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์ แผนไทยบัณฑิต</u>					
3.1	+1	+1	+1	3	1
3.2	+1	+1	+1	3	1
3.3	+1	-1	0	0	0

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
3.4	+1	+1	0	2	.7
3.5	+1	+1	+1	3	1
3.6	+1	0	+1	2	.7
4. ด้านความคาดหวังในการศึกษาต่อหลักสูตร การแพทย์แผนไทยบัณฑิต ที่เป็นปัจจัยหรือมีผลในการ ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์ แผนไทยบัณฑิต					
4.1	+1	+1	+1	3	1
4.2	+1	+1	+1	3	1
4.3	+1	+1	+1	3	1
4.4	+1	-1	+1	1	.3
4.5	+1	+1	+1	3	1
4.6	+1	+1	+1	3	1
4.7	+1	0	+1	2	.7
4.8	+1	+1	+1	3	1
4.9	+1	+1	+1	3	1
5. ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้ที่ เป็นปัจจัยหรือมีผลในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต					
5.1	+1	+1	0	2	.7
5.2	+1	+1	0	2	.7
5.3	+1	+1	0	2	.7
5.4	+1	+1	+1	3	1
5.5	+1	+1	+1	3	1
5.6	+1	0	+1	2	.7
5.7	+1	-1	+1	1	.3
5.8	+1	+1	+1	3	1
6. ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน					
6.1	+1	+1	+1	3	1
6.2	+1	+1	+1	3	1

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ΣR	IOC
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3		
6.3	+1	+1	+1	3	1
6.4	+1	+1	+1	3	1
6.5	+1	+1	+1	3	1
6.6	+1	+1	+1	3	1
6.7	+1	+1	+1	3	1
6.8	+1	+1	-1	1	.3
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ					
1	+1	+1	+1	3	1

ภาคผนวก ค

ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย (Reliability)

ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการวิจัยไปทดลองให้นักศึกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำนวน 30 คน ทำการตอบแบบสอบถามแล้วได้ทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการวิจัย (เฉพาะที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) ซึ่งมีทั้งหมด 41 ข้อ พบว่า มีค่า Alpha = 0.9419 สามารถนำไปใช้ได้ (ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามควรมีค่า Alpha = 0.7 ขึ้นไป ถือว่าดี/มีมาตรฐาน สามารถนำไปใช้ได้) มีรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of Variables
SCALE	143.4333	483.4264	21.9870	44

—

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ข้อ1	140.0667	472.5471	.2274	.9427
ข้อ2	140.0333	474.5161	.2659	.9420
ข้อ3	139.6667	479.7471	.0841	.9432
ข้อ4	141.3000	477.3207	.1156	.9435
ข้อ5	141.2667	464.2023	.4675	.9408
ข้อ6	140.4000	457.0069	.4792	.9410
ข้อ7	139.8333	478.3506	.0977	.9435
ข้อ8	140.8000	464.0276	.3513	.9421
ข้อ9	140.6000	461.2828	.5693	.9402
ข้อ10	139.8667	471.0851	.3291	.9417
ข้อ11	140.9000	459.6103	.5709	.9401
ข้อ12	141.5000	465.6379	.3342	.9421
ข้อ13	140.2333	471.2885	.4055	.9412
ข้อ14	140.4000	457.7655	.6854	.9394
ข้อ15	140.3333	454.0920	.6685	.9393
ข้อ16	140.2000	464.8552	.4590	.9409
ข้อ17	140.0333	471.7575	.2551	.9424
ข้อ18	139.9333	459.7885	.4008	.9418
ข้อ19	139.9333	466.8920	.4476	.9410
ข้อ20	140.0333	464.2402	.4770	.9408
ข้อ21	140.0000	460.2069	.6105	.9399
ข้อ22	140.0333	470.8609	.2295	.9430

ข้อ23	139.2667	476.2023	.2208	.9422
ข้อ24	139.7333	466.6851	.4694	.9408
ข้อ25	139.7000	466.8379	.5019	.9407
ข้อ26	139.8000	468.5793	.4054	.9412
ข้อ27	139.7000	468.9759	.4665	.9409
ข้อ28	139.8333	459.7989	.6974	.9395
ข้อ29	139.8333	455.7989	.7025	.9392
ข้อ30	139.9000	455.8172	.6977	.9393
ข้อ31	139.9667	465.0678	.4523	.9409
ข้อ32	140.0667	444.4782	.8152	.9380
ข้อ33	140.1333	453.9126	.7352	.9390
ข้อ34	140.3333	449.0575	.7917	.9384
ข้อ35	140.3667	445.5506	.8600	.9378
ข้อ36	140.4667	451.7747	.6962	.9391
ข้อ37	140.2000	453.3379	.7335	.9389
ข้อ38	139.9667	454.3092	.6540	.9394
ข้อ39	140.2333	453.0816	.7189	.9390
ข้อ40	140.4000	448.1103	.7828	.9384
ข้อ41	140.2667	451.4437	.8030	.9385

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ข้อ42	140.1667	464.4195	.5436	.9404
ข้อ43	140.0667	457.3747	.6347	.9397
ข้อ44	139.8667	464.6713	.4638	.9409

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 44

Alpha = .9419

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1
 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ดังนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
  - ตอนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต
 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
  - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นอื่น ๆ ในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต
 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. โปรดตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริงหรือตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน
3. โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง หรือเติมข้อความ
 ลงในช่องว่างที่กำหนดให้
4. ความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามของท่านจะนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้
 มานะ รักษ์วงศ์ (ผู้วิจัย)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. สถานะของโรงเรียนที่ท่านสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
( ) โรงเรียนรัฐบาล ( ) โรงเรียนเอกชน
3. จังหวัดที่ตั้งของโรงเรียนที่ท่านสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
( ) จังหวัดชุมพร ( ) จังหวัดสุราษฎร์ธานี
( ) จังหวัดนครศรีธรรมราช ( ) จังหวัดภูเก็ต
( ) จังหวัดพังงา ( ) จังหวัดระนอง
( ) จังหวัดกระบี่ ( ) จังหวัดตรัง
( ) จังหวัดสตูล ( ) จังหวัดพัทลุง
( ) จังหวัดสงขลา ( ) จังหวัดปัตตานี
( ) จังหวัดยะลา ( ) จังหวัดนราธิวาส
( ) จังหวัดอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. สถานที่ตั้งของโรงเรียน
( ) ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง ( ) ตั้งอยู่ในอำเภอรอบนอก (นอกเขตอำเภอเมือง)
5. เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
( ) ต่ำกว่า 2.00 ( ) 2.01-2.50
( ) 2.51-3.00 ( ) 3.01-3.50
( ) 3.51 ขึ้นไป
6. ภูมิลำเนาของท่าน
( ) จังหวัดชุมพร ( ) จังหวัดสุราษฎร์ธานี
( ) จังหวัดนครศรีธรรมราช ( ) จังหวัดภูเก็ต
( ) จังหวัดพังงา ( ) จังหวัดระนอง
( ) จังหวัดกระบี่ ( ) จังหวัดตรัง
( ) จังหวัดสตูล ( ) จังหวัดพัทลุง
( ) จังหวัดสงขลา ( ) จังหวัดปัตตานี
( ) จังหวัดยะลา ( ) จังหวัดนราธิวาส
( ) จังหวัดอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
7. สถานที่ตั้งที่อยู่อาศัยของท่าน
( ) ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง ( ) ตั้งอยู่ในอำเภอรอบนอก (นอกเขตอำเภอเมือง)

8. ผู้อุปการะของท่าน

- ( ) บิดา ( ) มารดา
 ( ) บิดาและมารดา ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. อาชีพของผู้อุปการะของท่าน

- ( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ( ) ลูกจ้างหรือพนักงานบริษัท/ห้างร้าน
 ( ) ประกอบธุรกิจส่วนตัว ( ) เกษตรกรรม
 ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. รายได้รวมต่อเดือนของผู้อุปการะ

- ( ) ไม่เกิน 5,000 บาท ( ) 5,001-10,000 บาท
 ( ) 10,000-15,000 บาท ( ) 15,001-20,000 บาท
 ( ) 20,000-25,000 บาท ( ) 25,001-30,000 บาท
 ( ) 30,001-35,000 บาท ( ) มากกว่า 35,000 บาท

11. ท่านรับทราบข้อมูลข่าวสารการเปิดสอนของหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต

คณะกรรมการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จากสื่อแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) เว็บไซต์ของคณะกรรมการแพทย์แผนไทย
 ( ) เว็บไซต์ของงานรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 ( ) แผ่นพับแนะนำหลักสูตร
 ( ) นิทรรศการหลักสูตรและแนะนำนอกสถานที่แก่นักเรียนมัธยมในภาคใต้
 ( ) นิทรรศการตลาดนัดหลักสูตรอุดมศึกษา (งาน ม.อ.วิชาการ)
 ( ) ป้ายประชาสัมพันธ์
 ( ) การแนะนำจากญาติหรือเพื่อน
 ( ) การแนะนำจากนักศึกษาปัจจุบันหรือศิษย์เก่า
 ( ) การแนะนำจากครูแนะแนวที่โรงเรียน
 ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

12. การใช้บริการหรือการรักษาโดยวิธีการแพทย์แผนไทย

- ( ) เคยใช้บริการ ( ) ไม่เคยใช้บริการ

13. ญาติหรือคนรู้จักที่ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

- ( ) มี ( ) ไม่มี

ตอนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ให้ท่านเลือกว่าปัจจัยต่อไปนี้ มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต มากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ปัจจัยในการตัดสินใจ	ระดับการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านสังคมและเศรษฐกิจของครอบครัว					
1.1 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของหลักสูตร					
1.2 สถานภาพทางการเงินเหมาะสมที่จะเรียนในหลักสูตรนี้					
1.3 บิดา มารดา หรือผู้อุปการะ สามารถที่จะสนับสนุนการศึกษาตลอดหลักสูตร					
1.4 เรียนตามเพื่อนหรือเรียนตามญาติสนิท					
1.5 ครูแนะแนวที่โรงเรียนแนะนำให้เรียน					
1.6 บิดา มารดา หรือผู้อุปการะแนะนำให้เรียน					
1.7 ตัดสินใจเลือกเรียนด้วยตนเอง					
1.8 บุคคลในครอบครัวต้องการให้ประกอบวิชาชีพแพทย์แผนไทย					
1.9 เป็นวิชาชีพที่ได้รับการยอมรับของสังคม					
2. ด้านความถนัดและเหตุผลส่วนตัว					
2.1 ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเหมาะสมที่จะเรียนในหลักสูตรนี้					
2.2 มีความรู้พื้นฐานหรือมีทักษะหรือมีความสามารถพิเศษที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพการแพทย์แผนไทย					
2.3 จำเป็นต้องรับช่วงต่อในกิจการของบิดา มารดา หรือผู้อุปการะ ซึ่งเกี่ยวข้องกับวิชาชีพการแพทย์แผนไทย					
2.4 สาขาวิชาที่เลือกเรียนเหมาะกับสติปัญญาและความสามารถของตัวเอง					
2.5 มีความถนัดและสนใจในวิชาชีพแพทย์แผนไทย					

ปัจจัยในการตัดสินใจ	ระดับการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.6 บุคลิกภาพและนิสัยเหมาะสมที่จะเรียนในหลักสูตรนี้					
2.7 ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพส่วนตัวหรืออาชีพอิสระ					
3. ด้านสภาพแวดล้อมของคณะ/มหาวิทยาลัย					
3.1 ที่ตั้งของคณะ/มหาวิทยาลัย ตั้งอยู่ในแหล่งที่มีความเจริญหรือตัวเมือง					
3.2 มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ไม่ไกลจากภูมิลำเนา มีความสะดวกในการเดินทาง					
3.3 ขนาดพื้นที่ ความใหญ่โตของมหาวิทยาลัย					
3.4 ความสวยงาม ความร่มรื่นภายในมหาวิทยาลัย					
3.5 มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ เช่น หอพักภายในมหาวิทยาลัย สนามกีฬา โรงพยาบาล เป็นต้น					
3.6 มีความสะดวกด้านที่พักภายนอกมหาวิทยาลัย					
4. ด้านความคาดหวังในการศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต					
4.1 มั่นใจว่าสามารถศึกษาสำเร็จตามหลักสูตร					
4.2 สามารถศึกษาต่อในระดับสูงได้					
4.3 สามารถพัฒนาความรู้ ทักษะ และบุคลิกภาพได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
4.4 ได้รับความรู้ในวิชาชีพ สามารถดูแล รักษา ส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยให้แก่ประชาชนได้					
4.5 สามารถนำวิชาความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
4.6 สามารถนำความรู้และทักษะทางวิชาชีพไปพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านการแพทย์แผนไทยให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นได้					
4.7 สามารถสืบทอดภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยให้คงอยู่กับสังคมไทยต่อไป					
4.8 ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรนี้ สามารถใช้ความรู้ความสามารถในการทำงานได้เต็มที่					

ปัจจัยในการตัดสินใจ	ระดับการตัดสินใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. ด้านความคาดหวังในการประกอบอาชีพและรายได้					
5.1 มีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ					
5.2 มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ					
5.3 เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพ ได้หลากหลายตามสาขาวิชาชีพ					
5.4 เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถหางานทำได้ง่าย					
5.5 เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถประกอบวิชาชีพ ส่วนตัวหรือประกอบอาชีพอิสระได้ทันที					
5.6 สถานประกอบการภาคเอกชนให้ค่าจ้าง/ ค่าตอบแทนสูง					
5.7 สามารถประกอบกิจการสปา/เสริมสุขภาพ หรือสถานบริการนวดแผนไทยในต่างประเทศ					
6. ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงของวิชาชีพและสถาบัน					
6.1 เป็นคณะ/สถาบันที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับ					
6.2 ชื่อเสียงของคณาจารย์เป็นที่ยอมรับ					
6.3 ชื่อเสียงของนักศึกษาปัจจุบัน หรือศิษย์เก่า เป็นที่ยอมรับ					
6.4 เป็นหลักสูตร/สาขาวิชาที่มีเกียรติได้รับการ ยอมรับจากสังคม					
6.5 การได้เรียนในหลักสูตรนี้จะสามารถประกอบ อาชีพที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ตนเองและครอบครัว					
6.6 การได้เรียนในหลักสูตรนี้จะสร้างความภาคภูมิใจ ให้แก่ตนเองและครอบครัว					
6.7 ต้องการประกอบอาชีพที่สังคมต้องการและให้การ ยอมรับ					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นายมานะ รักษ์วงศ์
วัน/เดือน/ปี เกิด 25 เมษายน 2506
ที่อยู่ปัจจุบัน 12 ถนนราษฎร์สามัคคี 1 ตำบลบ้านพรุ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90250
สถานที่ทำงานปัจจุบัน คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน นักวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรีพิเศษ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2517 ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนวัดเทพชุมนุม
 พ.ศ. 2522 มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย
 พ.ศ. 2526 ปวช. (จิตรศิลป์) โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ
 พ.ศ. 2528 ปวส. (จิตรกรรมสากล) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพะวง
 พ.ศ. 2534 ค.บ. (ศิลปศึกษา) วิทยาลัยครูสงขลา
 พ.ศ. 2548 ศษ.ม. (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ประสบการณ์ในการวิจัย

มานะ รักษ์วงศ์.(2543). บทบาทของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พรเพ็ญ ภัทรนุชาพร และมานะ รักษ์วงศ์.(2548). รูปแบบการพัฒนาอาจารย์ที่ปรึกษาฝ่ายกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐประเภทจำกัดรับ. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อัจฉรา สัปพันธุ์ มานะ รักษ์วงศ์ และคณะ.(2548). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา (ต่อเนื่อง). ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

มานะ รักษ์วงศ์.(2549). แนวทางการฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพการแพทย์แผนไทยสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการแพทย์แผนไทย โครงการจัดตั้ง คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อารีย์ รักษ์วงศ์และมานะ รักษ์วงศ์.(2552). ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของสถานีอนามัยบ้านพรุ. สงขลา : สถานีอนามัยบ้านพรุ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหาดใหญ่.

มานะ รักษ์วงศ์.(2554). ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บทความวิจัย

มานะ รักษ์วงศ์. (2546). บทบาทของอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. วารสารศึกษาศาสตร์, 15 (1) 55-66.

มานะ รักษ์วงศ์. (2555). แนวทางการฝึกปฏิบัติงานเชิงวิชาชีพการแพทย์แผนไทย. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 18 (1) 135-181.

บทความวิชาการ

มานะ รักษ์วงศ์.(2545). โครงสร้างการบริหารงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพ :
 ผู้ประสิทธิภาพของระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.
 วารสารศึกษาศาสตร์, 14 (1) 52-61.

มานะ รักษ์วงศ์.(2546). ปัญหาของนักศึกษาฝึกสอน. วารสารศึกษาศาสตร์, 15 (2)
 93-102.

มานะ รักษ์วงศ์. (2543). ฝึกสอนอย่างไร ให้ประสบความสำเร็จ. วารสารศึกษาศาสตร์,
 13 (1) 102-107.